MARELE LAMA A MURIT!

GAWANG Lopsang Tubdan Giatso, al treisprezecelea reprezentant al lui Budha pe pământ a dispărut. Sufletul lui s'a strămutat în corpul unui copil, iar aştrii cerului au vestit acest eveniment de seamă; pe neaşteptate, luna a întunecat planetele Venus şi Saturn, în vreme ce văzduhul, pe întreg cuprinsul Extremului Orient, se cutremura de trâmbiţele osanalelor. Evenimentul astrologic şi religios se petrecea pe la ceasurile patru, după amiazi, cu o neaşteptată apariţie a lunei care, după legendă, are darul să înrâurească o cât mai grabnică reîncarnare.

Rivalul lui Dalai Lama

O profeţie de demult cere ca Tibetul să nu poată avea mai mult de 13 Dalai Lama şi defunctul era chiar al treisprezecelea. Fusese înscăunat prin anul 1893, când luase frânele politicei şi religiei tibetane. La început, Dalai se dovedi un adversar înverşunat al Angliei dar, cu trecerea vremei şi mai ales în urma presiunilor exercitate de către „Colonial and Diplomatic Service", Tubdan deveni căpetenia anglofililor, atrăgându-şi şi prin aceasta ura ţuturor straturilor opiniei publice tibetane, care-şi vedeau ameninţată nu numai independenţa ţării, ci şi ortodoxia ei religioasă. În aceste împrejurări, situaţia lui Dalai nu era tocmai uşoară, deoarece trebue să ne amintim că la moartea marelui Lama, Bonzii mânăstirilor din Drepung, Sera şi Ganden se trudesc să găsească printre toţi copiii din Tibet pe acela care să adăpostească într'însul sufletul lui Budha. Dar alesul, de cum împlineşte vârsta de douăzeci de ani, ei îl fac să dispară, cu multă uşurinţă, din circulaţie, pentru ca în chipul acesta să aibă mereu sub mână un copil lesne de condus şi care să se supue voinţei lor. Cei trei „bonzi", în timpul perioadei de minoritate a lui Dalai, păstrează ascuns într'o casetă misterioasă sigiliul puterii, fără de care pontiful nu poate avea nici o preponderanţă. Dacă, la douăzeci de ani, el se dovedeşte a fi bine „instruit şi supus voinţei lor" i se încredinţează sigiliul. Secretul succesului lui Tubdan se datoreşte faptului că el a izbutit — într'un mod pe care nimeni n'a putut să-l explice vreodată — să-şi însuşească semnul sacru, în aşa fel că nici o putere din lume nu mai poate râvni să i-l răpească.

Odată învestit cu toate formele puterii pământeşti şi divine, cel dintâi act al lui a fost să-l aresteze pe regent care, la câteva zile după aceia murea, mai mult sau mai puţin subit, într'o chilie a mânăstirei. După aceia, se aruncă cu trup şi suflet în vâltoarea politicei, căutând să desrădăcineze tot ceiace mai era chinez în viaţa publică a Tibetului. Chinezii, pierdură astfel dreptul secular de a lua parte la întrunirile Consiliului de stat precum şi orice amestec în treburile guvernului. Cu prilejul acesta, el dovedi o simpatie neprecupeţită faţă de Rusia şi ar fi îndrumat cu totul cârma puterii într'acolo, dacă nu intervenia „Colonial and Diplomatic Service", dirijorul incomparabil al tuturor urzelilor dintre culisele, mai mult ori mai puţin sângerânde, ale Orientului.

După cum se ştie, până la 1903, Tibetul a fost o ţară unde era cu neputinţă să calce piciorul albilor. Chiar în anul acela, o primă misiune engleză, aşa zisă „ştiinţifică", încercă să treacă frontierele. Puţinele forţe armate ale lui Dalai se opuseră şi Anglia, care abia aştepta ocazia, se socoti „provocată" trimiţând la faţa locului pe faimosul colonel Younghusband — membru marcant în „Intelligence Service", — care, în fruntea unei trupe de „misionari înarmaţi până în dinţi" puse pe fugă oastea lui Dalai şi ocupă — primul printre albi — Lhassa, oraşul până atunci inviolabil. Apoi, el se duse să-l umilească pe Tubdan în mod public. Totuş, trebui să se mulţumească numai cu intenţia, dat fiind că marele Lama dispăruse în chip misterios. Expediţia pedepsitoare a colonelului a însemnat pentru Anglia un mare succes ştiinţific, deoarece se violase pentru întâia oară hotarele Tibetului; apoi politic, fiind că schimbase cu desăvârşire raporturile indo-tibetane şi, în sfârşit, economic, deoarece încasa două sute mii de lire sterline drept compensaţie pentru „ultragiu", semnându-se şi un umilitor acord comercial, care îngrădi libertatea politică şi economică a Tibetului. Din ziua aceia datează anglofilismul Marelui Lama care, socotindu-se duşmănit de chinezi şi trădat de Ruşi, se refugie în India, sub protecţia Marei Britanii. Se întoarse apoi în Lhassa, şi legă capitala de Bombay cu o primă linie telefonică. Legenda inviolabilităţii Tibetului devenise de acum încolo o fabulă antică. O asemenea stare de lucruri, nu putea însă să-i mulţumească pe tradiţionaliştii tibetani. Îndărătul culiselor se urziau conspiraţii. Pan Cian Ri Po Ce, „mare maestru al juvaerului" năzuia să readucă Tibetul la splendorile de altădată, restaurând hegemonia chineză în perioada în care Tubdan fiind dispărut — ar fi guvernat el Tibetul, pe tot timpul minorităţii noului Dalai. O altă mişcare o furnizau călugării budhişti, duşmani atât ai Chinei cât şi ai Angliei, cari nu erau dispuşi să tolereze în locul marelui profet decât numai un tibetan, sută la sută anglofob şi chinofob. Şi, în sfârşit, mai era un curent, alimentat de Rusia, care plănuia să recucerească în Tibet ţinuturile pierdute. Precum vedem, trei naţiuni se răsboiesc astăzi la această masă de şah: Anglia, China şi U. R. S. S.

Insuşi sfârşitul lui Dalai e înfăşurat în mister. Să fie o crimă? Poate. Sigur este numai faptul că el n'a putut să indice ţara în care se poate găsi copilul — născut în chiar ceasul morţii lui, şi în care avea să imigreze propriu-i suflet. „Bonzii" vor trebui să cutreere întregul cuprins al Tibetului, până să găsească unul... pe placul lor. O particularitate interesantă este şi aceea că în Tibet frânele vieţii active — publică şi economică — sunt ţinute în mod exclusiv de către femei, deoarece bărbaţii se dedică vieţii contemplative.

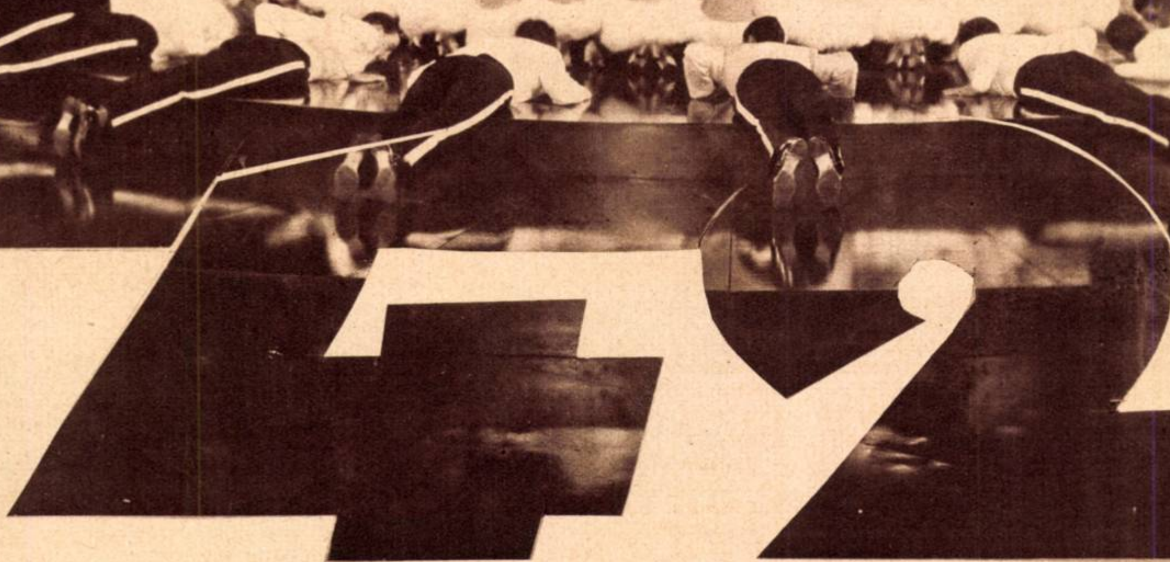
Dalai Lama

Un nou focar se aprinde, aşa dar, în mult frământata Asie.

Tubdan Giatso se născuse în 1876 la Peddehoede, în provincia tibetană Takpo. Era un bărbat cu mintea ageră cult şi în bună parte occidentalizat. Se interesa de aplicaţiile ştiinţei moderne şi, acum câţiva ani, stârnise o adevărată jale în întregul Tibet faptul că îşi cumpărase în oraşul indian Darjeeling un automobil!...

G. R.

Strada 42

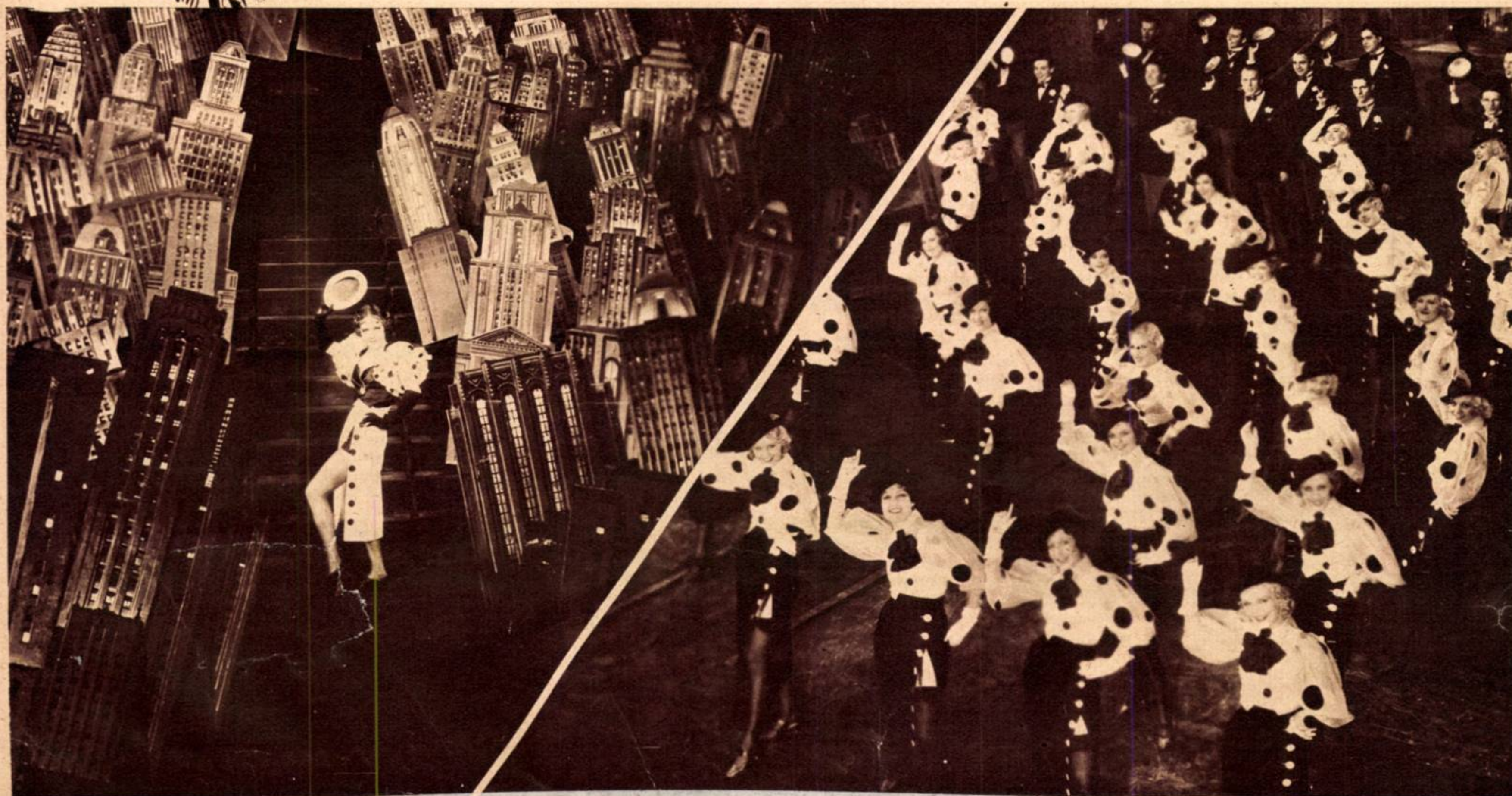

Ni se anunţă rularea pe ecranul cinematografului Trianon, a marelui film regisat de *Lloyd Bacon*, institulat „STRADA 42".

E de prisos, credem noi, să mai stăruim asupra acestei realizări despre care presa de pretutindeni n'a contenit cu elogiile ce s'au dovedit din plin justificate.

Ştim, de pildă, că Lloyd Bacon, creatorul „STRAZEI 42" e acelaş care a realizat primul film sonor. Spunem aceasta ca să ne dăm seama de resursele acestui regisor şi creatoarea lui îndrăzneală, de rodnicul lui curaj. Mai ştim că pentru întocmirea acestei bande, menită să lumineze ecranele marilor săli de cinematograf, s'au cheltuit sume de proporţii fantastice, iar pentru asigurarea unei izbânzi cât mai depline s'a făcut apel la muzicanţii cei mai de seamă ai Americei, la technicieni de frunte ai industriei, s'au mobilizat dansatoarele cele mai vestite, — şi cele mai frumoase, — ale muzic-hallurilor americane, mai bine de cinci sute de girls despre care se spune că întrunesc perfecţia frumuseţei, artişti de seamă şi vedetele cele mai strălucite.

Toate aceste sunt lucruri asupra căror orice om care-a văzut filmul nu se poate dezbăra de ispita unei elogieri fără sfârşit .

E firesc deci, ca, pentru noi, şi pentru toţi acei cari cunosc filmul din ecoul străbătut prin coloanele marilor gazete apusene, aducerea *„Străzei 42"* să însemne un eveniment vrednic de nerăbdătoare aşteptare.

Se cuvine să subliniem câteva fapte. In primul rând regia. Numai acest lucru, că e datorită lui Lloyd Bacon, încă e o atracţie cu care puţine filme se vor mai mândri. Pentrucă Lloyd Bacon, face parte din acea categorie de artişti a căror operă e laborios studiată, analizată în prealabil până în cel din urmă amănunt, pentru care orice scenă înseamnă o creaţie de artă şi de bun gust.

De aceea un film al lui Lloyd Bacon e un eveniment atât de rar ca şi unul al lui Charlie Chaplin .

In *„Strada 42"* sunt într'adevăr, scene sortite să stârnească îndelungă vreme în amintire. Scene în care arta se asociază cu technica în cea mai desăvârşită armonie.

In al doilea rând, interpretarea. E suficient să spunem că, în fruntea ei stă *Warner Baxter, Rubyy Keeler, Bebe Daniels, George Brent, — et c'est tout dire... — Warner Baxter* se dovedeşte şi în acest film, artistul de mare clasă căruia *„Strada 42"* îi va statornici faima. Iar ca fapt, pe care nu ne ferim a-l numi de senzaţie, acest film mai are meritul de-a revela pe *Ruby Keeler,* — soţia lui *Al Jolson,* — ca pe una din artistele cele mai complecte: joc desăvârşit, gust în cântarea melodiilor, dansatoare, etc.

Iar când la toate acestea adăugăm numărul imens de dansatoare şi girls, cari fac mândria tuturor teatrelor americane, — şi în special al celebrului music-hall *Siegfild* din New-Jork, se înţelege lesne fastul ce domneşte în filmul lui Bacon şi măreaţa montare a „STRAZEI 42".

Bine înţeles că muzica reprezintă şi ea, un punct de atracţie.

Suntem ispitiţi să-i spunem: chiar unul din cele mai de seamă. Intr'adevăr melodiile din *„Strada 42"* fac ocolul pământului. Ca amănunt caracteristic, mai putem spune că pentru prima oară în istoria gramafonului, s'a înregistrat un succes atât de mare al plăcilor cu melodiile din filmul *„Strada 42"*.

E dela sine înţeles că sala „Trianon" unde va rula „STRADA 42" se cinsteşte prin această reprezentare dar, în ce ne priveşte, ne mulţumim cu constatarea că se mai găsesc oameni în lumea noastră cinematografică cari, cu preţul multor sacrificii impuse, să dăruiască adevărate sărbători cinefililor din România.

MIH. VALERIU

NORD contra SUD

Turburările din China văzute în pragul anului 1934

Trădătorul este executat

In depărtata şi bătrâna republică cerească bântue cu furie războiul civil. De rândul acesta, antagoniştii sunt generalul Zai-Ting-Tai, eroul armatei a XIX-a, care s'a opus cu îndârjire, la Shanghai, imperialismului japonez, şi mareşalul Ciang Kai-Scek, „dictatorul din Nanking". După toate versunile, se pare că insurecţia de la Sud ar fi motivată de atitudinea prea filo-niponică demonstrată de către guvernul nankingez în actualele tratative cu Tokio. Pe de altă parte, „mareşalul dictator" a fost totdeauna un simpatizant pentru Japonia care întreţine, după plac, o acţiune ocultă necesară la renaşterea Chinei. Intr'o bună zi, provincia Tu-Kien s'a răsculat împotriva guvernului de la Nord, dând puteri depline ministrului său de război, eroul naţional Zai-Ting-Tai. Totalul forţelor de la Sud. dacă socotim şi pe acele din Hunan, e superior forţelor astăzi antagoniste, afară numai dacă nu vor surveni noui şi neprevăzute desmembrări. Ciang Kai Scek e hotărât să lucreze cu cea mai mare energie, mai ales că speră la momentul oportun, să fie sprijinit de Tokio. Dar Zai-Ting-Tai, dibaciu ca toţi chinezii, veghiază astfel ca la Fu-Cen (capitala statului rebel), să nu se petreacă nici un incident care ar putea să motiveze o intervenţie niponică. Aşa dar, la Nord, nimic nu ne îndreptăţeşte să privim lucrurile cu mult optimism, mai cu seamă că puţinele trupe disponibile sunt nevoite să facă front rebeliunei din Fu-Kien şi apoi să aibă privirile mereu aţintite în spre graniţa manciuriană unde tensiunea cu Rusia — în urma recunoaşterei Sovietelor de către Statele Unite — putea să ia o nouă întorsătură. In plus, bancherii chinezi din Nanking, convinşi că în cursul tratativelor au fost înşelaţi de colegii lor din Tokio, nu prea sunt bine dispuşi faţă de guvernul dictatorului. Zai-Ting-Tai, conştient de inferioritatea chineză în materie de tactică şi armamente, n'a zăbovit să se adreseze instructorilor streini, astfel că în prezent un număr de patruzeci ofiţeri americani, englezi, germani şi francezi, dau cu febrilitate directive noui trupelor rebele din armata a XIX-a.

Nordul a început cu blocarea capitalei şi porturilor principale ale provinciei ce s'a declarat independentă, într'o aşa măsură că vapoarele nordice stau neîntrerupt în faţa oraşului Fu-Cen, precum şi la Sua-Tu, cu intenţie de a opera debarcări de trupe, la momentul oportun. Alte zece transporturi de soldaţi au plecat din Shanghai ca să ajute la debarcare. Ca ministru de externe al provinciei răsculate a fost numit Eugen Chen, una din personalităţile cele mai reprezentative ale Chinei actuale care e hotărât să lupte fără cruţare împotriva nordiştilor nipono-fili. O primă ofensivă a nordicilor a avut loc pe cale aeriană, cu apariţia unei escadrile de bombardament care a efectuat incursiuni în diferite centre din Fu-Kien, semănând prăpădul şi moartea. Insă răsculaţii nu şi-au pierdut cumpătul şi au construit în grabă adăposturi prielnice pentru populaţia civilă. Problema se înfăţişează complexă pentru faptul că toţi combatanţii au duşmani comuni, astfel că sunt adversari şi aliaţi în acelaş timp. Să ne explicăm: Nankingul combate contra Fu-Kien-ului şi contra provinciei Canton, dar Fu-Kien, la rându-i, în afară că luptă împotriva celor de la Nord, mai caută să deslănţuie o ofensivă nimicitoare şi împotriva Cantonezilor, cei mai apropiaţi vecini şi duşmani ai lui. La Canton, acum câteva zile, au fost executaţi în-tr'ascuns douăzeci şi opt ofiţeri de marină şi infanterişti, vinovaţi de-a fi simpatizat cu Nankingul. Pe de altă parte, trupele din Hunan au fost invitate de Zai-Ting-Tai să pornească imediat spre frontiera Cantonului, în vreme ce în portul capitalei Fu-Cen ancorau cuirasate americane, engleze şi japoneze ca să protejeze interesele concetăţenilor respectivi sau mai bine zis, să se intereseze de situaţia locală. Vapoarele celor de la Nord au blocat în larg şi vestitul

Gata de atac soldaţii stau cu armele pregătite aşteptând ordinul de tragere

Un grup de războinici în marş spre front

port Amoy, care era destin[at] serviciilor de aprovizionare [a] rebelilor. Şi astfel se face că numeroase vase cari aduceau arme şi muniţiuni au fost capturate de crucişetoarele nordice. In spaţiile dintre cer şi apă, Ciang Kai Scek pare să nu fie mai puţin hotărât: bombardamentele ucigătoare, cu toate adăposturile şi aproape inutilele baterii antiaeriene, se repetă fără întrerupere şi zece unităţi de trupă, sub comanda unui aghiotant al mareşalului se hărţuesc ziua şi noaptea cu rebelii, având drept ţintă îngenunchierea acestora. Dar când se va ajunge la o ciocnire regulată şi inevitabilă, cari vor fi sorţii bătăliei? Fiindcă nu trebue să uităm că soldaţii armatei a XIX-a a lui Zai-Ting-Tai sunt consideraţi ca cei mai destoinici luptători din China. Provincia rebelă e situată între mare, la răsărit, şi ţinutul Kiang-Ei la apus şi tocmai în regiunea aceasta sunt massate trupele cele mai bine echipate de sub comanda mareşalului dictator, sprijinite în acţiunea lor de admirabile escadrile de bombardament şi oţelite din campania memorabilă dusă împotriva a cincizeci mii de comunişti. Campanie dusă, dar nu şi câştigată, deoarece aceşti din urmă au reuşit să se cuibărească în nişte zone, astfel lăsate de natură, în cât nu pot fi luate cu asalt. Ba ceva mai mult: ei au cutezat, acum câteva luni, să năvălească asupra Tu-Kien-ului, dar trupele lui Zai-Ting-Tai i-au silit la o retragere ruşinoasă.

Astăzi, situaţia mai este complicată şi de faptul că Cen-ci Tang, noul guvernator din Canton înclină spre o înţelegere cu Nanking-ul şi ar fi trimis chiar trupe împotriva rebelilor. Dar între cei doi combatanţi mai e provincia Kuang-Si — una din cele mai bogate ale Chinei — care nu s'a pronunţat încă, dar pare-se că simpatizează cu Fu-Kien. Precum se vede, în focul luptelor de azi sunt cinci elemente: rebelii, Canton, Nanking, Comuniştii şi Kuang-Yi. Dacă această din urmă provincie se va înţelege cu rebelii, atunci lui Zai-Ting-Tai îi va fi lesne să ocupe Canton, să-l răstoarne pe Cen-Ci-Tang şi apoi să pornească o ofensivă crâncenă, având drept obiectiv: Nanking.

H. G. W.

Noul prim ministru

In urma asasinării d-lui prim-ministru I. G. Duca d. G. Tătărescu —secretar general al partidului liberal — a primit însărcinarea de a forma noul guvern. D. G. Tătărescu ajunge prim-ministru la vârsta de 47 de ani.

Patru deţinători ai premiului Nobel

Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la naşterea lui Alfred Nobel a avut loc la Hotel Roosevelt din New-York o festivitate la care au asistat patru deţinători ai premiului Nobel. In fotografia noastră vedem de la stânga spre dreapta pe Sinclair Lewis deţinătorul premiului Nobel pentru literatură pe anul 1930, Frank Kellog — premiul Nobel pentru pace (1929) — Albert Einstein — premiul Nobel pentru fizică (1921) — şi Irving Langmuir — premiul Nobel pentru chimie (1932).

Actualități

Diseurul american Louis Kennt Neu a fost arestat pentru că a ucis pe directorul teatrului şi pe impresarul său. In închisoare el a dat dovadă de mult sânge rece compunând un nou şlagăr pe care-l cântă vizitatorilor săi.

Soţii Lindbergh şi-au petrecut sărbătorile Crăciunului la Miami unde au venit să se odihnească după zborul lor în jurul lumii.

Viitorul adversar al lui Max Schmelling — King Lewinsky — recentul învingător al lui Jack Sharkey a fost până acum câtva timp negustor de peşte la Chicago. Matchul cu Schmelling va avea loc la 14 Februarie la Chicago.

Cordel Hull ministru de externe al Americii a fost — în drum spre Montevideo — la tradiţionalul botez al ecuatotului. In fotografia noastră îl vedem alături de Neptun şi suita lui.

DANSATOARE de NOAPTE

Saşa, fata cafegiului şi câteva din barul nocturn

Au năvălit pe scena cinematografului periferic, ca nişte căprițe, cele trei baletiste cu picioare de căluți de circ şi piepturile scoase înainte, strânse în platoşe de aur pailletate. Interpretează un dans „cavalin", ceva alandala, în care tălpile bat arțăgos podeaua, iar capetele parcă țintesc să împungă un punct imaginar atârnat în vid. Decorul e nou şi mâna pictorului s'a silit să pună puțin la lucru creerul spectatorilor, căci te întrebi ce reprezintă zugrăveala de pe pânză, o grădină cu un potop de crizanteme sau un câmp cu varză?

Şi fetele dansează în lumina gălbue a celor câteva becuri. Cea din frunte e Saşa. Pe un braț are tatuate două inițiale împletite. Sunt ale iubitului, un ofițer înalt cu chipul bronzat şi maniere alese. Din întreaga lui înfățişare se desvălue aristocratul. Ce mândră e Saşa alături de el! In văzul tuturora îşi trece palmele peste umerii lui, acoperindu-l cu un potop de mângâieri.

Dar s'a întâmplat nenorocirea ca tatăl ofițerului, unul din marii noştri generali, să aibă şi el de prietenă pe o mică dansatoare, şi'n drum spre Vatra Dornei aceasta să facă încercarea de a-i sustrage din servietă acte importante. Deacum bătrânul vedea în orice străină o spioană, impunând băiatului să rupă legăturile cu Saşa, fata unui cafegiu din Silistra, rătăcită din setea de aventură pe coclaurile Capitalei.

A plâns girls-ul nostru, şi când i se mai potolea durerea, se întâmpla să apară iubitul şi ațâțarea aducea noui nădejdi şi noui chinuri. Dar cum totul pe lume se uzează, colbul uitării s'a întins şi peste acest banal episod, ca un linţoliu al nefiinţei şi acum eşea pe scena cinematografelor periferice un robot frumos, care bate nervos cu piciorul scândura scenii, în timp ce chipul îi este inundat de un zâmbet mecanic.

IN BARUL NOCTURN

Pe Calea Moşilor, în sus, nu departe de barieră. O sală cu arhitectură originală, pentru care bănueşti că patronul trebue să fi pus la bătaie bani mulți. Beție de lumini în toate culorile năvălesc pe rând pe estrada pe care dansatoarele îşi lunecă paşii de vis. Programul începe dela miezul nopții în sus. O mică chinezoaică îşi face apariția.

— E o contesă unguroaică — ne atrage un comesean atenția. A învățat dansul de copilă la Budapesta, pe vremea când părinții ei se jucau cu aurul.

Privesc femeia de pe scenă cu o atenție deosebită. Nu-i deloc frumoasă. Părul cârlionțat în jurul frunții mici îi dă un aer de subretă maghiară de dincolo de Carpați. Dar dacă îi acoperi capul, totul e o încântare.

— Incetați comentariile — ne şopteşte cineva. Bărbatul ei e la masa de alături. E un fost deputat țărănist.

— Trebue să-i meargă bine, dacă nevasta i-a ajuns dansatoare...

— Sunt în divorț...

— Şi el nu se poate despărți de ea. In fiecare noapte, până spre zori stă aici de pază...

Dansul s'a sfârşit. Cu paşi mărunți de pasăre, femeia în sângele căreia noblețea îngâmfată a altor vremi pare că şi-a potolit svâcnirea, dispare pe o mică uşă drapată. Apare însă peste puțină vreme îmbrăcată într'o toaletă de seară. Trece printre mese, pe sub ochii curioşi ai celor cari-i cunosc povestea şi ia loc pe un scaun lângă bărbatul ei. Privirile celor doi surâd într'o împăciuire promițătoare.

— Şi-a părăsit căminul — continuă tovarăşul nostru atât de bine informat — şi a luat drumul Capitalei. Țipa în ea dorința femeii care chiar dacă se înclină în fața unei iubiri, vrea orele ei de singurătate cu libertăți de acțiune nepermise în căsnicie.

La masa dansatoarei s'a destupat prima sticlă de şampanie. Mai sosesc şi alți prieteni şi petrecerea ia din ce în ce avânt.

— Aşa se întâmplă în fiecare noapte... Fostul deputat şi-a lăsat acolo în Transilvania treburile baltă şi-şi cheltueşte încetul cu încetul până la ultima lețcae. Şi când are să sosească finalul, n'are să aibă alt mijloc de salvare decât țeava revolverului.

Prietenul nostru tăcu şi'n liniştea care se întinse în jur citeai regretul după o făptură care se ruinează inutil, ca să împlinească jocul capricios al unei păpuşi cu oarecare rusticitate în înfățişare, în contradicție cu originea.

MARGARETA NICOLAU

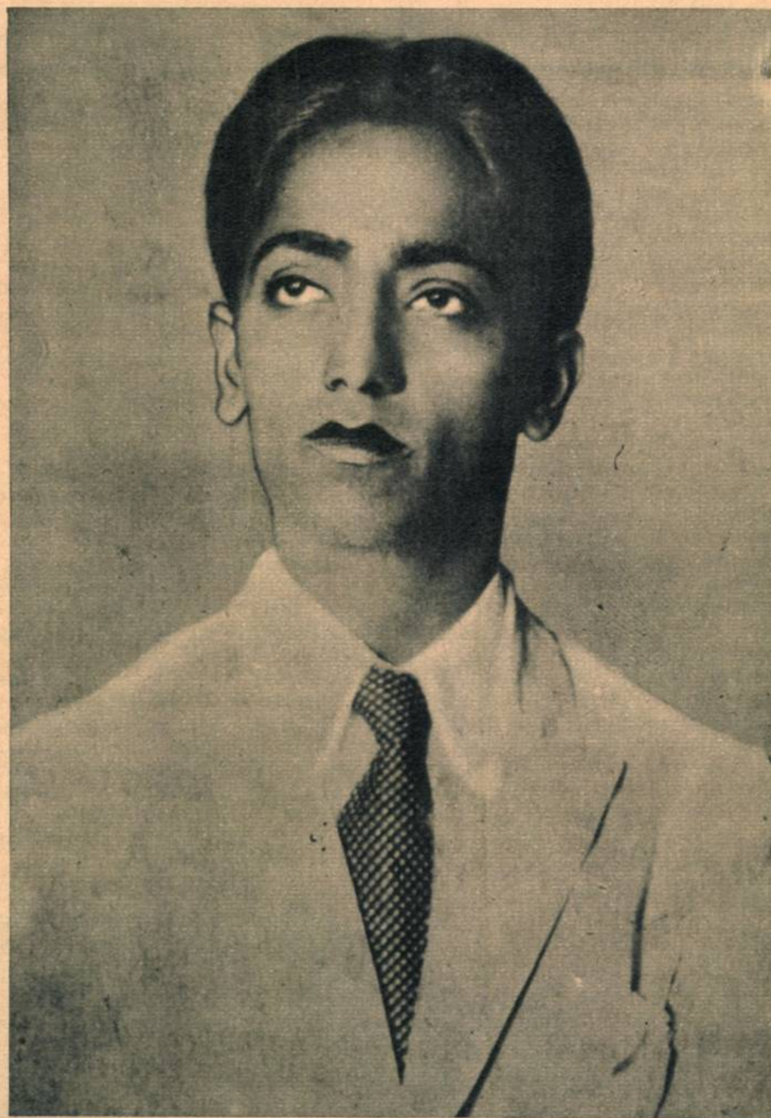
Necazurile unui Mesia modern

ACUM vreo 8 ani, Shri Meher Baba, un preot indian, a anunţat credincioşilor săi că divinitatea îi inspirase un mesagiu cu ajutorul căruia avea să puie capăt tuturor nenorocirilor ce se abătuseră asupra lumei.

Oamenii împovăraţi de mizerie şi necazuri îşi lăsară lucrul şi alergară în jurul profetului pentru a auzi buna veste. Dar spre uimirea tuturor Baba refuză să vorbească şi închise i-au rămas buzele până astăzi. Baba de teamă ca nu cumva o scânteie din înţelepciunea divină să-i scape de pe buze, n'a mai comunicat în acea clipă cu discipolii săi decât prin semne şi uneori când acestea nu erau suficiente, îşi silabisia frazele tot pe muteşte, şi anume arătând, rând pe rând, pe o tăbliţă ce purta literele alfabetului, semnele din care se compuneau cuvintele.

Natural, decepţia mulţimii n'a fost mică atunci când s'a văzut nevoită să se'ntoarcă în bordeele mizeriei, tot atât de desorientată ca şi la plecare. Câţiva necredincioşi au început a-şi bate joc de pretinsul profet, comparându-i atitudinea cu o persoană care ameninţă să strănute, dar n'o face. Un strănut sau un mesagiu, înnăbuşit vreme de nouă ani trebue să fie formidabil atunci când explodează pentru a justifica o astfel de tenacitate.

Dar, ce ştiu aceste guri rele de curselele şi problemele ce răsar în calea acestor moderni Mesia, cum sunt Jeddu Krishnamurti şi Mahatma Gandhi? — Pur şi simplu, refuzând să vorbească, Baba, a evitat toate neplăcerile confraţilor săi şi şi-a câştigat un imens număr de discipoli pe întreaga suprafaţă a pământului, printre aceştia se prenumără şi bogata prinţesă Norma Matchabelli, care-a renunţat la viaţa mondenă consacrând acestui Mesia mut tot timpul şi averea sa, urmându-l pretutindeni, în pioasa speranţă că ea va putea difuza miraculosul mesagiu, în clipa când „cel luminat" se va fi decis să facă divina revelaţie.

Krishnamurti

Meher Baba a făcut de curând un turneu prin Statele Unite, vizitând între altele, Chicago şi atrăgând în juru-i mulţimi mai mari decât cei mai erudiţi conferenţiari. Se vede însă că momentul revelaţiei nu venise încă deoarece Baba s'a reîntors în Anglia mai misterios decât întotdeauna.

Acest Mesia fără graiu, care şi-a câştigat adoraţie, fără urmă de efort şi fără a exprima vre-o idee, se mărgineşte la a sta mereu pe gânduri. Are figura foarte interesantă şi întâmplarea a făcut să semene cu profesorul Einstein, care am văzut, e şi el un mare gânditor. Dar pentru a deveni o celebritate, profesorul Einstein a trebuit să „spuie ceva".

Baba este astăzi tot atât de preţuit ca şi celălalt Mesia, Krishnamurti, care vine şi el tot din India, la fel cu toţi ceilalţi Mesia moderni. Cum se face că toţi aceşti purtători de mesagii divine: yogi, matahme, babale (adică cei luminaţi) vin din cel mai întunecat şi mai mizer colţ de lume, e un mister a cărui deslegare n'o posedăm încă.

Cred că nici un Mesia — din clipa în care această ideie a luat pentru prima dată naştere, în Egipt, acum 4500 de ani, şi până astăzi — n'a avut un început atât de fericit ca al lui Krishnamurti, descoperit şi lansat de răposata Anny Besant, prezidenta Societăţii Internaţionale de Teosofie, care l-a proclamat ca adevărat succesor nu numai a lui Budha şi a altor faimoşi Mesia, dar chiar ca succesor al Mântuitorului creştin.

Krishnamurti e fiul unui magistrat indian; tânăr, frumos, cult, inteligent şi de-o moralitate fără pată. Deasemeni, el pare să nu fi nutrit o clipă ideia c'ar fi un Mesia, până la clipa când acea faimoasă femee i-a deschis ochii asupra excepţionalelor sale calităţi. Doamna Besant simţia că lumea avea nevoe de un Mesia şi, privind în juru-i, simţurile sale oculte i-au spus că acest simpatic şi modest tânăr era mijlocul de materializare al divinelor mesagii ce trebuiau să vie.

Lansată pe întreaga suprafaţă a pământului, această veste a făcut senzaţie. Dar deşi erau oarecare disensiuni la început, printre milioanele de teosofi, formidabila influenţă a conducătoarei lor a determinat o mare majoritate să-l accepte pe acest tânăr în ipostaza în care ea-l pusese. Se formă o mare organizaţie internaţională, sub denumirea de „Ordinul stelei" în frunte cu Krishnamurti, care urma să primească şi să răspândească o nouă biblie, sinceritatea adepţilor a fost cu prisosinţă dovedită de graba cu care şi-a pus averea la dispoziţia acestui tânăr Mesia. Imensele fonduri adunate astfel au permis lui Krishnamurti să facă un voiaj în jurul lumii, în condiţiuni princiare, deşi vechii Mesia cutrierau lumea desculţi, şi cerşindu-şi pâinea.

Ajungând în Australia, a găsit un imens stadion construit special pentru el, în scopul de-a fi auzit şi văzut de un număr cât mai mare de oameni. Adepţii se adunau roiu, în jurul lui, copleşindu-l de bogăţii, sub formă de proprietăţi, în diferite părţi ale lumii. La Paris, a stârnit un interes aproape tot atât de mare ca şi colonelul Lindbergh.

Dar colonelul Lindbergh a trebuit să-şi rişte viaţa, spre a deveni cunoscut, pe când Krishnamurti n'a făcut decât să călătorească în lux cu confortul civilizaţiei moderne; şi aşteptând inspiraţia mesajului divin, s'a mărginit să ţie discipolilor săi câteva discursuri simple, ce nu erau decât nişte inofensive platitudini, fără urmă de inspiraţie. El se feria întotdeauna de reporteri, cari obicinuesc să puie întrebări ambarasante. Dar chiar proprii săi adepţi îi cereau să-i ajute la soluţionarea simplelor lor probleme. Foarte conştiincios, Krishnamurti, încercă să-i satisfacă, studiind înţelepţii trecutului şi repetându-le ideile în termeni moderni. Dar spre descurajarea sa, sfaturile-i fură primite cu următoarea sentinţă:

— „Acestea sunt lucruri vechi! In acestea nu-i niciun mesagiu divin!"

Chiar acel sfat, în care s'a crezut atâtea sute de ani la rând, şi după care un post lung ar ajuta la limpezirea gândurilor a fost respins. Savanţii au avut posibilitatea să constate că aceste posturi, departe de a limpezi gândurile, nu făcea decât să le destrame. Numeroase experienţe au dovedit că posturile îndelungate determină halucinaţii, slăbiri şi turburări cerebrale. Ideile care iau naştere, în cursul unui astfel de post, sunt pe jumătate nebuneşti. Pentru a gândi clar şi just, ai nevoie de un somn bun, de o gustare uşoară şi de o ceaşcă de cafea respectabilă. După aceasta, dacă o persoană posedă oarecare inteligenţă o poate întrebuinţa cu maximum de profit. Presa şi literatorii i-au demonstrat că postul nu era numai o ideie veche, dar şi una greşită.

Atunci Krishnamurti, într'o zi, avu o inspiraţie: de data aceasta cel puţin ideea era a lui. „Trăiţi bine!" proclamă el.

Dar proclamaţia lui este o dorinţă generală. Cine n'ar vrea să trăiască bine, dacă mijloacele i-ar permite? Virtualmente însă, toţi predecesorii săi propovăduiau contrariul. Ei îşi îndemnau discipolii să ducă o viaţă umilă şi mizeră, unii mergând până la a considera murdăria o virtute pozitivă.

Se iscă deci o nouă furtună de proteste, chiar cei cari simpatizau ideia, ridicară argumentul că recomandaţia nu era bună, deoarece nu le arăta cum să dobândească banii, cari să le dea posibilitatea de-a trăi bine. Dacă le-ar fi putut da un sfat, în acest sens, ar fi putut deveni cel mai faimos Mesia.

Unii au avut chiar răutatea să releveze că Jeddu trăia bine din darurile discipolilor săi. Fiind însă un tânăr cinstit şi vrând să fie un bun Mesia, Krishnamurti înapoie prompt bogăţiile primite dela adepţii săi, dar continuă să poarte haine europene de-o croială impecabilă, să joace tennis şi să apară la ceaiuri dansante. Ceaiurile şi tenniss-ul nu sunt un păcat. dar oricum, nu cadrează cu un Mesia. Calea lui trebue să fie spinoasă. Deşi Krishnamurti fusese urmărit de multe din cele mai seducătoare wampe, care vânau senzaţionalul unei aventuri cu tânărul sfânt, nu s'a iscat în jurul lui cea mai mică şoaptă scandaloasă. Dar dragostea nu cruţă, şi moder-

nul Mesia s'a îndrăgostit de Miss Helen F. Knothe, din Ridgewood (New-Jersey). Dragostea lui fu împărtăşită, dar căsătoria nu se realiză, pentrucă doamna Besant îl convinse pe Krishnamurti că Mesianismul e incompatibil cu căsnicia.

Dedându-se iar cu totul preocupărilor spirituale, Krishnamurti luptă pentru a-şi câştiga noui adepţi în Europa. Printre altele el ordonă discipolilor săi să adopte semnul crucii. Aceasta-i înlesnia dobândirea de noui membri, acolo unde predomina creştinismul. Dar în India, membrii hinduşi ai organizaţiei sale se opuseră cu vehemenţă la această inovaţie.

Desgustat, Mesia îşi disolvă organizaţia, spunând că mesagiul său avea să se adreseze întregului neam omenesc. Eliberat de orice obligaţie el se despărţi de „impresara şi descoperitoarea sa". In 1931 veni la Los Angeles, neanunţat şi când fu descoperit de presă declară că interview-urile sale n'aveau să mai fie „înscenate". Conştient, sau inconştient doamna Besant îl dramatizase.

Trebue să adăogăm însă, în apărarea doamnei Besant, că un Mesia nu se poate impune mulţimilor, decât dramatizat, adică făcându-i-se o anumită atmosferă. Spre exemplu, Mahatma Gandhi, deşi propovăduia simplicitatea şi obscuritatea în viaţă, s'a dramatizat totuş în cel mai strigător mod cu ocazia ultimei sale vizite la Londra. Dac'ar fi vrut într'adevăr, să fie simplu, şi să treacă neobservat, ar fi purtat hainele convenţionale europene iar nu acel cearceaf, cu care a concentrat asupră-şi atenţiile, aşa cum n'ar fi reuşit s'o facă, dac'ar fi venit cu zece muzici militare şi o trupă de cavalerie după el.

Krishnamurti, liber să fie „el", distruse repede toată feeria de care fusese înconjurat.

— „Nu sunt actor, zise el, am refuzat să port roba unui Mesia. M'au numit Christ, dar Christ există potenţial, în fiecare din noi".

Cu aceste declaraţii simple şi cinstite, Krishnamurti a coborît de pe divinul piedestal pe care-l cocoţase doamna Besant, în rândurile oamenilor, unde rămase însă un băiat drăguţ şi sincer, care călătorise mult. De când cu criza, lumea se interesa mai puţin de valorile spirituale decât în cele pecuniare şi absorbită de prezent, nu avea timp să privească în viitor. Şi cum acest tânăr nu avea soluţii pentru dilemele în care sta sbătea îşi pierdu curând pentru ea orice însemnătate. Doamna Besant a murit, dar cu ea Krishnamurti rupsese orice relaţii mai de mult.

Zilele trecute, fostul Mesia era oaspele Lady-ei Lutyens pe care o mai vizitase odată, pe vremea când mai era încă în culmea splendoarei sale. Acum însă, se găseşte într'o situaţie foarte precară:

— „Deabia trăesc, a spus el amfitrioanei sale. Rătăcesc dintr'o ţară într'alta, locuind la câte un prieten. N'am casă, nici proprietăţi, nici bani.

„Puteam fi un om bogat. Ani de-arândul, m'a copleşit cu daruri. In afară de un minunat castel în Olanda, înconjurat de o grădină de 500 de hectare, marii cinematografişti ai Hollywood-ului îmi oferiseră un angajament de 10.000 de dolari pe săptămână şi erau gata să-mi ridice un templu magnific. Dar pe atunci, deabia deschideam ochii şi nu ştiam ce să cred despre toate acestea. Când am văzut însă că femeile îmi adorau fotografia ca pe o icoană, mi-am dat seama că la mijloc era o mare greşală.

In vreme ce acest tânăr a sărăcit, datorită unui acces de onestitate, Shri Meher Baba, pe care gurile rele îl numesc „un Einstein mut", îşi păstrează locul. El n'a atins înălţimile confratelui său, dar nici nu s'a discreditat. Nimeni nu-l sileşte să vorbească şi nimeni nu-i critică ideile, pentrucă nimeni nu i le cunoaşte. Are tot ce doreşte, fără să muncească, inclusiv serviciile şi adoraţia unei bogate prinţese, care e ea însăşi un remarcabil fenomen psihologic.

Această frumoasă femee, a dus o viaţă de lux şi strălucire, fiind soţia prinţului Georges Matchabelli, originar din Georgia, patria prinţilor Mdivani. Prinţesa Matchabelli, care înainte de căsătorie, a fost actriţa italiană Maria Karmina, şi-a purtat cu mândrie titlul, până în clip când s'a reîntors în teatru, spre a juca rolul madonei, în „Miracolul", regisat de Reinhardt. Ceeace a determinat-o la acest pas a fost o manie religioasă de care a fost cuprinsă şi din care nu şi-a mai revenit, — devenind curând după aceea o adeptă a lui Mesia Meher Baba.

Nu de mult a divorţat de prinţ, care se spune c'ar fi declarat: „Când prinţesa şi-a exprimat dorinţa de-a adopta această religie a lui Meher Baba, am hotărît, de comun acord, că drumurile noastre trebuiau să se despartă. Am rămas totuş buni prieteni.

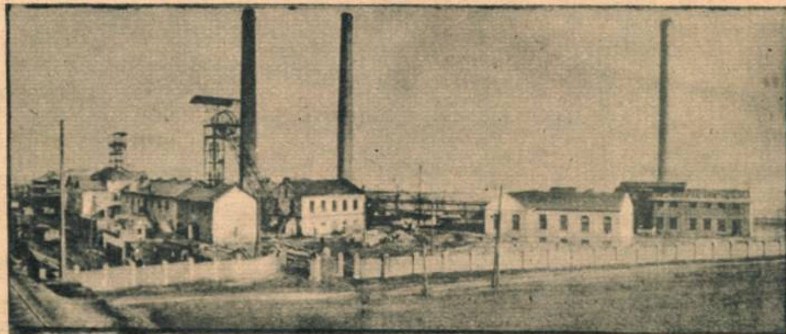
Pentru mulţi, convertirea prinţesei este un pas nenorocit. Dar dacă din întâmplare Baba are cu adevărat un mesagiu important pentru omenire, prinţesa va căpăta o veşnică celebritate, în istoria sfântă....

M. R.

Catastrofa minieră din Cehoslovacia

O înspăimântătoare catastrofă s'a produs la 3 Ianuarie la mina Nelson din Cehoslovacia. Din cauza unei erupţii de gaze au murit asfixiaţi în fundul minei 141 de lucrători. Toate încercările de a-i salva pe nenorociţii minieri au fost zadarnice. In fotografiile noastre: o vedere asupra minelor Nelson şi o echipă de salvare noaptea

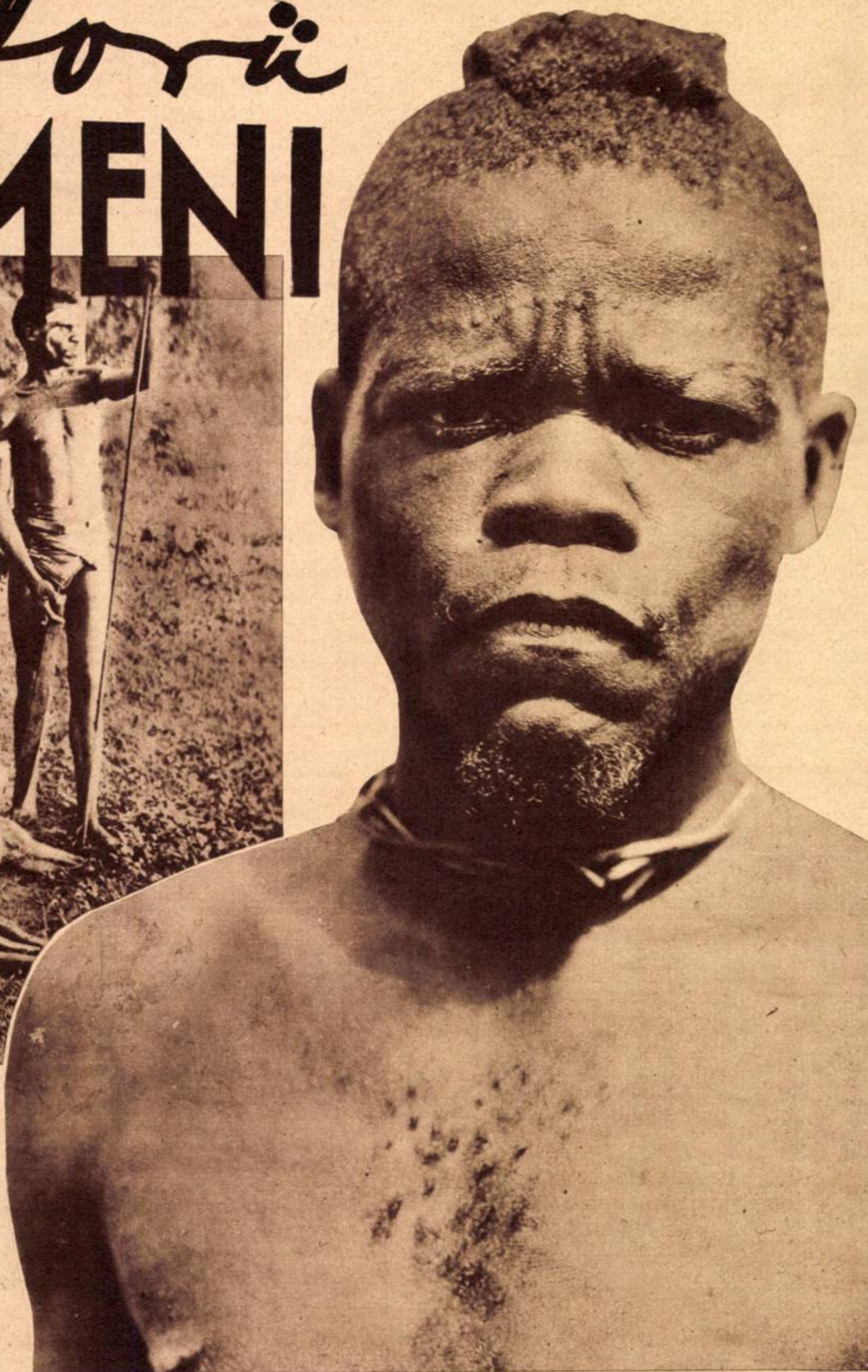
B A L

Balul anual mascat şi nemascat organizat de Asociaţia Funcţionarilor de Bancă (A.F.B.), Asociaţia Funcţionarilor din Industrii, Petrol şi Intreprinderile Anexe (A.F.I.P.I.A.), Asociaţia Funcţionarilor din Asigurări (A.F.A.) şi Asociaţia Farmaciştilor salariaţi (A.F.S.) afiliate afiliate Federaţiei Sindicatelor Federaţiei Sindicatelor de Funcţionari Particulari din România cu sediul în B-dul Domniţei No. 12, care va avea loc SÂMBĂTĂ 3 FEBRUARIE 1934 va fi cel mai reuşit bal al sezonului.

Renumitul Jazz Gross-Berindei, tombolă bogată, premii pentru cele mai frumoase costume şi surprize.

Mâncătorii de OAMENI

DACA printre rasele inferioare ale omenirei există una într'adevăr hidoasă, fără îndoială că este aceia a Papuaşilor.

Ei ocupă în partea de miază-noapte a Australiei, ţinutul numit Noua Guinee care, cu suprafaţa-i de aproape 800.000 km., pătraţi, este cea mai mare insulă de pe pământ după Groenlanda, iar deosebit de aceasta, mai sunt împrăştiaţi şi prin numeroase arhipelaguri vecine cari alcătuesc Mélanesia.

Având aproape aceiaşi culoare ca şi negrii adevăraţi, cu capul acoperit de un păr încâlcit şi lânos, Papuaşii au atins un grad de civilizaţie *materială* care-i ridică de-asupra multor rase primitive: ei sunt grupaţi în sate, cu oarecare rânduială, unde-şi construesc locuinţe frumoase şi încăpătoare, ridicate pe piloţi de lemn.

Dar obiceiurile lor îi aruncă înapoi, pe ultima treaptă a scării etnice: nici o rasă în lume n'a practicat şi nu practică canibalismul cu atâta uşurinţă, cu atâta ferocitate ca ei.

Asemenea obiceiuri îngrozitoare tind să dispară în regiunile accesibile poliţiei, adică de-alungul litoralului.

Interiorul Nouei Guinee e încă neexplorat, iar triburile de acolo duc între ele o luptă neîntreruptă cu scopul unic de a face prizonieri pe cari învingătorii îi mănâncă în cele din urmă în mijlocul unor orgii cu neputinţă de descris.

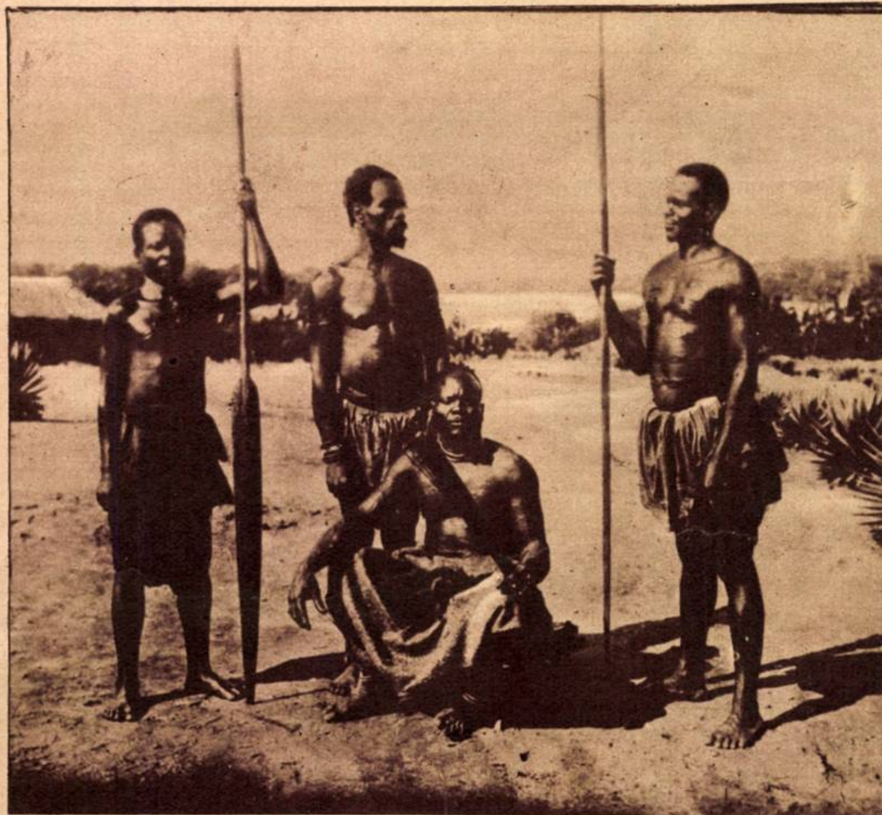
Când *razia* (atacul prin surprindere), nu le-a adus o pradă bună, Papuaşii recurg la tot soiul de vicleşuguri, unele mai ingenioase ca altele. Un medic militar australian a povestit de curând o întâmplare la care i-a fost dat să asiste, de departe, spre norocul lui.

Din largul mării sosesc şase bărci cari se opresc în faţa satului Noua Britanie. Gesturile lor dau de veste că nu sunt înarmaţi şi că au venit să închee un tratat de alianţă. Coboară cu toţii pe plajă şi se poate constata (sunt goi, după moda ţării) că într'adevăr nu poartă nici suliţe, nici pumnale.

Locuitorii satului sunt în număr mai mare de cât nouii veniţi: prin urmare n'au de ce să se teamă. Ei se apropie binevoitor, şi curând după aceia, un dans general sărbătoreşte ratificarea tratatului de pace!

Iată acum şi momentul plecării: bandiţii şi-au deslegat bărcile de la mal. Intr'o supremă dovadă de prietenie, fiecare din ei strânge un sătean în braţe, îl conduce cu sine, glumind şi, deodată, la un semn convenit, îl trânteşte cu o piedică între picioare, după care-l asvârle în luntre.

Când lumea din sat se desmeticeşte e prea târziu, căci bărcile sunt departe cu încărcătura lor de vânat omenesc!

In seara aceia şi în serile următoare va fi un ospăţ mare la canibali!

După sacrificiu, capul proaspăt tăiat, e împodobit cu flori şi aşezat pe un fel de trunchiu. Oaspeţii se îngrămădesc în juru-i şi-i ţin discursurile cele mai măgulitoare, îl mângâe cu vorbele cele mai înduioşătoare, îl felicită că de-acum încolo face parte din tribul lor, reproşându-i totuşi că a căzut în cursă cam târziu. Apoi îi făgăduesc solemn, că de-atunci înainte va fi părtaş la toate serbările lor.

Insfârşit, când socotesc că l-au îmbuibat cu destule cuvinte frumoase, îl pun să fiarbă într'un vas. Carnea, ochii şi tot ceia ce este de mâncat sunt devorate pe loc, în timp ce alături de ei, corpul victimei se pârjoleşte la foc. Mai târziu, craniul căruia i s'a legat la loc, falca inferioară, cu nişte fire de papură, va fi atârnat în mijlocul *ravei*, o încăpere ce serveşte drept locuinţă comună.

Uneori, gătesc osul frontal cu o sumă de desenuri drăguţe, crestate cu un obiect ascuţit. La cele mai multe triburi, craniile victimelor sunt umplute cu pietricele sau oase mărunte. Inzestrate apoi cu o toartă, ele vor fi astfel întrebuinţate ca „uruitoare" la ceremoniile lor religioase. Făgăduiala făcută capului e ţinută şi, cu drept cuvânt, acesta n'are de ce să se plângă!...

Nu voi mai adăuga decât o anecdotă acestui lugubru capitol asupra canibalismului, In 1928, un traficant american îşi ancoră vaporaşul în faţa unui sat de papuaşi pe care-l mai vizitase în câteva rânduri. Având o sete cumplită, el ceru unui indigen o nucă de cocos pe care acesta i-o desfăcu îndatoritor. Şi, pe când americanul sorbea cu lăcomie lichidul gustos, Papuaşul îi tăiă gâtul. Ancheta deschisă de către poliţia australiană stabili că trupul nefericitului aventurier fusese mâncat de locuitorii satului.

Rasa aceasta mârşavă practică moartea celor bătrâni de îndată ce ei au devenit o povară pentru obşte. *Ziua funerariilor lor se fixează cu două sau trei luni înainte.* Dacă osânditul moare de moarte naturală, în intervalul acesta, lucrurile se simplifică dela sine.

Şi acum, ca încheere, voi mai adăuga ceva în legătură cu aceasta chestiune: mă folosesc de raportul unui ofiţer de poliţie australian care administra Noua Irlandă.

Un copil de nouă ani a fost chemat de-oparte, într'o zi, de către notabilii satului; aceştia îl dojeniră că mânca de geaba, fără să aducă vre-un folos, tot aşa ca şi bunica lui care nu mai era în stare să-şi câştige singură hrana de toate zilele.

Unul din voi doi trebue să piară. Bine'nţeles, dacă bătrâna va muri, atunci tu vei avea ce să mănânci!

Şi căpetenia satului puse în mâna copilului o secure, îl duse în faţa bătrânei care dormea la umbra colibei şi-i arătă locul unde trebuia să lovească. Şi micul ticălos a ascultat!... iar notabilii se grăbiră să-l denunţe apoi jandarmeriei! Astfel cu o singură lovitură a fost deajuns să-i descotorosească de două guri inutile...

REALITATEA ILUSTRATĂ OFERĂ 10.000 LEI PREMIU FEMEEI cu FORME PLINE tip MAE WEST

Poate participa la acest concurs orice femee ale cărei dimensiuni sunt apropiate de ale vedetei americane Mae West.

Dimensiunile vedetei yankee le-am publicat în numărul trecut al revistei noastre.

Participantele sunt rugate să trimită bonul de mai jos complectat, împreună cu două fotografii în maillot şi în toaletă de seară.

Data concursului precum şi componenţii juriului vor fi anunţate la timp, prin revista noastră.

BON DE PARTICIPARE LA CONCURSUL MAE WEST

Numele şi pronumele . . . .

Str. . . . . No. . . . Localitatea . . . . .

Inălţimea	Greutatea . . . .
Talia	Bustul . . . .
Spatele	Şoldurile . . . .
Pulpele sus	Braţele . . . .
Picioarele	Picior . . . .

După şapte ani

Cu numărul de faţă „Realitatea Ilustrată" păşeşte într'al optulea an al existenţei sale.

Când în 1927 am încercat să încetăţenim o publicaţiune de gen nou — cronica ilustrată a evenimentelor — am păşit cu teamă şi cu dibuirea inerentă primilor paşi într'un ţinut nou. Succesul revistei a întrecut însă aşteptările cele mai optimiste. Acest succes e datorit nu atât umplerii unui gol în publicistica română, cât principiului cu care am purces la lucru: acela de a creea „o publicaţiune a cititorilor". „Realitatea Ilustrată" apare nu aşa cum ar voi azi unul, mâine altul dintre noi. In ea nu se oglindesc teoriile şi credinţele grupului de publicişti cari o elaborează. Directivele revistei sunt date de public. El conduce „Realitatea Ilustrată", în ea se regăseşte mentalitatea lui.

Prin concursurile pe care le instituim, din corespondenţa numeroasă pe care o întreţinem cu cititorii, am păstrat întotdeauna un contact permanent cu mulţimea şi străduinţele noastre se mărginesc la un singur obiectiv: satisfacerea dorinţelor pe care le exprimă majoritatea.

Răsfoind cele şapte volume mari, care alcătuiesc colecţia revistei în cei şapte ani ai vieţii sale, veţi putea constata o evoluţie dintre cele mai interesante. „Realitatea Ilustrată" în şapte ani a ajuns la o deplină maturitate, putând sta cu cinste alături de publicaţiunile similare din străinătate. Evoluţia fondului oglindeşte evoluţia mentalităţii publicului cititor; progresul formei se datoreşte editurii „Adevărul", care a instalat maşini de heliogravură — cel mai modern sistem de imprimare — aşa încât „Realitatea Ilustrată" să poată apărea în haina pe care o îmbracă revistele mari din occident.

Intr'al optulea an al existenţei sale, „Realitatea Ilustrată" consideră că trebue să progreseze mai departe şi ea începe prin a oferi cititorilor un supliment gratuit la revista săptămânală: o broşură de 48 pagini care — după cum indică şi titlul său — va conţinea „De toate, pentru toţi".

Tot în anul acesta revista îşi va mări formatul, întrucât într'o pagină mai mare fotografiile pot apărea mai avantajate.

Stăruind în eforturile noastre de a face din „Realitatea Ilustrată" o revistă tot mai bună, suntem încredinţaţi că vom continua să ne bucurăm şi în viitor de marea încredere pe care ne-a arătat-o şi până astăzi publicul.

Simpaticul artist al companiei Alhambra d. N. Stroe care înregistrează un frumos succes în magistrala revistă a d-lor Vlădoianu şi Constantinescu „Alhambra guvernează".

Filme care vor fi

D. I. SUCHIANU

ESTE foarte regretabil că limba românească nu dispune decât de cuvântul „Carne" pentru amândouă sensurile: carne destinată mâncării (în franţuzeşte „viande"), şi noţiunea de carne, adică de corporal, opusă la tot ce e spiritual (în franţuzeşte „chair", „charnel"). Din această pricină nu s'a putut traduce literal frumosul titlu englezesc „Flesh" (Chair), titlu sobru, impresionant şi foarte adequat cu conţinutul noului film jucat de Wallace Beery şi Karen Morley, film care se va reprezenta peste câteva săptămâni la Bucureşti şi pe care îl recomandăm cititorilor noştri (In româneşte va avea titlul de „Vraja trupului").

Wallace Beery are o specialitate: aceea a rolurilor de colos înduioşător. Făptura lui fizică de proporţii elefantoidale contrastează în chip impresionant cu blândeţea firei lui şi cu dulceaţa pornirilor sale sentimentale. Vă aduceţi, desigur, aminte de filmul său celebru („Piciul") unde ni se înfăţişa povestea fermecătoare a camaraderiei dintre un copil de nouă ani şi un bătrân campion de box.

De data aceasta e vorba tot de un luptător, care este „umanizat" de o femee. Această problemă a „îmblânzirei unei brute" este o temă pe care a întrebuinţat-o în repetate rânduri literatura şi drama (începând cu clasicul „Mauprat" al lui George Sand). Temă interesantă, căci e vorba ca din fundurile ascunse ale unui suflet primitiv să se extragă aurul unor calităţi de o umanitate delicată, şi asta la apelul unei alte fiinţe omeneşti, la apelul amorului, pentru o femee, al prieteniei pentru un om, sau al dragostei pentru un copil.

Am amintit toate acestea pentru că în filmul de care ne ocupăm este şi nu este o asemenea problemă. Eroul este un om simplu, de profesiune chelner şi in orele libere campion naţional (şi la sfârşit mondial) de lupte greco-romane, care însă rămâne primitiv; nu se subţiază, nu se civilizează. Pe de altă parte acest om a fost totdeauna blând, generos, prietenos cu oamenii: aşa încât faptul că viaţa lui se întâlneşte cu viaţa femeii din piesă (Karen Morley) nu schimba propriu zis nimic: nici nu-l face mai bun, nici nu-l rafinează ca maniere exterioare. Rămâne acelaş. Şi totuş, intrarea acelei femei în viaţa lui aduce o schimbare. Dar o schimbare nu în calitate, ci în cantitate: îi dă doar un mult mai mare număr de prilejuri de a fi bun, de a fi — putem s'o spunem — de a fi eroic. Prezenţa acelei femei este ca un „catalizor" ca acele corpuri din chimie care nu iau parte la combinaţie, dar a căror prezenţă e totuş indispensabilă pentru ca procesul chimic să se facă. Sau, dacă preferaţi o altă comparaţie, femeea aceea survenită în existenţă lui are un rol asemănător acelei puneri la punct a unui aparat de radio, care drenează astfel nişte unde care existau deja, dar care nu fuseseră încă prinse.

Dar cine e această misterioasă femee?

O madonă imaculată, a cărei apropiere aduce oricui gânduri

serafice? Sau poate o comediană abilă care ştie să facă pe oameni să dea tot ce pot? Sau poate o femee venală, urmărind doar profituri materiale?

Laura Nash, tovarăşa eroului nostru nu e nici una din aceste femei. Este o fată de treabă, dar nărăvită să fure şi să facă tot soiul de alte acţiuni înjositoare. Este o femee foarte tânără şi tristă, care îşi apără dragostea, o dragoste înjositoare pentru un apaş fără scrupule (Ricardo Cortez) care o consideră ca pe o simplă afacere.

Eroina noastră se găseşte, în tot timpul filmului, ca prinsă în cleşte, între două sentimente: un sentiment de recunoştinţă faţă de binefăcătorul ei, şi un sentiment de puternică atracţie sexuală către individul care o decepţionează tot timpul şi de care totuş ascultă, făcând acţiuni degradante care o umple de ruşine şi remuşcări. Tot timpul asistăm la o luptă de un crâncen dramatism între dorinţa ei de a se purifica printr'o mărturisire care să limpezească toate, şi un fel de instinct sexual de conservare care o ţine încătuşată de individul sordid care nici măcar nu o iubeşte. La urmă, face explozie. Este o explozie amânată mereu, vreme de zece acte; o explozie pe care spectatorul o aşteaptă cu anxietate, şi pe care filmul o pregăteşte cu un meşteşug artistic desăvârşit.

Pe cellalt plan al acţiunii, este figura şi destinul celuilalt personaj, al omului jumătate brută, jumătate copil, al omului cu muşchi de mastodont şi cu suflet de fată. Scenariul filmului şi jocul lui Wallace Beery nu desmint nici un moment această psihologie. Sute de detalii mimice redau plastic această mentalitate subtilă şi profund fermecătoare.

Afară de asta, un efect de contrast extrem de estetic este diferenţa de atitudine dintre cei doi eroi. El, tot timpul filmului, este numai spontaneitate; toate acţiunile lui sunt directe, venite deadreptul din inimă, simple şi nemijlocite. Dim potrivă, conduitele ei sunt în permanenţă poticnite de gânduri contradictorii, de scrupule, remuşcări, ruşini morale diverse. Sufletul unuia curge slobod; al celuilalt se poticneşte la tot pasul, frânat şi împedecat. Şi dualismul acesta, dualism făcut din sinceritatea dintr'o bucată a lui, şi frământările chinuite ale ei, este de un tragism neînchipuit de emoţionant.

Filmul acesta este o dramă de cea mai excelentă calitate artistică. Iar chipul lui Karen Morley, chip încărcat cu toată tristeţea marilor oraşe şi cu un parfum de destin ratat, figura aceea slabă, frumoasă şi visătoare conţine întrînsa cel mai impresionant lucru pe care îl poate da o fizionomie omenească, mai impresionant decât frumuseţea fizică sau morală; conţine: mister.

Pentru toate aceste motive recomandăm acest film, film fără sex-apeal (în ciuda absurdului său titlu), dar în care găsim multă, foarte multă umanitate.

D. I. SUCHIANU

La marele carnaval de plajă din Pasadena (California) a fost încoronată ca „Regină a Mării" Miss Treva Scott în vârstă de 19 ani.

In California nimeni nu visează că este iarnă. Iată un grup de drăgălaşe sirene care-şi aduc singure la strand (dreapta) uneltele pentru sportul de apă.

In Anglia animalele sălbatice s'au domesticit din pricina frigului. Iată un cerb care se apropie de automobile luând hrana din mâna călătorilor.

La Miami în California s'a instalat o şcoală în aer liber unde lecţiunile se predau la umbra palmierilor.

Iată un urs alb care se distrează de minune cu un cerc de copii.

Din toată lumea

Noul prim ministru d. G. Tătărăscu la coborârea din tren în gara Sinaia înainte de a se duce la Palat pentru a depune jurământul.

Din cauza evenimentelor survenite în ultima vreme, serbarea Bobotezei nu s'a mai desfăşurat în acest an cu fastul obicinuit.

Procesiunea spre Dâmboviţa a fost făcută numai de cler având în frunte pe Patriarhul Miron Cristea.

In fotografiile noastre vedem procesiunea spre Dâmboviţa şi scoaterea crucii din apă.

Foto Berman

Sir John Simon la sosirea la Roma împreună cu soţia sa şi generalul Valle. Se dă o covârşitoare importanţă convorbirilor care au avut loc între Mussolini şi Sir John Simon.

REALITATEA ilustrată

10.000 LEI PREMIU PENTRU FEMEIA CU FORME PLINE

(Foto Paramount)

ANUL VIII No. 364
16 IANUARIE 1934

Mae West, femeia cu forme pline, ultima senzaţie a Hollywoodului.

AŢI MÂNCAT VREODATĂ INIMĂ DE PISICĂ PRĂJITĂ?

VĂ rog să nu vă îndoiţi că există oameni care au mâncat inimă de pisică prăjită.

Eu una mărturisesc că habar n'aveam şi nici n'aş fi crezut vreodată, dar mi-a spus domnul sublocotenent Ivanovici, un ofiţer sârb, în localitatea Arbe din Jugoslavia, unde am petrecut concediul împreună.

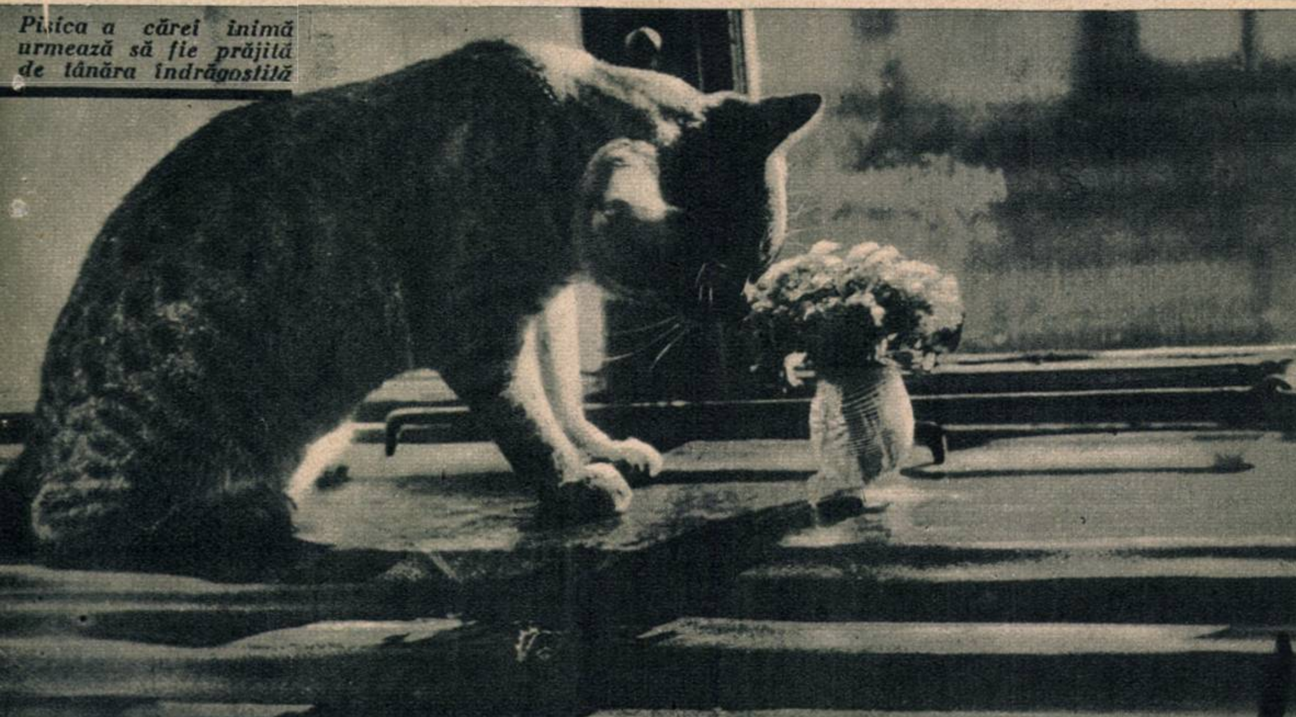
Ne-am refugiat aci, el pentru a scăpa puţin de viaţa de cazarmă şi eu pentru a respira puţin aerul de mare, în loc de praful metropolei.

Prietenul meu, ofiţerul, m'a ameninţat cu toată seriozitatea că o să-mi dea de mâncare o inimă prăjită, de pisică, dacă n'am de gând să mă îndrăgostesc de dânsul, şi când l-am întrebat cum ajunge la una ca asta, mi-a răspuns, să nu fiu atât de naivă, ca şi cum n'aş fi auzit niciodată de farmece de dragoste.

Nu auzisem nimic de aşa ceva, dar mărturisesc, eram straşnic de curioasă, întocmai ca o fetiţă.

Şi domnul sublocotenent m'a lămurit, după ce s'a lăsat bineînţeles puţin rugat.

Pisica a cărei inimă urmează să fie prăjită de tânăra îndrăgostită

Ascultaţi deci cum stau lucrurile în ţara sârbilor, croaţilor şi slovenilor, la fel ca la noi, există încă oameni, care sunt convinşi că pot dobândi dragostea prin farmece. Sunt bărbaţi şi femei. Dar cel mai mult cred în aceste farmece de dragoste, femeile. Aşa de pildă, dacă o duduie n'are norocul să fie iubită de cutare flăcău şi dragostea ei n'are margini, în timp ce flăcăul nu are câtuş de puţin de gând să depăşească aceste margini, atunci... Atunci încep primele greutăţi. Duduia trebue mai întâi să facă rost de o pisică. Apoi trebue — împotriva celor mai sfinte prescripţii ale S. P. A. — să-i sfâşie inima din trup. Inima e preparată într'un chip special, învelită într'o cocă şi astfel prăjită.

Cu aceasta însă nu s'au terminat toate greutăţile. Dimpotrivă, ele abia încep. Căci ceeace îţi îngăduie o pisică, nu-ţi îngăduie şi un îndrăgostit.

Pentru ca farmecele, de dragoste să fie cu adevărat rodnice, flăcăul vizat trebue să consume această inimă de pisică, prăjită de duduia amorezată.

La urma urmei, poate că-l aduci şi la una ca asta, că doar aşa sunt bărbaţii deobicei: neştiutori şi nebănuitori. Atâta însă nu-i deajuns. Ca vraja să folosească, flăcăul trebue să mănânce această „delicateţă", numai pe stomacul gol. Şi asta e, fireşte, partea cea mai grea, căci la dejunul de dimineaţă, flăcăii obicinuesc să mănânce altceva decât inimă prăjită, de pisică.

Toate aceste greutăţi mi le-a înşirat prietenul meu, sublocotenentul sârb. Şi apoi, m'a făcut atentă că acela care mănâncă odată un asemenea „cozonac de pisică" devine subjugat partenerei sale. Când l-am întrebat apoi, dacă cunoaşte un asemenea caz de farmece de dragoste, mi-a răspuns: „Fireşte, înainte de răsboiu, o menajeră îşi pusese în gând să cucerească inima stăpânului ei, un procuror. Şi apoi, am aflat că procurorul n'a luat de nevastă pe menajera sa, în schimb... i-a intentat un proces".

Pisica aparţinea vecinei şi menajera a trebuit să-i plătească o despăgubire de zece coroane.

Nu trebue să credem că inima de pisică e singurul mijloc pentru a câştiga inima iubitului. Există şi alte mijloace, tot atât de — sau poate chiar mai puţin — apetisante. O fată îndrăgostită mai încearcă şi cu boabe de piper. Există în această privinţă reţete precise. Astfel, o carte de farmece de dragoste furnizează următorul sfat: „luaţi trei boabe de piper, care nu trebuesc preparate în nici un fel, ci înghiţite întregi". Nu există oameni cari să poată digera un bob întreg de piper. Ele sunt eliminate aşa cum au intrat. Deobiceiu însă sunt amestecate cu alte condimente, printre care trebuesc amestecate grăuncioarele pomenite. Abia atunci, boabele de piper sunt sfărâmate într'o piuliţă şi preparate într'o prăjitură. Bărbatul, care urmează să fie adus la dragoste, trebue numai să mănânce această prăjitură. Şi lucrul nu e prea greu, mai ales că nu e neapărat nevoie s'o mănânce pe stomacul gol. Dacă omul a mâncat odată prăjitura, s'a dus pe copcă. Vraja dragostei a pus stăpânire asupra-i.

M. S.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: N.C. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

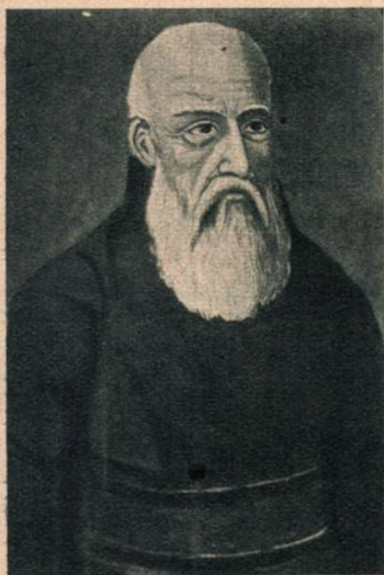
PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN	400 LEI
PE ŞASE LUNI	200 „
PE TREI LUNI	100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adeverul" S. A.

Doftoricescul
MEȘTEȘUG ODINIOARĂ și AZI

Doctorul Dumitru Caracaşi

Cu prilejul jubileului de un sfert de veac al „Salvării“, dăm câteva interesante amănunte cu privire la „doftoricescul meşteşug“ din veacurile trecute, la Bucureşti.

ZILELE acestea va apare o lucrare comemorativă pentru serbarea celor 25 de ani de existenţă ai „Salvării'

— „Salvarea" e ca o domnişoară bătrână — îmi spunea zilele trecute cineva.

— Cum aşa?"

— In fiecare an împlineşte 25 ani şi nu mai vrea să treacă peste dânşii".

Intr'adevăr, dacă ar dori să afle cineva şi mărturia mea, aş putea spune că mi-aduc aminte că pe la 1906 circulau pe străzile Capitalei un fel de ambulanţe cu un cal, pe când vizitiul de pe capră suna din goarnă. Era prima inovaţie a d-lui prof. N. Minovici pentru transportul contagioşilor, — căci înainte vreme, bolnavii de scarlatină, de anghină difterică şi de alte asemenea maladii se transportau cu trăsurile de piaţă, adică cu cel dintâi birjar oprit pe stradă. Iar în cazuri urgente, de accidente se scotea o uşă din ţâţâni, iar rănitul era aşezat deasupra.

Tot cam pe atunci — dacă nu mă'nşel — am văzut la Palatul de Justiţie, la Poşta Centrală, la teatre şi prin alte părţi nişte cutii mari aşezate în perete, având înăuntru un pat brancard şi o trusă pentru îngrijiri în cazuri urgente.

Imi mai aduc aminte, de un breac lung, cu şase cai albi înnaintaşi, cu cari venea, la hipodromul dela Băneasa, d. prof. Dr. N. Minovici, însoţit de d. dr. Stoenescu şi de un intern al „Salvării" spre a fi de faţă în caz de accident.

Toate aceste inovaţii răsăreau ca din senin şi parcă se făceau singure, deoarece tânărul şi inimosul iniţiator de pe atunci, d-rul N. Minovici, le făcea toate fără nici un sgomot, cu o discreţiune elegantă, caracteristica savantului de rasă.

— Dar unde e sediul „Salvărei" am întrebat într'o zi şi mi s'a arătat un şopron de scânduri, în fundul unei curţi...

Intr'o zi, am asistat la un fel de târguială între d. prof. Dr. N. Minovici şi mama unui copil bolnav, pentru care d-sa pusese la dispoziţie gratuit ambulanţa, în vederea transportării la spital.

— Pot să mă urc şi eu alături, în trăsură?" — întrebă mama.

— Da!" încuviinţă d-rul Minovici.

— ..şi o tanti... ca să nu-i fie teamă bietului copil..."

— Haide, fie şi „o tanti"... Dar să nu se mai urce şi vre-o soră, o bunică, şi alt cineva, că n'o să vă poată trage calul pe toţi..."

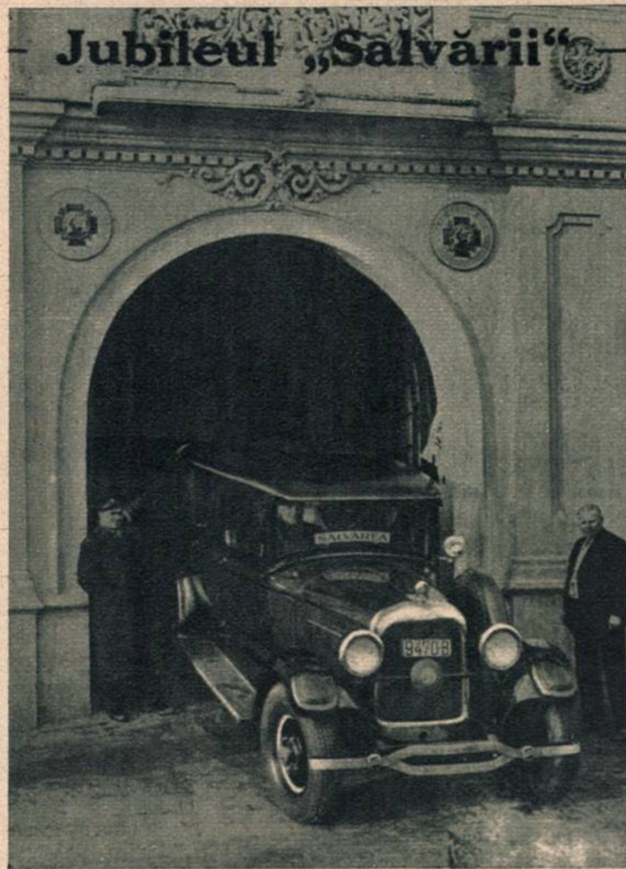
Intr'adevăr la primele transporturi, pe cari le-au făcut trăsurile d-lui Minovici, a fost nevoe de foarte multă îngăduinţă, până să se deprindă publicul. Şi astfel se făcea, că în ambulanţele lungi, unde era culcat bolnavul, intrau câteodată toţi ai casei, cu căţel şi cu purcel, plângând şi urlând în cor. După plecare, vizitiul era nevoit uneori să oprească, deoarece calul era lac de sudoare.

— Mai daţi-vă careva jos de acolo" — exclama el desperat — „că rămânem în drum!"

„Salvarea" a vagabondat, în cursul anilor ei de existenţă prin diferite curţi dosnice, pe la prefectura poliţiei, cazarma guarzilor comunali de la Mogoşoaia, atelierele comunale din str. Berzei, până ce, în fine, a ajuns să-şi cumpere frumosul local din Splaiul Independenţei No. 21. Acolo, se află acum un garaj spaţios, care adăposteşte vre-o opt automobile, ambulanţe sanitare mari şi frumoase, instalate modern, o cameră de gardă unde stau la dispoziţie, zi şi noapte — ca pompierii — un număr de agenţi sanitari... Mai e, tot acolo, şi o „şcoală samariteană". Şi e vorba să se instaleze un spital de urgenţă, adecă săli de operaţie, unde chirurgi reputaţi să dea ajutor grabnic accidentaţilor, mai ales în cazurile când o întârziere de câteva minute ar putea fi fatală, nemaifiind timp ca rănitul să fie transportat la vreun spital.

Ce a făcut „Salvarea" de când există? Toată lumea ar putea povesti multe. Vom afla — probabil — amănunte interesante din lucrarea, care, după cum am spus, va apare zilele aceste. Cât ne priveşte, ne amintim de moartea agentului sanitar Gh. Ene, în 1918, la spitalul Colentina, agent contaminat de tifos exantematic, pe când îşi făcea datoria. Moartea acestui vrednic colaborator al întemeetorului „Salvării" rămâne ca un simbol şi ne dă măsura sacrificiului personalului instituţiei, condusă de d. prof. Dr. N. Minovici.

Maşina Salvării care-şi face apariţia la toate accidentele

Telefonistul aşteptând semnalul care cere ajutor

CE ERA INAINTE?

Ce era la Bucureşti înainte de întemeerea „Salvării"? Am spus mai sus, că la începutul secolului bolnavii de boli contagioase se trans-

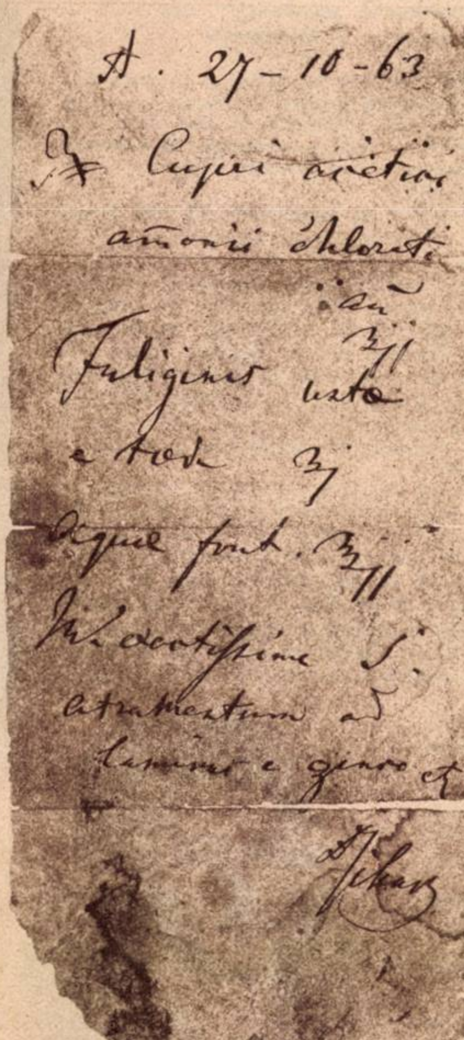
convoi întreg de sacale după dânsul, spre a putea mulţumi atâta norod. Patriarhul avea însă noroc că Dâmboviţa era aproape de tot şi de câteori i se goleau clondirele, le umplea din nou.

De altfel românii „n'au fost niciodată desnodaţi de mâni şi de picioare" — cum zice Miron Costin. Iar un cronicar polon spune cu necaz şi ciudă că „românii sunt nişte sălbateci, pentrucă nu sunt nici o dată bolnavi". Iar poetul cântă: „românul are şapte vieţi în trupu-i de aramă".

Românii, când erau bolnavi, se vindecau mai mult singuri. Numai ciuma-i răpunea.

De multe ori călugării şi babele mai mult stricau decât ajutau... Iar uneori, când făceau pe bolnav să înghită prea mult „argint viu" era chiar grav de tot...

„Ţara noastră a consumat pe timpuri mai mult *mercur*, metal lichid, ca oricare alta. Babele, deşi mai vechi de cât călugării, au rămas la modă până în zilele noastre. Ele s'ar mai putea mândri, că unii doctori moderni au adaptat metodele lor. Astfel vestitul şi strămoşescul „tras" a ajuns savantul şi modernul „masagiu".

A. 27-10-63

portau cu cea dintâi trăsură de piaţă.. care — după acest serviciu caritabil — continua apoi să circule prin oraş...

Pe vremea lui Caragea exista totuşi un fel de serviciu organizat de ridicare a bolnavilor, în special a morţilor din pricina ciumei, boală, care ne vizita destul de des.

Ion Ghica în scrisorile lui citează o frază caracteristică din rapoartele acestor agenţi-ciocli *suis generis* către orcârmuire.

„Am încărcat cincisprezece morţi, dar n'am îngropat de cât patrusprezece, căci unul s'a sculat din car şi a fugit".

In anul 1738, în a treia domnie a lui Constantin-Vodă Mavrocordat au murit la Bucureşti 33.000 oameni din pricina ciumei, dintre cari 233 preoţi şi 3 archierei, care veniseră la căpătâiul muribunzilor.

Poetul popular bucureştean spunea:

Unde-s tufe prin potici
Sunt morminte de voinici
Unde-s tufele mai dese
Morminturi de jupânese
Unde-s tufele mai rari
Morminturi de fete mari
Unde-s tufele mai vii
Tot morminte de copii.

După trecerea ciumei, a rămas la Bucureşti obiceiul ca aceşti agenţi sau inspectori sanitari — de cari am vorbit mai sus — să treacă pe la fiecare poartă şi să 'ntrebe:

— Sănătoşi?? Sănătoşi!?

Iar cei din curte răspundeau:

— ...'toşi! ,toşi!..." Dacă nu era nici un bolnav. Iar copiii adăugau râzând:

— Da avem o pisică bolnavă!" — şi se pitulau după gard ca să nu dea cu biciul întrânşii aceşti precursori ai „Salvării".

In *fotografiile din această pagină vedem:* Sus stânga: *Cabina maşini de salvare;* Mijloc: *O cetate care datează din anul 1863.* Dreapta *De bobotează cei care s'au aruncat pentru scoaterea crucii sunt luaţi de automobilul „Salvării" pentru a fi uscaţi.* Dreapta jos: *O frescă veche*

BABELE ŞI CĂLUGĂRII

Medicina în ţările româneşti a trecut prin trei stadii: *medicina băbească, medicina călugărească şi medicina doftoricească,* care e cea mai tânără.

Călugării — în special călugării greci — ce doftoreau cu „apă de Iordan", cu icoane sfinte, etc., au dispărut. De obiceiu sticluţele cu aşa zisa apă de Iordan „adusă din Asia mică" în patru cutii închise şi sigilate, una într'alta, erau pline cu apă de Bucureşti; totuşi fapt cert este, că mulţi bolnavi se vindecau. Era probabil efectul sugestiei, întrebuinţat şi azi de unii medici. In orice caz, călugării greci — cărora bolnavii vindecaţi le făceau mare reclamă, — au scos mulţi bani din ţară cu acele sticluţe de „apă sfântă".

Când venea câte-un patriarh de la Ierusalim şi se svonea că a adus apă de Iordan, „bună de toate boalele", veneau atâţia bucureşteni la dânsul că ar fi trebuit ca patriarhul să sosească cu un

Nu mai vorbim de diferitele buruieni, ale babelor vechi, cari acum se găsesc prin sertarele farmaciilor.

Dintre babele doftorese celebre la Bucureşti cităm pe Pitulicea Ţiganca, o roabă a boerilor Văcăreşti, care făcea minuni. Iar Chera Anastasia şi Baba Neacşa era destul „să se uite ţintă la bolnav ca acesta să se vindice numai decât".

Când boalei nu-i dau de hac nici baba, nici călugării, atunci bolnavul era aşezat pe prispa casei, ca să-l vadă drumeţii. Şi fiecare spunea ce se pricepea.

De altfel obiceiul acesta a rămas la Bucureşti. Şi azi se aşază

uneori prin mahala, bolnavii în cerdacul casei. In orice caz, ori cine intră în casă la un bolnav se crede în drept a da fel de fel de poveţe, îndemnând la fel de fel de doctorii, pe cari — bine-înţeles — familia le administrează pe cât posibil pe toate, silind pe pacient să'nghită tot ce recomandă vecinii, rudele, prietenii, cunoscuţii şi chiar trecătorii necunoscuţi.

MEDICINA DOFTORICEASCĂ

Să spunem câteceva şi despre această perioadă.

In mintea bucureştenilor a mai rămas icoana „doftorului Draş". Unii mai bătrâni, l-au cunoscut personal. Alţii povestesc din auzite.

Se spune că într'o zi doctorul a fost chemat la o femee, care se canonea de trei zile şi nu putea naşte.

După ce a examinat-o cu atenţie, „doftorul" a scos un pistol cu două ţevi din buzunar şi a descărcat un foc în tavan.

— Acu să naşti, că dacă nu, te 'mpuşc!" strigă el cu o voce tunătoare. Femeea înspăimântată s'a executat şi a născut imediat un băeţaş frumos, totul decurgând în mod normal şi fără nici o primejdie pentru lehuză.

Prin secolul al XVI-lea, erau prin Bucureşti, caşi prin alte părţi ale ţării, doctorii *circulatores*, adică acei ce umblau cu câte o cutie la subţioară, în care erau orânduite frumos diferite pietre tămăduitoare, pentru fiecare boală câte-una. Primii medici la noi au fost arabii, evreii şi italienii, apoi au venit grecii de la Constantinopol.

Primul chirurg cunoscut la Bucureşti a fost un francez, Lautier, la curtea lui Constantin Brâncoveanu.

CUM ERA LA 1877?

Mulţi din generaţia de azi, nu vor fi ştiind că acum 57 de ani, adică pe vremea răsboiului din 1877, nu era cunoscută vata şi nici acidul fenic. Pentru răniţii din răsboiu se pregătea prin toate casele *scamă*. Şedeau femeile, copiii şi cine mai rămăsese pe acasă şi scoteau cu toţii fire din bucăţi de pânză spălată şi fiartă. Se făceau grămezi mari din aceste fire şi asta era „scama", ce se trimetea la Plevna şi se punea pe rănile celor de pe câmpiile Bulgariei.

Bine înţeles că totul era îmbâcsit de microbi; de altfel lumea nici nu ştia pe acea vreme, ce sunt microbii şi că ar exista fiinţe, ce nu se văd cu ochii liberi.

Operaţia cea mai mică, o deschidere de articulaţie, tăerea unui deget, putea fi mortală. De laparatomii, să umble un chirurg la inimă, la creer, nici nu se visa!

Bătrânul chirurg, profesorul Dr. Severeanu şi-a făcut o mare reputaţie, la 1877, tăind pe câmpul de răsboiu piciorul unui paşă turcesc, care s'a vindecat. Reputaţia chirurgului român ajunse mondială.

Prof. dr. Măldărescu, fost decan al facultăţii de medicină pe la sfârşitul veacului trecut, făcea un curs special de farmacologie, cu multe detalii, despre *iodoform*, deoarece el era acela, care introdusese acest antiseptic în ţara românească. Deşi iodoformul era acum cunoscut de toată lumea, îl întrebuinţau toţi medicii români, prin toate spitalele şi era popular chiar prin casele particulare, totuşi d-rul Măldărăscu, când venea vorba despre iodoform, îi dădea o deosebită atenţie şi toţi studenţii trebuiau să asculte cu luare aminte cursul; caşi cum ar afla abea atunci, pentru prima dată, despre „noul şi minunatul antiseptic".

Desigur că în aceste pagini nu avem pretenţia să facem un istoric al medicinei române, totuşi ar fi o mare lacună, dacă n'am cita, măcar în treacăt, pe marele Doctor Davila, care a înfiinţat prima şcoală de medicină la Bucureşti, şi în care se primeau studenţi cu patru clase liceale. Bucureştenii mai sunt şi azi căutaţi de unii medici bătrâni, cari şi-au început studiile, cu patru clase liceale, în vestita şcoală a lui Davila şi apoi au trecut la noua Facultate de medicină în urma răsboiului din 1877.

SPIŢERII

Despre spiţeri sau farmacişti se pomeneşte pentru prima dată în documentele din anul 1780.

Până atunci băcanii vindeau încă şoricioaică, piatră vânătă (pe care mi se pare că o mai au şi azi prin rafturi), precum şi alte substanţe otrăvitoare. Băcanul era în vremea veche un fel de negustor universal: astfel de pildă Socec avea lucruri de băcănie ca marfă principală, dar vindea şi cărţi, pe cari le ţinea legate cu funii, amestecate printre celelalte mărfuri de toptangerie.

Cu acest prilej citez pe d. farmacist Schuster, din calea Victoriei, care are un număr de piese, ce ar fi foarte interesante pentru un muzeu. Se pare că d. Schuster le-a moştenit de la părintele d-sale, care a fost farmacist la Bucureşti acum o sută de ani.

Intre altele am văzut în farmacia d-lui Schuster un cântăraş minuscul, de precizie din anul 1740, apoi o reţetă veche, de pe la începutul secolului trecut, în care medicul prescrie să se ia, nu ştiu câte linguriţe pe zi, la anumite ore: *aqua fontis* cu *fuligo*, adică, pe româneşte apă de fântână amestecată cu funingine.

O REŢETĂ DE PE VREMEA LUI CUZA VODĂ

In colecţia d-lui farmacist Schuster am găsit şi următoarea reţetă interesantă din anul 1863, Noembrie în 10 scrisă în latineşte. Semnul, care pare a fi cifra 3, e veche notaţie a medicilor, părăsită azi. Cititorii vor observa în fotografia reţetei, reprodusă de noi, şi un fel de 3 suprapus.

Iată cum descifrează şi traduce d. Schuster această reţetă:

A. 27/X 1863.

Rp. *Cupru acetic*
Amon chlorat
câte două drachme
Funingine uscată şi pulverizată
două drachme
Apă de fântână
patru drachme.

Amestecă foarte exact şi etichetează: se va atinge pleoapele.

Doctor Jibor

MEDICII PRIMARI

Primul medic primar, *Archiiatron* al Bucureştilor, şi un fel de director al serviciului sanitar a fost pe vremuri „doftorul Constantin Caracaşi", care era considerat pe la 1780 „dohtorul cel mai practicos" din Capitală.

Cu acest prilej, să ne facem o datorie de pietate de a cita şi pe doctorul Constantin Orleanu, mort zilele trecute, puţin înainte de sărbătorile Crăciunului şi despre care — din pricina evenimentelor precipitate politice — nu s'a vorbit de loc în presă.

D-rul Const. Orleanu a fost unul dintre medicii şefi ai Bucureştiului modern după ce acum 45 ani păşise prima treaptă din serviciul sanitar, aceea de medic de plasă.

D. doctor Ioaniţescu, actual medic comunal, care i-a fost colaborator timp de 12 ani, în calitate de subdirector, îşi aminteşte multe episoade din lupta dusă pentru combaterea boalelor contagioase şi stingerea epidemiilor din oraşul nostru. Căci la un moment dat, „Salvarea" a renunţat de a mai transporta pe contagioşi, ceeace nu cadra cu prima intenţie a d-lui prof. Doctor N. Minovici, care a voit să întemeeze mai mult o instituţie pentru ajutor imediat în caz de accidente.

Primăria a înfiinţat, la rândul ei, un serviciu special de desinfectare modern şi a făcut foarte bine luând asupră-şi sarcina transportului bolnavilor contagioşi, astfel că toată lumea poate avea completă încredere în ambulanţele „Salvării", cari nu se infectează nici odată de microbi dăunători sănătăţii.

Toate aceste sforţări au scăpat Bucureştiul de grozavele molime, cari în cursul veacurilor au secerat atâtea vieţi, făcând viaţa nesigură pe malurile Dâmboviţei cu a ei „apă dulce" dar grozav de primejdioasă, pe care însă strămoşii noştri nu s'au îndurat nici odată s'o părăsească, rămânându-i mereu credincioşi.

„Dâmboviţă, apă dulce
„Cine-o bea, nu se mai duce..."

ALEX. F. MIHAIL

Turiştii se avântă cu multă îndrăzneală pe culmile înzăpezite nebănuind că de multe ori îi pândeşte moartea

CIOCLII MUNŢILOR

LA Sinaia, lume puţină. S'ar părea că gara unde s'a petrecut odiosul atentat împotriva lui I. G. Duca, radiază oroare asupra întregei localităţi; vizitatorii de iarnă au plecat în mare parte şi a rămas numai o mână de sportivi.

Cam în acelaş timp cu atentatul din gară, o dramă îngrozitoare s'a petrecut sus pe munte. Tânărul Câmpeanu, părăsit de prietenii săi, a murit acoperit de zăpadă.

Nu numai în vacanţa Paştilor, dar şi în sărbătorile de iarnă, munţii Bucegi sunt mai populaţi, decât s'ar crede. Cu toată zăpada abundentă, care a acoperit văile şi potecile numeroase stoluri de turişti au încercat şi în această vacanţă, ascensiunea muntelui.

Piscul liniştit în fotografia alăturată devine un mare pericol pentru turişti atunci când bate viscolul

Evident că cei mai mulţi dintre cei plecaţi au rămas în drum, iar la Omul, credem că n'a ajuns niciunul. De altfel, de Crăciun ca şi de Paşti, obiectivul principal este Peştera Ialomicioarei, unde, la micul schit de acolo, slujba de Crăciun sau a Invierii, se oficiază în mod deosebit de impresionant.

*

Nu sunt nici două decenii, de când munţii aceştia erau pustii, chiar în toiul verii. Abia 2-3 turişti, cari erau cunoscuţi ca nişte cai breji, cutezau pe atunci să se aventureze pe Caraiman sau Omul.

Acum însă, potecile Bucegilor răsună de cântecul tinerei generaţii sportive, pe care o întâlneşti la tot pasul.

Sportul acum vreo două decenii, era un mister, educaţia fizică trecea pe planul al doilea, şi ceeace anima pe primii turişti ai Bucegilor, era numai încântarea în faţa naturii. Azi, o generaţie întreagă e stăpânită de demonul sportului, iar tinerii turişti de acum urmăresc dificile performanţe alpiniste şi recorduri turistice peste puterile lor.

Astfel, în ajunul Crăciunului, din Sinaia, Buşteni, Predeal, pornesc numeroase grupuri cu rachete la picioare, su skiuri, cu aparate fotografice şi ruk-sakuri.

Până acum 10 sau 15 ani, în timpul iernei, muntele, părăsit până şi de ciobani, era absolut pustiu. Nimeni nu îndrăsnea să-l înfrunte. A trebuit să vină moda skiului, care să facă posibile ascensiunile hibernale.

In ultimele vacanţe însă din anul trecut, atât de Paşti cât şi de Crăciun, a bântuit pe Bucegi furtuni îngrozitoare.

In noaptea Invierii, slujba religioasă, îmi aduc aminte că s'a făcut chiar în grotă, nu la schitul din faţa Peşterei Ialomicioarei, unde se face deobiceiu. In timp ce vântul şuera afară, Peştera răsuna de cântecele călugărilor şi luminiţele făceau să joace pe pereţii cenuşii umbre misterioase. Inviere de haotice ecouri subterane şi umbre de călugări negri..

Acum, în timpul sărbătorilor de iarnă, din cauza furtunii, puţini turişti au reuşit să ajungă la Peşteră. Unii s'au adăpostit la casa Schiell, pe unde trece funicularul, şi care se află în drum spre Peşteră.

Viforul puternic a sleit puterile turiştilor, cari abia puteau înainta, cu capul îmbrobodit în haine, aproape orbeşte. Cei cari ajungeau la această casă, aveau pielea obrajilor crăpată, lăsând să se vadă uneori dungi de carne vie. Sub ochi, aveau cearcăne groase de extenuare şi mulţi adormiau în poziţia în care somnul îi surprindea, unul desfăcându-şi şiretul bocancilor, altul ducând o îmbucătură la gură.

*

Chiar şi în timpul verii, se pot vedea în cabane, tineri surprinşi de somn, îndată ce-au sosit, căzuţi unul peste altul.

Această grozavă extenuare se explică prin faptul că demonul sportului nu stăpâneşte numai pe cei cu puteri fizice deosebite, ci chiar pe tinerii mai slabi, cuceriţi însă de moda ascensiunilor grele. Aşa se explică desigur şi teribilul accident al lui Câmpeanu.

Fetele nu se lasă mai prejos. Astfel, două fete au plecat singure la drum, în toiul iernei, dar nu au putut ajunge decât până la un canton depe linia aeriană Schiell. La canton, nu era nimeni. Nu se putea face foc. Se afla numai un telefon, sistem vechi, cu care fetele au încercat să dea alarma. Probabil că firele aveau atingere din cauza zăpezii, căci fetele s'au chinuit mai mult de o oră să poată obţine comunicaţia cu Buşteni, dar în aparat nu se auzia decât sonerii şi crâmpee de conversaţii. Numai întâmplarea a făcut ca cele două fete să fie salvate dela cea mai groaznică moarte, — Moartea Alpină, prin îngheţ, — de către o altă ceată de turişti, ce treceau pe acolo.

Dacă n'ar fi fost vacanţă, când muntele e mai populat, desigur că cele două sportive temerare, ar fi pierit în pustietatea de zăpadă a muntelui.

*

Acum trei ani, s'a petrecut în Bucegi alt accident înfiorător. Câţiva tineri au plecat să facă alpinism şi s'au legat cu o frânghie de mijloc. Au început să se caţere pe stânci, fără să aibă antrenamentul necesar. La un moment dat, când au văzut că unul din ei cade, au tăiat frânghia, ca să nu-i tragă pe toţi în prăpastie.

Nu există la noi, o educaţie turistică şi nu e desvoltat acel cavalerism, acea solidaritate sportivă, care cere unei echipe să moară alături de cel în primejdie, dar să nu-l părăsească niciodată.

Accidentele sunt în Bucegi mult mai dese, decât s'ar crede. De altfel, cei cari-şi închipue că aceşti munţi sunt lipsiţi de primejdii, se înşeală. Sunt văi întregi care au un pronunţat caracter alpin. Astfel, este Valea Albă, de pildă, unde intreaga vară, turiştii cari au îndrăsneala să înfrunte stâncile foarte prăpăstioase, pot întâlni gheţari, chiar în Iulie şi August, cu mari „copci", adică cu găuri enorme, pe lângă care trecerea este foarte primejdioasă, iar ascensiunea se face săpându-se trepte în zăpada îngheţată.

La un alt accident, când până noaptea târziu un tânăr turist nu se întorsese în Sinaia, familia disperată a tocmit călăuze, ca să-l caute pe munte.

Există în localităţile din Bucegi, călăuze care ele singure se intitulează, printr'o macabră ironie, *„cioclii munţilor"*. Moda sportivă a ascensiunilor grele face multe victime. Pentru găsirea unui rătăcit în munte, sau a unui cadavru de turist, aceste călăuze cer cam 20.000 de lei. Ele formează grupe de câte trei asociaţi şi o astfel de echipă pleacă, după ce s'a făcut învoiala, noaptea la munte, iar sus se despart, cutreerând văi şi piscuri diferite, dând lungi chiote şi deasupra prăpăstiilor aprinzând facle enorme.

Aceste călăuze au toate câte un câine ciobănesc, care le însoţesc. Câinele, fără a avea un dresaj special, adulmecă urma şi le ajută foarte mult la descoperirea rătăcitului sau a cadavrului.

*

Am asistat odată la transportul unui tânăr sportiv, care fusese găsit mort într'o prăpastie, de către aceşti cioclii ai munţilor. Cortegiul era într'adevăr impresionant. Pe alocuri, din cauza pantelor grele, mortul era dus în cârcă, pe umeri, în diferite poziţii, ce-ar fi fost groteşti, dacă n'ar fi fost atât de macabre. O altă călăuză, cu o faclă aprinsă, venia în urmă, aruncând jocuri de lumini roşii şi umbre vinete pe stânci. Când poteca devenia mai plană, mortul era întins pe o uşoară targă din cetină de brad şi cortegiul funebru, fără preot şi fără rude, cobora încet spre Sinaia.

Alteori, când trebuia trecută o prăpastie, cadavrul era legat cu frânghii şi coborât în josul zidurilor de stâncă.

Depe Vârful cu Dor se vedea departe, în cale, luminile din Sinaia, luminile oraşului...

S. V.

„RADIO-ROMANIA"

La 15 Ianuarie crt., radiofonia românească sărbătoreşte naşterea unui nou copil al ei: se pune în funcţiune noul post de emisiune, instalat la Bod, lângă Braşov, care va lucra cu o putinţă de 20 Kw. pe 1875 metri lungime de undă.

După cum se ştie, fiecare post de emisiune al globului funcţionează pe o anumită lungime de undă, cuprinsă între 200 şi 2000 metri. Intrucât însă avem în Europa un număr mare de staţiuni de emisiune, lungimile de undă ale acestora s'au apropiat din ce în ce mai mult între ele, aşa că separarea unei emisiuni de cea vecină a devenit astăzi o operaţie din ce în ce mai anevoioasă. Această situaţie a dat loc la nenumărate conflicte, şi conferinţele „Uniunei Internaţional de Radiodifuziune", chemate să aplaneze, pe deoparte aceste conflicte în eter, iar pe alta parte, să găsească leacuri potrivite, n'au reuşit să stabilească o ordine în eter.

Abia la conferinţa dela Lucerna, — care a avut loc anul trecut — s'a putut stabili un acord în această privinţă. Aproape toate staţiunile de emisiune au fost nevoite să-şi schimbe lungimile de undă, să renunţe la unele din ele, să folosească anumite lungimi comune de undă şi să-şi modereze convenabil putinţele de emisiune.

Noul post „Radio-România".

La Lucerna, societatea noastră de difuziune a luptat din răsputeri pentru a obţine o nouă lungime de undă, anume cea dorită, de 1875 metri, întrebuinţată până acum succesiv de posturile olandeze Huizen şi Hilversum. In cele din urmă, s'a atribuit României această lungime de undă, pe care va funcţiona — după cum am arătat mai sus — postul dela Bod, denumit *„Radio-România"*.

Dar şi actuala staţiune dela Băneasa îşi va schimba lungimea de undă, începând dela 15 Ianuarie, trecând dela 394,2 metri, la 364,5 metri.

Deplasându-ne ceva mai jos pe banda lungimilor de undă, vom reuşi să scăpăm de emisiunile supărătoare ale puternicei staţii germane dela Lipsca — ca şi de postul polonez dela Katowice.

Funcţionând pe lungimea de 1875 de metri şi cu o tărie de 20 Kw. programele radiofoniei româneşti vor fi recepţionate în întreg Ardeal, Banat, Maramureş, Bucovina şi Basarabia, adică tocmai în ţinuturile, în care n'au putut să răsbească până acum în condiţiuni bune, emisiunile postului dela Băneasa. In Ardeal, condiţiile de recepţie vor fi chiar excelente, întrucât postul „Radio-România" va putea fi auzit cu ajutorul unui simplu aparat cu galenă.

Dar şi pentru străinătate, inaugurarea postului românesc pe undă lungă, prezintă o însemnătate deosebită. In primul rând, din cauza situaţiei geografice a noului post, care fiind instalat dincolo de Carpaţi, nu va mai avea de luptat cu acest obstacol natural în propagarea undelor, aşa cum se 'ntâmpla până acum cu postul dela Băneasa.

Trebue să menţionăm însă că noul post dela Bod va funcţiona numai atât timp până va fi gata superstaţia proectată de 150 Kw. Odată această superstaţie terminate — probabil în anul viitor — actualul post de 20 Kw. va fi mutat într'o altă regiune.

Dacă mai ţinem seamă de faptul că societatea noastră de radiodifuziune înfiinţează studio-uri noui la Timişoara şi Cluj, putem întrevedea perspectivele unui bogat şi variat program românesc de radio.

Inmulţimea posturilor de emisiune din România şi îmbunătăţirea programului nostru de radio va atrage în mod firesc şi mărirea numărului auditorilor. România numără în prezent, apoximativ 100.000 de abonaţi, pe lângă alţi vreo 200.000 de clandestini. Dacă adunăm aceste două cifre, ajungem la un total de aproximativ 300.000 radio-auditori. Cifra aceasta este extrem de mică pentru România, ţara cu o populaţie de 18 milioane de locuitori. Austria, de pildă, are la un total de 6 milioane de locuitori, peste 500.000 de abonaţi la radio. Deci 8,5% din populaţia ei sunt radiofonişti abonaţi. Dar şi în alte state, proporţia între amatorii de radio şi populaţie se ridică la 10—20%, pe când la noi n'a putut fi atins până în prezent decât 0,6%.

Astăzi, când în alte ţări statul impune deviza: „în fiecare casă un aparat de radio", radiofonia românească trebue să facă sforţări uriaşe pentru difuzarea cât mai largă în toate straturile populaţiei acestui factor de cultură. Mai mult ca un ziar, radiofonia trebue să fie mijlocul de informaţie al marelui public, megafonul guvernului, al autorităţilor de stat, a lumei ştiinţifice. Ea reprezintă ziarul vorbit, cartea vorbită şi uriaşa propagandă a spiritului uman.

AUDITOR

DIN lumea largă

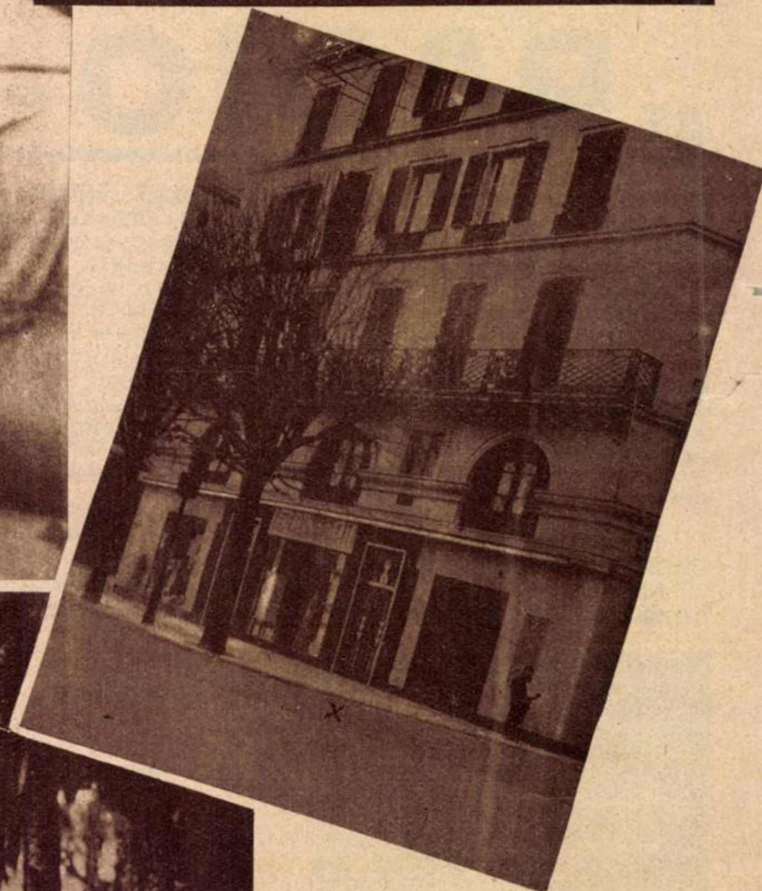
Botezul fiicei Arhiducesei Ileana

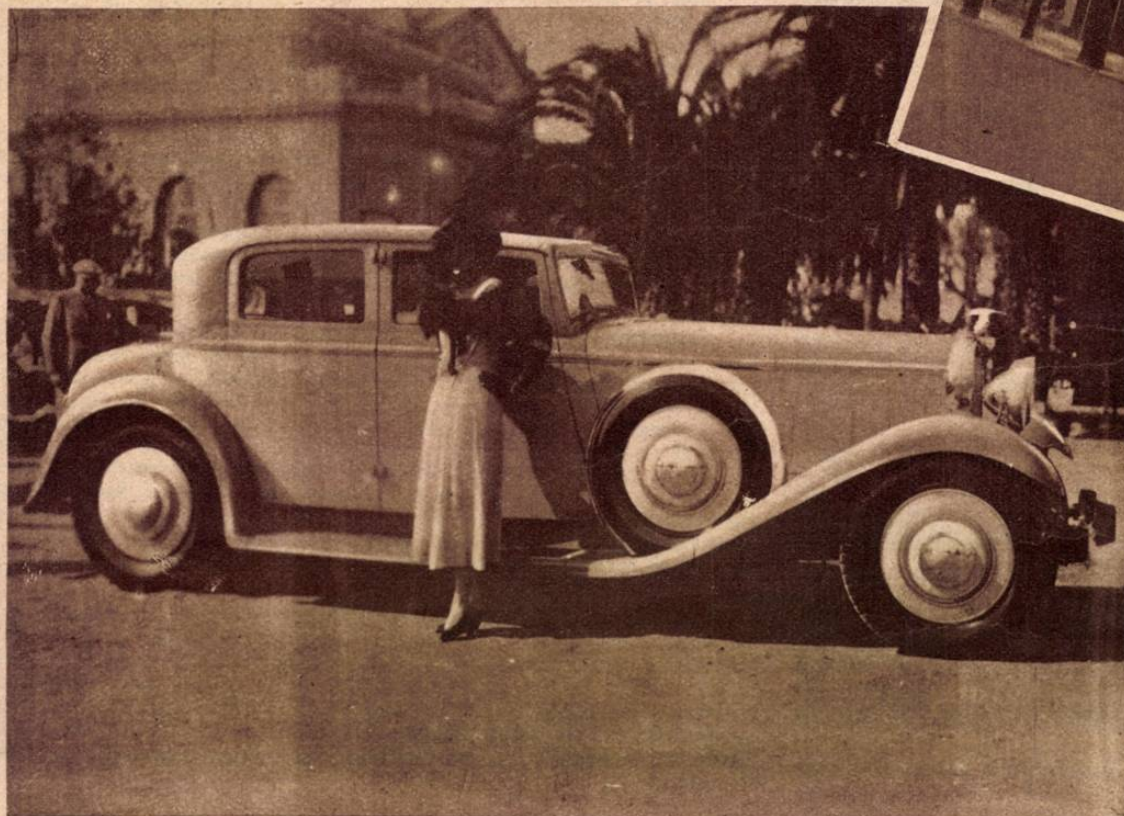
La castelul Mödling din Viena a avut loc de curând botezul nouei născute a Arhiducesei Ileana. In fotografia noastră vedem dela stânga la dreapta pe Regina Maria, Arhiducele Anton de Habsburg purtând pe brațe primul lui copil Arhiducele Ștefan și Arhiducesa Ileana cu noua născută.

Afacerea Stawisky

O afacere care a zguduit lumea întreagă a fost descoperirea senzaționalelor excrocherii făcute în Franța de Alexandru Stawiski. Excrocheriile se cifrează la suma de 650.000.000 de franci franțuzești.

Fiind urmărit de poliție Stawisky s'a sinucis la Chamonix câteva clipe înainte de a fi arestat.

In fotografiile noastre vedem cadavrul lui Stawisky imediat după sinucidere, soția lui Stawisky lângă automobilul recent premiat la un concurs de eleganță din Cannes și clădirea casei de economii din Bayonne care este punctul de plecare al marelui scandal financiar.

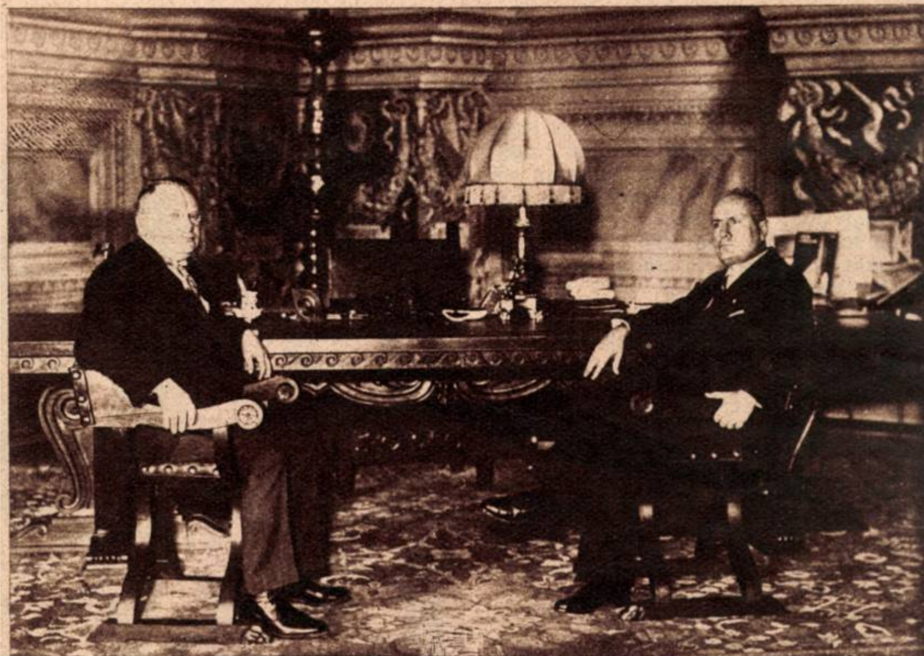

Rusia și Japonia

Un război de treizeci de an

IN vreme ce pe continentul nostru popoarele se hărțuesc diplomatic pentru câte o rectificare de graniță, pentru câte o provincie minusculă, se pregătește în Asia un conflict uriaș, care-și pierde caracterul local, pentru a deveni unul istoric: Răsboiul Continentelor. Rusia reprezintă în această împrejurare Europa și America, adică rassa albă, Japonia luptă pentru cucerirea Asiei, pentru eliberarea rassei galbene.

Amenințarea armatelor japoneze în extremul-orient se îndreaptă asupra Siberiei, după ce a pus stăpânire pe Manciuria și Mongolia. Rusia sovietică a fost silită să părăsească lupta de propagandă în țările burgheze și să-și concentreze toate forțele în Orient. In mai puțin de o jumătate de an, Rusia care dușmănea și era dușmănită de toate popoarele Europei, își schimbă cu desăvârșire politica externă. Renunță la pretențiile ei teritoriale precum și la ideologia Internaționalei a treia și — fapt care ar fi fost de necrezut acum un an — încheе tratate de neagresiune cu toți vecinii apuseni, cu Franța și foarte de curând cu Statele Unite ale Americii de Nord. In momentul când scrim rândurile de față reprezentantul Statelor Unite la Moscova conduce pe reprezentantul Rusiei la New-York, unde li se fac,

Litvinow, ministrul de externe al Sovietelor, în timpul convorbirei sale cu Mussolini primul ministru al Italiei

Copii înrolați ca voluntari în armata Japoniei

amândorura, primire entuziastă. Căci atât Rusia cât și Statele Unite au totul de pierdut — Rusia imperiul ei asiatic cu imensele bogății miniere și forestiere, Statele Unite comerțul ei în Pacific și China — depe urma extinderii puterii nipone în Asia.

Răsboiul ruso-japonez este așteptat de vre-un an, dar se pare că japonezii cari calculează foarte meticulos înainte de orice atac, n'au socotit încă prielnică împrejurarea de acum. Se poate să fie reținuți de răsboiul în China și de organizarea statului Manciuco — de fapt o provincie chineză sub dominația militară a Japoniei — de pregătiri technice, pe care nu le cunoaște încă nimeni.

E posibil ca japonezii să fi meditat serios asupra declarațiilor repetate ale conducătorilor bolșevici, că Rusia — după cele două planuri industriale din ultimii zece ani — a produs o cantitate de fier, cu care ar fi în stare să copleșească toată Japonia. Dar această ame-

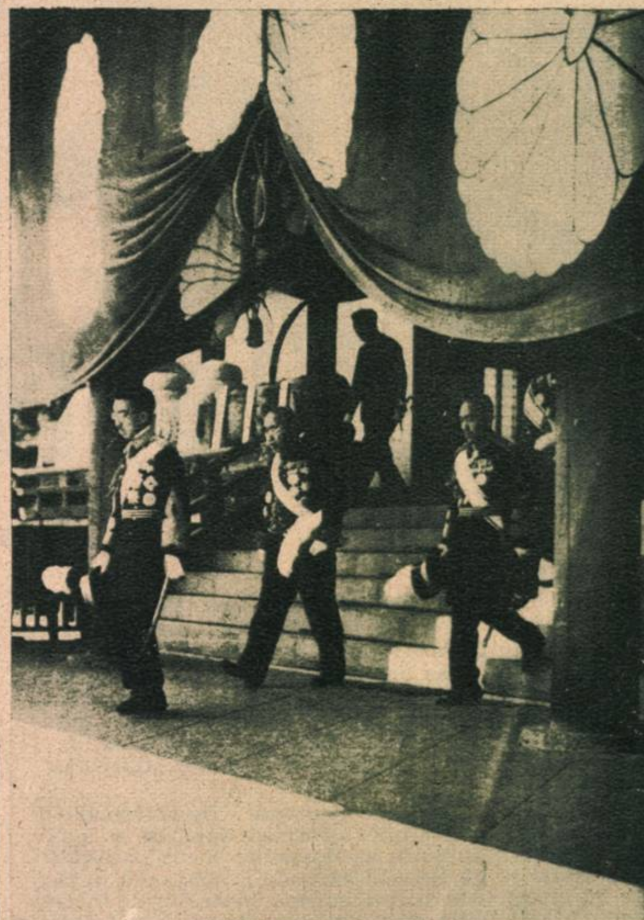

credem că din 1904-1905 Rusia n'a mai avut nici un conflict armat cu Japonia, nici că'n 1914 au fost aliate în războiul împotriva Germaniei și Austro-Ungariei. Să nu ne 'nchipuim că'n 1934-1935 — adică după 30 de ani de la ultima întâlnire pe câmpiile Coreei — Rusia și Japonia au trăit în pace.

Japonia nu poate trăi în pace.

E un adevăr care se verifică din 1868, când mikadoul a dobândit și puterea temporală pe lângă cea spirituală, iar poporul japonez a început să-și însu-

Marele stat major al Japoniei conducând pe cai operațiunile de luptă

Impăratul Hirohito al Japoniei (stânga) eșind de la un serviciu divin pentru pomenirea morților în războiul manciurian

nințare n'a risipit atmosfera încărcată din Extremul-Orient, și Rusia așteaptă să fie atacată.

Așteaptă înarmată până în dinți. Intregi corpuri de armată sub conducerea unor ofițeri superiori experimentați și cu educația militară serioasă, au fost massate la granița de răsărit și miază-zi a Siberiei. Trenurile transsiberiene transportă zi și noapte, ne'ntrerupt, în aceiași direcție material de război și trupe noui. La Vladivostok, portul militar depe coasta Pacificului, s'a instalat statul major rus al forțelor aeronautice — și cum rușii lucrează totdeauna în stil uriaș (în înfrângere ca și în creație) n'au ascuns faptul că dispun de un număr de avioane de război în stare să distrugă în două ore toate orașele Japoniei, inclusiv Tokio, capitala ascunsă în golful extrem al Japoniei.

Toate aceste împrejurări nu sunt tocmai încurajatoare pentru dușmanii Rusiei. S'a putut afirma că rușii nu sunt buni soldați și au fost bătuți mai totdeauna pe câmpurile de luptă. Dar din 1920, decând au ajuns cu caveleria până sub zidurile Varșoviei și din 1921 decând au alungat patru armate contrarevoluționare, soldatul țarist nu mai poate fi identificat ușor cu soldatul roșu: a intervenit de-atunci o schimbare mică, de natură ideologică — dar are tocmai ceiace lipsea cazacului țarist: credința că luptă pentru un ideal.

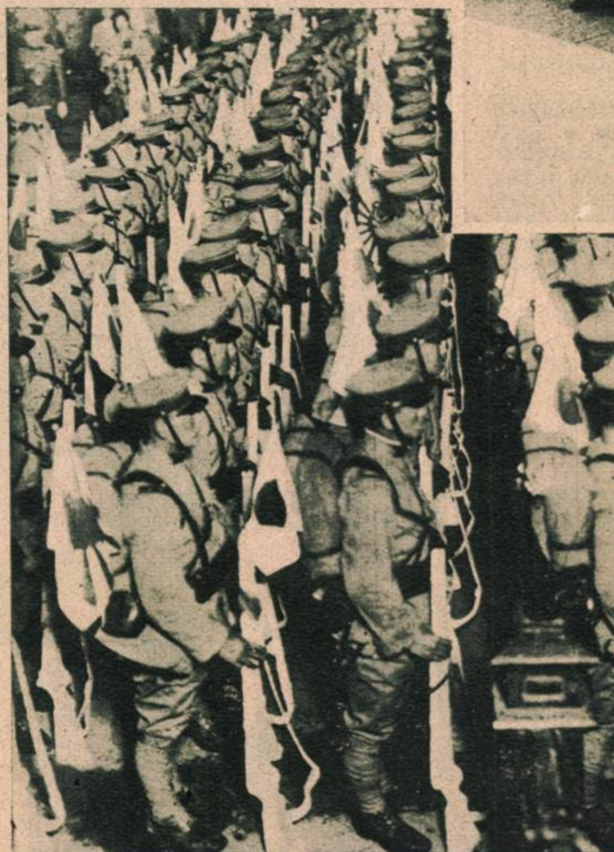
Și totuș nu se știe dacă japonezii, ținând seamă de toate aceste împrejurări vor renunța la războiul împotriva Rusiei, mulțumindu-se cu ultimile cuceriri în China și cu o nouă încercare de infiltrare pașnică a mărfurilor japoneze, miraculos de ieftine, între popoarele Asiei și Australiei. Japonezii nu renunță ușor și nu așteaptă totul de la împrejurări — ci mai curând de la forța și îndrăzneala lor.

Stalin, dictatorul Rusiei, care are mijloace să fie mai bine informat decât presa europeană asupra intențiilor Japoniei, a declarat nu de mult că războiul japonez-rus *este inevitabil*. Și bazat pe *această siguranță* a schimbat fulgerător toată politica externă a sovietelor, servindu-se de inteligența atât de mlădioasă și realistă a „tovarășului" Litvinov...

*

In adăstarea acestui conflict — care va fi formidabil și de care se va resimți de bună seamă destinul întregei omeniri — să încercăm o analiză a fenomenelor și (întrucât e cu putință) o prevedere a desfășurării istoriei...

In primul rând nu trebue să ne lăsăm înșelați de aparențe. Să nu

Armata Japoniei aliniată așteaptă ordinele de bătae ale comandanților

șească mașinile și cultura popoarelor albe.

Insulele care alcătuesc Japonia propriu-zisă, cu toată înfățișarea lor de grădini, nu sunt o patrie tocmai sigură și prea blândă. Terenul este de natură vulcanică, iar vulcanii încă nu s'au stins. Și sunt uriași. E de mirare că orașele nipone au timpul să se înalțe iar, din lava care-i năpădește. Vulcanul Aso-Yama, bunăoară, înnalt de 1500 m. are un diametru de 15-20 de km. Și nu e cel mai mare și nu e singurul în funcție. In mijlociu se ivesc cam 20 de cutremure pe lună, adică *aproape în fiecare zi*. Japonia este astfel o patrie iubită, desigur, dar și înfricoșătoare. Idealul — nemărturisit — al japonezilor e să poată fugi din Japonia!

Și ei nu încetează de-a fugi — adică de a se bate cu vecinii, pentru cucerirea unui loc sub soare, ceva mai statornic decât al vechei patrii și ceva mai larg, pentru puterea de muncă și instinctul de expansiune al japonezului.

E remarcabil faptul că de la modernizarea lor până azi, *japonezii n'au fost niciodată înfrânți* — deși sunt în permanent război. In 1895 pornesc împotriva Chinei și cuceresc insula Formoza și primele două porturi pe coasta Asiei. In 1904-1905 provoacă

marele răsboi cu Rusia — ceiace a fost atunci o cutezanţă de necrezut — şi „eliberează" Portul Arthur şi întreaga Coree, locuită de coreeni, înrudiţi cu chinezii. In 1910 anexează toată provincia, fără a ţine seama de protestul locuitorilor. In 1914, Japonia intră în răsboi numai cu gândul de a-şi extinde dominaţia în Pacific. Intr'adevăr, la încheerea păcii dobândesc insulele care alcătuiseră coloniile germane, Mariana, Marschall, etc. In 1932 atacă din nou China, forţând Shanghai; închee o pace prea grăbită, dar în urma unui atentat împotriva comandantului superior japonez de către ofiţerii japonezi, răsboiul reîncepe şi Japonia pune mâna pe provincia Manciuco şi pe provincia Jehol, amândouă aproape de mărimea Europei.

400 de luptători manciu selecţionaţi pentru prii bătae

Şi acum vine rândul Rusiei, pentrucă toată coasta Siberiei orientale e învecinată în asemenea măsură de insulele japoneze, că sunt pururi expuse unui atac cu avioanele. Şi mai cu seamă pentrucă stăpânirea provinciei Manciuco şi a Mongoliei este serios ameninţată de existenţa unui imperiu atât de puternic ca al Rusiei, la miază-noapte.

In astfel de împrejurări era fatal ca Japonia să se retragă din Liga Naţiunilor, care nu putea oferi Japoniei niciuna din ţările învecinate, absolut necesare expansiunei ei. Japonia e mai curând ameninţată de existenţa unei păci definitive decât de un răsboi nesfârşit. Aici nu încape niciun fel de sentimentalism, pentrucă în Japonia vorbeşte sufletul vulcanilor.

Pe front soldaţii japonezi cu drapelul aşteaptă semnalul de atac

Unde se va opri expansiunea japoneză?... Greu de presupus. Nu de mult s'a vorbit de o nouă doctrină Monroe, pentru Asia, cu formula „Asia a asiaticilor", pornită din Japonia. Eliberarea Asiei de tutela popoarelor europene nu e un ideal mărunt şi e în orice caz în stare să menţie neliniştea în sânul „coloniilor". Dar această eliberare ar fi cu neputinţă fără o ridicare a populaţiilor autohtone la nivelul civilizaţiei şi forţei popoarelor albe. Şi Japonia care e în Asia întâiul popor europenizat deplin, îşi ia sarcina „eliberării". Nu vedem care-ar fi beneficiul „coloniilor"... Ele şi-ar schimba numai stăpânul, căci de bună seamă Japonia nu-şi va vărsa sângele numai de dragul unei „eliberări" platonice.

China, precum s'a văzut, n'a fost în stare să opue rezistenţă năvălirii japoneze — şi unii oameni de specialitatea istoriei şi a artei militare se 'ntreabă de ce nu ocupă japonezii toată China...

Cu totul altfel se pune problema adversităţii Rusiei. Căci numai Rusia va ridica un zid destul de puternic, care să împiedece alungarea europenilor din Asia.

Va izbuti?...

Se pare că da...

Şi acest optimism europenii nu-l trag din imensitatea Rusiei şi din nesecatele ei izvoare de forţă. Rusia lui Nicolae al II-lea, a fost deasemenea imensă şi forţele ei materiale se calculau în cifre astronomice. Când întreaga flotă rusă, bombardată de japonezi, s'a scufundat în fundul oceanului Pacific, unde zace şi azi, ţarul s'a consolat în câteva minute. Şi-a aprins o ţigare, şi-a luat racheta şi s'a dus să joace tennis. „Construim altă flotă" a zis. Iar pentru odihna sufletului marinarilor, a ridicat o bisericuţă în Petrograd, în care a pus să se picteze un Iisus umblând pe ape...

Această Rusie a fost înfrântă de Japonia. Şi Japonia în 1905 era o ţară de curând modernizată, iar burghezia ei tânără însufleţită — ca toate clasele noui în ascensiune — de mari idealuri umanitare, îşi pornea soldaţii cu credinţa că lupta împotriva obscurantismului, tiraniei şi reacţiunei ruseşti.

Azi, lucrurile s'au răsturnat. Rusia a arătat soldaţilor ei că luptă pentru un ideal de dreptate socială şi de pace universală. Şi soldatul roşu s'a dovedit superior soldatului ţarist. Japonia, industrializată până'n vârful unghiilor, a dobândit toate caracteristicile societăţii de veche civilizaţie, agravată de moravurile Extremului-Orient. Fabricile nu ţin seamă de nici o lege de umanitate. Muncitorul japonez este un rob, care pentru câteva centime lucrează toată ziua şi toată noaptea. Mărfurile japoneze, la un preţ ridicol faţă de costul lor de producţie în ţările de rassă albă, isbutesc să pătrundă pretutindeni. Japonezii vând în Elveţia ceasuri „elveţiene", fabricate la Iocohama, în China mătasă „chineză", la Londra stofe „englezeşti". Mişcările sociale luaseră în ultimul timp proporţii atât de mari, în Insule, încât casta militară a pus stăpânire pe Japonia şi a canalizat toată grija poporului înspre răsboi. Luptele depe front au făcut să se uite luptele sociale de-acasă...

Dar istoria ne învaţă că niciodată formele de viaţă reacţionare n'au isbutit să învingă un popor care *crede* — dacă nu e chiar în totul adevărat — că e mai puţin exploatat, mai liber, mai conştient.

F. ADERCA

Catastrofa minieră din Cehoslovacia

Cea mai grea catastrofă minieră care s'a petrecut vreodată în Cehoslovacia a izbucnit la 3 Ianuarie 1934 la mina Nelson la Osseg. O explozie îngrozitoare depe urma căreia s'au răspândit gaze otrăvitoare şi asfixiante, a îngropat în mină peste 130 de lucrători. Echipele de salvare au rămas neputincioase în faţa catastrofei deoarece nimeni nu se putea apropia de locul unde izbucniseră gazele. Şi apoi exista pericolul ca toată mina să fie incendiată aşa încât au fost sacrificaţi 140 de oameni cari au murit asfixiaţi.

In fotografiile pe care le publicăm în cadrul acestei pagini vedem aspectul minei după catastrofă şi unul dintre cei patru mineri care au putut fi salvaţi.

In Cehoslovacia şi în lumea întreagă catastrofa dela Nelson a produs o impresie covârşitoare. Guvernul cehoslovac a studiat posibilităţile de despăgubire a familiilor îndoliate de de urma morţii celor 140 de minieri.

Sus: *Mina Nelson sfărâmată;* Stânga: *Unul dintre răniţi la spital;* Jos: *O fotografie a minei luată o jumătate oră după explozie.*

SPORT

Perechea olandeză Wals-Pijnenburg a eşit buiruitoare în cursa de biciclete de şase zile disputată la Bruxelles.

Hidroavionul francez „Crucea Sudului" a stabilit un nou record. A parcurs în 19 ore o distanţă de 3200 km. de la St. Louis (Senegal) până în Brazilia.

In fotografiile noastre (stânga) vedem dela stânga spre dreajta pilotul Gauthier, mecanicul Duruthy şi telegrafistul Emont. Jos: hidroavionul puţin înainte de plecarea din St. Louis.

Erupţiile vulcanice aduc frigul

LA 6 Iulie 1912 s'a abătut asupra întregei regiuni din nord-vestul Americei o ploaie din cele mai ciudate. N'a plouat cu apă, ci cu cenuşă şi ca să precizăm cu cenuşă vulcanică. Pricina acestui fenomen a fost stabilită de curând. Vulcanul Katmai din Alaska se găsia în erupţie.

Era una din cele mai formidabile fenomene ale naturii, de când există omul pe pământ. Erupţia era mult mai gravă chiar decât aceea a vulcanului Krakatua din Japonia, care isbucnise în 1885.

Totuş, nici un om nu şi-a pierdut viaţa de astădată. Catastrofa s'a petrecut într'un ţinut nepopulat şi lipsit de orice civilizaţie.

In această materie s'ar mai putea spune încă multe amănunte. Aşa, de exemplu, cea mai apropiată localitate mai de seamă, Kodiak, la o depărtare de 170 de klm. de vulcan, se găsia zi şi noapte într'o beznă completă. Ploaia de cenuşe era atât de deasă, încât nu puteai să vezi nici măcar o lumânare aprinsă, dacă o ţineai cu braţul întins.

Acidul sulfuric conţinut în cenuşa vulcanică provoca, nu numai leziuni, ci ardea chiar şi rufele întinse pentru uscare. Toate aceste amănunte încă nu ne dau o imagine suficientă de proporţia formidabilă a catastrofei.

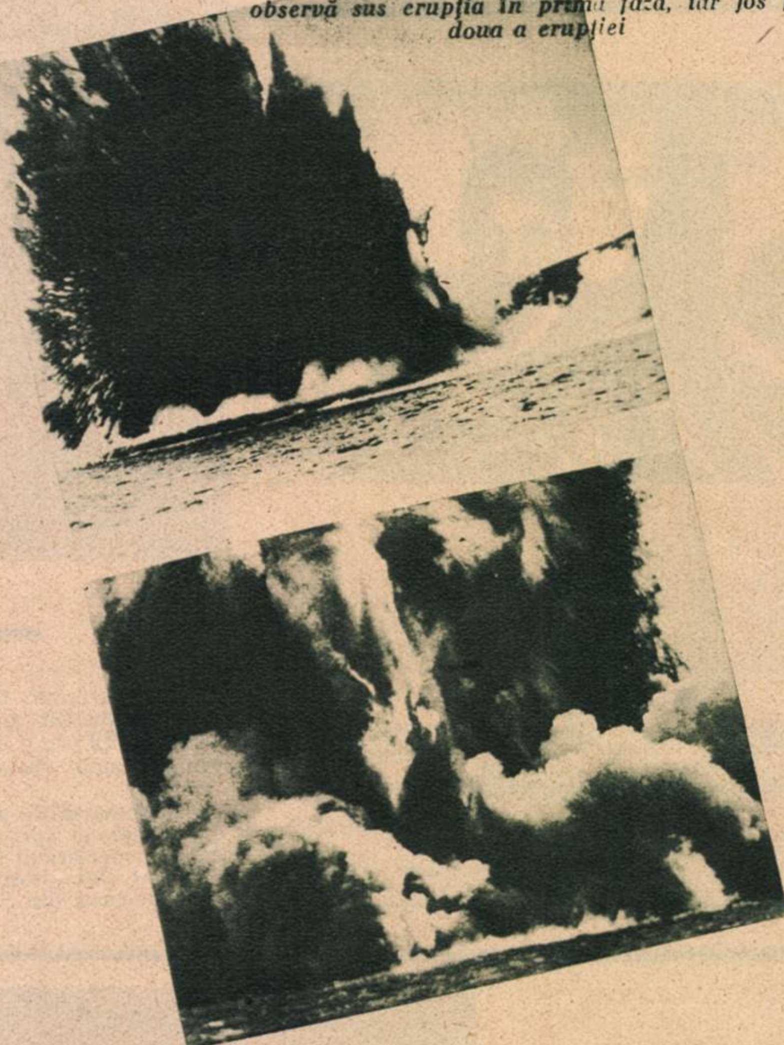
Ca să ne lămurim, vom aminti o comparaţie, dată de profesorul Griggs, dela Universitatea George Washington. Iată ce spune acesta: „Dacă explozia ar fi avut loc la Bruxelles, atunci detunătura ar fi fost auzită până la Roma". Jumătate din vulcan, care înfăţişa un con complet, a sburat în aer. In plus, s'a deschis o vale de 130 de kilometri pătraţi, care conţine isvoare de gaze. Aceste surse de gaze fac ca forţele subterane să caute o ieşire în afară. Deaceea viitoarele erupţii nu se mai pot produce, întrucât vreo zece mii asemenea ventile de siguranţă sunt închise.

Rezultatul esenţial al cercetărilor profesorului Griggs şi altor savanţi ,este că prin această erupţie vulcanică a devenit posibilă o explicaţie plauzibilă a epocei glaciale.

Deşi pare neprobabil la prima vedere, faptul este acesta: epocile glaciale — care în epoca preistorică au avut loc în Europa şi în celelalte continente — îşi găsesc explicaţia cea mai probabilă în erupţiile vulcanice.

Este sigur că activitatea vulcanică a pământului era pe vremuri mult mai puternică decât astăzi. Numeroşii vulcani stinşi şi structura geologică a pământului din materii vulcanice sunt fenomene explicabile numai pe această cale.

O erupţie a vulcanului dintre Sumatra şi Java. In fotografia noastră luată la imediată apropiere se observă sus erupţia în prima fază, iar jos faza doua a erupţiei

Erupţia unui vulcan pe insula albă a parţinând Nouei Zeelande. De remar cat furia cu care a izbucnit vulcanul

Activitatea vulcanului Katmay a durat câteva luni. In această privinţă avem rapoarte datate încă din 23 Noembrie. Cutremurele de pământ şi erupţiuni n'au încetat nici un moment până la 6 Iulie. Gazele emanate din craterul vulcanului au fost observate chiar şi la Washington şi în Columbia britanică, la o depărtare de 2400 de kilometri.

Un strat de cenuşă, a cărei grosime varia între 1 metru şi 6 milimetri, a acoperit o suprafaţă de peste 100.000 de metri pătraţi, echivalentă, deci cu a întregei Grecii.

Din materialul acestei cenuşe s'ar putea obţine un cub voluminos cu latura de 20 de kilometri. Greutatea masselor svârlite din vulcan se ridică la vreo 28.700 milioane de tone.

Vulcanul Katmay a nimicit într'o singură săptămână atâtea pietre, cât ar făcea în 575 de ani toate maşinile de sfărâmat piatra din întreaga Americă.

Pulberea vulcanică a fost înălţată în văzduh până la o înălţime de 11 kilometri, ajungând într'un strat de aer, în care există numai curenţi orizontali.

Aşa dar acest praf poate să se menţie multă vreme în suspensie, slăbind astfel acţiunea razelor solare asupra pământului. De-altfel, s'a observat o deplasare a regiunilor cu culturi de grâne, cu vreo 135 kilometru spre sud.

Verile anilor 1912 şi 1913 au fost deosebit de răcoroase tocmai din cauza interceptării razelor solare, reţinute de stratul de pulbere din spaţiul cosmic.

Din această cauză media temperaturei a scăzut cu un grad.

Dacă ţinem seama de faptul că temperatura mijlocie, în era glacială era numai cu 6 grade mai redusă decât cea actuală, înţelegem mai uşor ce modificări au putut introduce în condiţiile climatului, erupţiile vulcanice, prin faptul că cenuşa eruptivă, ridicându-se până în stratosferă, era distribuită apoi pe întreaga suprafaţă a globului, (pulberea vulcanului Katmay a fost observat tocmai până în Algeria) şi opria razele soarelui.

Iată cum erupţiile vulcanice aduc frigul. I. S.

„Strada 42"

Cronicarul cinematografic azi, când e chemat să discute un film, trebue indispensabil să-şi facă punctele de criteriu, plecând de la filmul american. Acesta şi cu cel sovietic nu numai că sunt pe primul plan, dar şi singurele care s'au ridicat la operă de artă. Faptul nu e un mister şi-şi are toate explicaţiile. Fiind o artă populară, deci de anvergură, o artă de mase, realizarea lui presupune o investiţie de elemente şi de capitaluri.

Acest din urmă, America l-a avut din suficienţă, după războı, când cinematograful a luat avânt. Pentru celelalte a adus din Europa substanţe artistice, realizând din elementele lor cum şi din cele trecute peste ocean, artiştii şi artistele.

Asta ar fi marele secret, în virtutea căruia Americanii au parvenit să facă adevăratul film.

„STRADA 42" — Parada Frumuseţei, — pe care Cinematograful Trianon a adus-o şi a făcut o vizionare pentru presă şi oamenii îndrituiţi să aibă o competinţă, e un film de anvergură şi de condiţiunile spuse mai sus. Publicul invitat a plecat satisfăcut de a fi văzut un film de fad spectaculos, de montaj ebluisant, şi de „Amemericanism". Ci o peliculă pe care s'a derulat un aspect al vieţii, tocmai acolo unde e ea mai febrilă, mai concentrată. In lumea însăşi a filmului.

„STRADA 42" e facerea unui film, pregătirea unei reviste de mari proporţii, pentru cari, financiarii nu trebue să-şi piardă capitalul pus. Dimpotrivă. Şi atunci: revista *trebue* să iasă bine. Aci începe dinamica filmului determinată de o cauză care o duce direct la artă.

Warner Baxter, în rolul directorului regisor, e axa, în jurul căruia, se învârteşte, nu numai întreaga acţiune, dar el este acela care declanşează acţiunea. *Bébé Daniels, Ruby Keeler, George Brent,* etc., intrepretează în mod magistral toată acţiunea.

Sute de „girls" excelează prin neastâmpărul lor, dansând şi cântând pe tot parcursul filmului, până la finalul revistei, într'adevăr realizate şi pentru financiarul puţin libidinos şi pentru Warner Baxter şi pentru marele ei regisor *Lloya Bacon*, şi pentru, mai ales pentru publicul spectator.

G. D.

Gaby Deslys şi excrocul internaţional

Gaby Deslys a fost în **1914** una din cele mai celebre artiste de revistă din Eurpa.

Au făcut mare vâlvă, la un moment dat, relaţiile ei cu un temut excroc internaţional.

In suplimentul gratuit pe care „Realitatea Ilustrată" îl oferă cititorilor împreună cu acest număr, găsiţi în cadrul senzaţionalului reportaj „Memoriile unui pungaş mondial" un capitol în care celebrul excroc se ocupă de relaţiile lui cu Gaby Desyls.

CUM VA FI VIITORUL RĂSBO

INTR'UN viitor răsboi experţii militari sunt de părere că cele mai mari dezastre vor fi cauzate de gazele asfixiante şi de formidabilele explozibile aruncate din aeroplane. Inainte vreme, soldaţii se întâlniau pe câmpul de luptă şi ciocnirile n'aveau loc decât între trupe. In actuala strategie a răsboiului însă, bărbaţii neînarmaţi, femeile şi copiii oraşelor şi ale satelor, vor cădea deasemeni victime într'un carnagiu general. Cele mai sigure adăposturi vor fi în acest caz tranşeele şi liniile propriu zise de bătae.

Spioni, aparţinând serviciilor secrete din diferitele ţări europene iscodesc azi secretele laboratoarelor chimice de răsboi ale celorlalte naţiuni. De câte ori se raportează descoperirea unui gaz mai otrăvitor, mai eficace, se încearcă să se găsească o mască care să poată neutraliza noul gaz descoperit.

In Anglia, Franţa, Italia şi Germania, fac exerciţii cu măşti de gaze nu numai soldaţii, dar şi cetăţenii la ei acasă, la munca câmpului, prin magazine, birouri şi fabrici. Infirmierele din spitale şi profesorii la şcoală se deprind să aşeze măştile pe feţele pacienţilor şi ale copiilor.

Guvernul hitlerist din Germania a luat măsuri ca să se construiască la Berlin o clădire-model, prevăzută cu subterane, etanşe faţă de gaze, menite să ofere cetăţenilor un refugiu în caz de atac. Clădirea este o cutie perfect închisă, de formă pătrată, ca un clopot întors, şi e aşezată în locul în care în mod obicinuit se află pivniţa. Nu are ferestre sau uşi, şi singurele intrări sunt marginile inferioare ale cutiei inversate, care dau într'un fel de tranşee ce se poate umple repede cu apă, în caz de alarmă. Locatarii caselor, lucrătorii, sau funcţionarii birourilor pot pătrunde apoi în interiorul cutiei protectoare, străbătând acest strat de apă, dela baza cutiei. Apa are rolul de a opri diferitele feluri de gaze otrăvitoare, germeni sau

alţi agenţi dăunători. S
mijloace de ventilaţie ş
rist va lua măsuri să s
toată Germania asemene
potriva gazelor. Chiar ş
ciei a luat măsuri ca î
oraşe să se pregătească
giu pentru uzul populaţi
unui atac cu gaze.

Danemarca dispune d
măşti de gaze suficientă
populaţie civilă. Ele vor
către fabricile de echip
vor fi vândute cu preţul
bucata. S'a trasat planu
peri care să slujească d
triva gazelor în şcoale ş
blice.

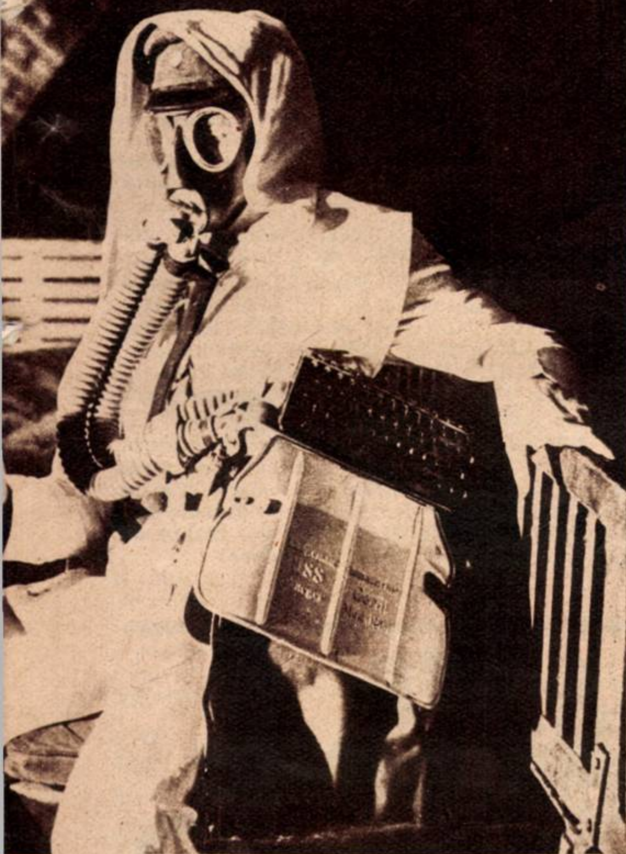
Intreaga populaţie a J
La noi s'a făcut foarte p

Pericolul e cu atât ma
împotriva atacurilor

Proectilele anti-aerien
gurilor de foc să fie pre
de orice atac. Dela ace
sigur clădirile singurate
bombardezi oraşe mari,
etc.

Tot felul de planuri şi
oraş împotriva atacurilo
loane captive legate cu s
să prindă avioanele ca
în scopul de a opri dela
aceste felurite încercări
forţă aeriană puternic
meargă chiar până
atac aerian advers,
putea împrăştia sau distru
nefastă.

Paul Painlevé, fostul
că militarii sunt convinşi
exercita mai curând asu
decât împotriva soldaţilor
bărbaţii necombatanţi, fe

In fotografiile pe care le publicăm în cadrul acestor 2 pagini vedem câteva aspecte ale luptei de apărare împotriva gazelor

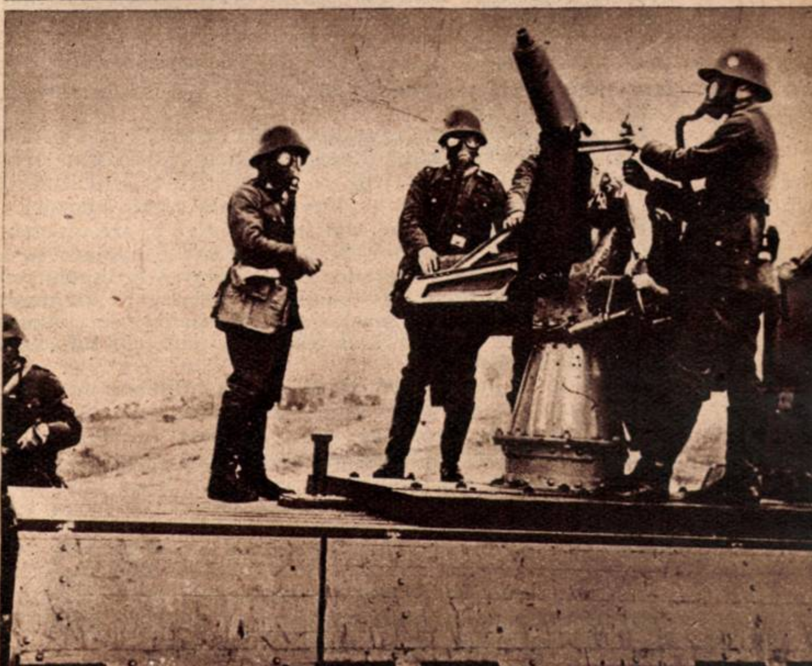
Vedem astfel lucrători în f u n d u l canalelor care poartă masca împotriva gazelor

Antrenamente de apărare făcute pe stadionul Neukölln din Berlin

O echipă cu măşti în automobil

Transportarea unui rănit a cărui gură şi nas sunt apărate împotriva gazelor

au prevăzut şi
guvernul hitle-
e clădească în
ı adăposturi îm-
i guvernul Tur-
ı capitală şi în
ivniţe de refu-
ı civile în cazul

o cantitate de
pentru întreaga
fi distribuite de
ment militar şi
de circa 600 lei
i pentru încă-
e adăpost împo-
alte clădiri pu-

aponiei, e deasemenea prevăzută cu măşti de gaze.
uţin până azi în această materie.
i mare, cu cât — din păcate — eficacitatea apărării
gaze nu egalează posibilităţile de ofensivă.
e pot atinge maximum 3000 metri, pentru ca tirul
cis: urmează deci că la 6000 metri avionul este ferit
astă înălţime nu e posibil să ţinteşti cu un efect
ce sau grupuri de oameni, dar e perfect posibil să
cum ar fi Bucureşti, Craiova, Timişoara sau Iaşi,

aparate au fost încercate, cu scopul de a apăra un
de avioane duşmane. S'a proectat un sistem de ba-
ârmă de oţel între ele, aşa încât prin înălţarea lor,
într'o reţea. S'au făcut experienţe cu diferite raze,
distanţă magneto-urile avionului. Dar nici una din
nu s'au arătat practice. Nu încape îndoială că o
ta să pornească defensiva în orice moment şi să
ţării inamice, ar putea oricând să previe un
avioanele duşmane ar fi foarte aproape, le-ar
ge înainte ca acestea să-şi înceapă acţiunea lor

ninistru de răsboi al Franţei, a arătat nu de mult
că cea mai bună strategie a unui atac aerian se va
pra vieţii industriale şi economice a unei naţiuni
pe front. Aşa încât adevăratele victime vor fi
neile şi copiii, precum şi personalităţile marcante

Afară, în câmp, marile manevre de apărare împotriva gazelor

Telefonistul care-şi îndeplineşte misiunea având masca pe faţă.

Ajutorarea răniţilor

Cu masca în tranşee

La maşini mecanicii lucrează tot cu mască pentru a preîntâmpina un eventual atac

ale guvernului ,în credința că acest fel de războï va aduce mai repede națiunea dușmană la capitulație.

O altă problemă rezidă în faptul că un punct situat la o mare înălțime este cel mai bun refugiu în cazul unui atac de gaze, dar cea mai sigură țintă pentru o bombă. Există o tendință naturală de a-ți căuta un refugiu în subterane, așa cum a făcut multă lume la Londra și Paris în cursul atacurilor aeriene din ultimul războï. Dar asemenea locuri n'ar fi decât niște curse ale morții în războiul de gaze al viitorului, pentrucă cele mai multe gaze sunt mai grele decât aerul. Urmează deci că nu va exista punct într'un oraș mare care să ofere vreun loc sigur de refugiu. Un adăpost care să-și merite întrucâtva numele s'ar găsi poate în munți, unde omul ar putea rătăci printre râpe neobservat și deasupra stratului de gaz otrăvitor ce s'ar degaja din bombele lansate de un atac aerian.

Se știe că în războiul trecut aviatorii germani au căutat să bombardeze atât Camera deputaților dela Paris cât și Parlamentul englez, fără a reuși însă să le atingă. Dar technica militară a aviației a progresat enorm de atunci.

Nu putem preciza în acest moment care vor fi efectele bombelor întrebuințate în războiul viitor, pentrucă multe din invențiile destinate luptelor ce ar urma, sunt ținute în secret și în afară de aceasta se aduc în mod permanent perfecționări aparatelor cunoscute. Aeroplane mari vor avea pe bordul lor o cantitate de bombe cântărind până la cinci tone. Un astfel de potop revărsat asupra unei metropole ar distruge majoritatea marilor clădiri și o cantitate echivalentă de bombe cu gaze otrăvitoare ar șterge cu totul orice urmă de viață.

Un atac aerian reușit, ar deslănțui pe lângă calamitățile de mai sus și anarhia în sânul orașului asupra căruia s'ar produce: criminalii și hoții s'ar servi de panică pentru a jefui. Doar un sistem de strict control militar ar preveni toate aceste abuzuri.

Fosgenul este gazul cel mai întrebuințat și are efectele cele mai dezastruoase. In apropiere de pământ are o culoare verde, iar în spațiu, apare galben. Prezența sa se remarcă la început prin moartea câinilor. Se spune că o bombă de 135 klg. ar umple cu gaze un corp de case până la al șaselea etaj. Persoanele care stau câteva ore într'o astfel de atmosferă devin livide sub efectul gazului, chiar dacă poartă măști.

In afară de măști, mai există și alte mijloace de apărare împotriva gazelor. Sunt astfel anumite lichide, care răspândite în jur absorb gazele. Se crede că atacul cu gaze va preceda atacul destructiv al bombelor incendiare, deoarece primul element poate deslănțui panica și desorganizarea cu o mai mică cheltuială de bani și de efort. Bombele incendiare vor servi la sporirea teroarei și a distrugerii. Acestea vor incendia și ruina toate clădirile în care lumea și-a căutat un refugiu pentru a scăpa de gaze. Aceste noui bombe sunt umplute cu oxid de fier și barium amestecat cu magnesiu și aluminium. Explozia e declanșată de o capsă și e atât de violentă, încât desvoltă o temperatură de 5000 grade Fahrenheit, care distruge totul, chiar întăriturile de oțel.

Printre gazele otrăvitoare cu care se experimentează, se prenumără *levizita* care determină o moarte sigură. Un altul are darul de a face pe acei asupra cărora se exercită, să-și piardă mințile, cauzând astfel demoralizarea în rândurile inamice, atât militare cât și civile.

Technica militară lucrează intens cu aceste gaze, deși întrebuințarea lor a fost interzisă de toate conferințele internaționale. S'au inventat mașini ce sapă într'un timp foarte scurt, astfel încât trupele să poată înainta pe sub pământ. Intrările acestor tunele vor fi camuflate.

Tirul marilor tunuri trece de patruzeci de mile. Și bombele lansate de ele vor fi nu numai incendiare dar și umplute cu gaze.

Artileria de câmp are mijloacele unei deplasări atât de rapide, încât inamicul nu va putea niciodată să stabilească poziția tunurilor. Caii nu mai convin acestei artilerii ca mijloc de tracțiune, deoarece nu pot purta măști de gaze. S'au fabricat bombe-rachete conduse de o explozie progresivă. Aceste bombe au un tir foarte puțin precis, dar parcurg mai bine de o sută de mile. Ele se pretează la atacul marilor orașe.

E aproape sigur că aeroplanele purtătoare de bombe vor fi conduse prin radio. Numeroase experiențe au dovedit că această forță e cât se poate de practică în aeronautică. Cu aceste aeroplane se va putea ataca un oraș sau o țară foarte îndepărtată, fără a risca vreo viață omenească. Iar bombele vor fi și ele lansate tot prin radio.

Tancurile vor juca un rol principal în războiul viitorului și vor fi și ele conduse de radio. Forțe militare massate într'un câmp sau tranșee, ar fi spulberate astfel de o hoardă de monștri mecanici, fără viață. Pericolul acesta este combătut de refugiile subterane și de lungi tunele prin care armata să se poată retrage sau avansa.

Undele ultra-sonore își vor găsi și ele întrebuințarea în acest războï, trădând apropierea aeroplanelor și a tancurilor și mai cu seamă a tunelelor ce se sapă progresiv pe măsură ce o armată înaintează și care n'ar putea fi percepută în alt mod.

Generalul Ludendorff, care a fost cel mai original comandant în războiul trecut, a scris o carte în care declară că un războï mondial amenință lumea și că întreaga omenire va fi distrusă prin incendii, gaze și foamete.

Noile gaze otrăvitoare sunt atât de numeroase, încât nu putem pomeni decât o parte din ele:

Acidul cianhidric determină o imediată moarte, oricât de mică ar fi cantitatea care s'ar emana. Cloridul de cianogen are darul de a desechilibra un sistem nervos în câteva minute. Bromidul și iodidul de cianogen produc efecte similare. Bromina afectează bronhiile și ochii, determinând lăcrămări atât de abundente, încât persoana atacată nu mai poate vedea câteva ore la rând.

Multe din aceste gaze își vestesc prezența prin anumite mirosuri. Astfel fosgenul are o aromă de ciocolată. Palita, un alt gaz otrăvitor are un miros de frunze putrede, și oprește respirația. Oxidul de carbon determină o moarte lentă și fără dureri. Hiperita pe de altă parte, provoacă leziuni în părțile cele mai delicate ale corpului. Difenilacloroarsinul este numele unui gaz care provoacă strănuturi.

Se spune că s'ar fi inventat bombe incendiare de o compoziție nouă, constând într'un material numit electron și care este magnesiu aproape pur. Odată aprinsă, această substanță nu mai poate fi stinsă. O cantitate relativ mică poate, în condițiuni favorabile, să distrugă un oraș întreg. Se fac din acest material bombe ce nu cântăresc mai mult de 450 grame, așa că un aeroplan mare poate duce pe bordul său o cantitate suficientă pentru a distruge mai multe orașe.

Imposibilitatea de a asigura o apărare împotriva atacurilor aeriene cu gaze, a inspirat câtorva experți ideea de a se clădi noile orașe în așa fel, încât să ofere o oarecare protecție, față de atacurile aeriene. Ei propun ca marile clădiri să fie ridicate la depărtări considerabile unele de altele, pentru ca incendiile să nu se poată întinde și pe urmă, înălțimea acestor clădiri ar oferi un adăpost împotriva gazelor care fiind mai grele decât aerul tind să se lase spre pământ. Colosalele cheltueli pe care le presupune o astfel de reclădire a orașelor, scoate propunerea din discuție.

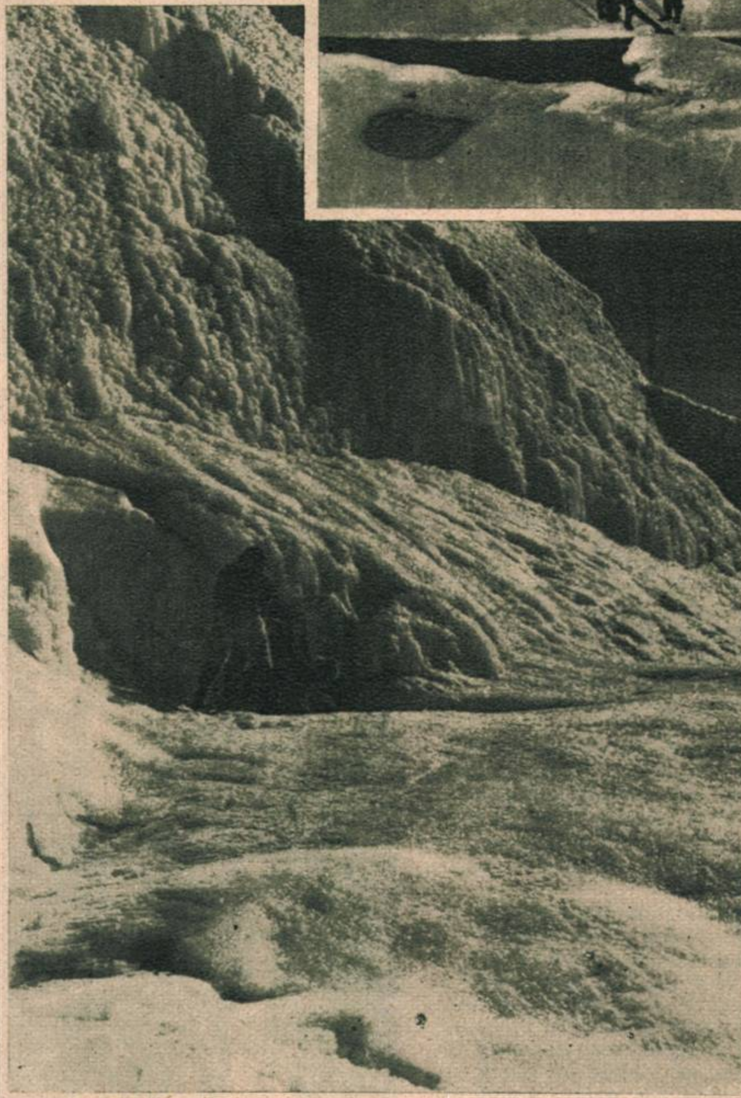
Deși nici un om nu are voie să se servească de gaze otrăvitoare sau bombe explosibile împotriva semenului său, indiferent de țară, indiferent de gradul de civilizație al ambianței în care trăește națiunile care nu sunt decât colectivități de asemenea oameni, utilizează totuș aceste neumane mijloace de distrugere. Un războï ar fi desigur pentru întrega lume o monstruoasă sinucidere.

A.

TRAGEDIA VIKINGILOR din GROENLANDA

Cercetătorii au găsit schelete care dovedesc cu prisosință degenerescența Vikingilor

Pe când Christofor Columb traversa oceanul cu cele trei mici corăbioare, el avea cel puțin un țel determinat și poseda anumite elemente precise de navigațiune.

Vikingii scandinavi care au atins coastele Groenlandei descoperind America cu 500 ani înainte de Columb, n'au avut însă la dispoziția lor decât corăbii ușoare și neacoperite. Cerul care mai totdeauna era acoperit de nori cenușii nu le permitea să se orienteze decât arareori după stele.

Acești navigatori mult mai îndrăzneți decât anticii Argonauți, erau atrași de întinsul Oceanului numai din spirit aventurier, și un document scandinav din sec. XIII-lea conține indicațiuni așa de vagi asupra drumului încât ar face să surâdă chiar și pe ultimul pescar breton. Iată ce spune documentul: Ține totdeauna spre apus și apropie-te de Islanda numai ca să poți zări focile, păsările și țărmul. Pe urmă din nou ține cârma spre apus și astfel ajungi la Hvarf în Groenlanda.

De fapt descoperirea Groenlandei de către Scandinavi se datorește unei crime; Eric cel Roș, un islandez a omorât pe unul din compatrioții săi; capul său fiind pus la preț el fuge însoțit de câțiva tovarăși cu o mică șalupă luând drumul spre apus, adică spre necunoscut. Câteva săptămâni mai târziu el atinse malurile răsăritene ale Groenlandei și întemeie acolo prima colonie islandeză.

Aceasta se petrecu prin anul 980 după Christos. Cinci sau șase ani mai târziu coloniști noi se stabilesc acolo, și Groenlanda intră pentru prima oară în istoria geografiei lumii. Partea de sud a acestei imense insule avea în acea epocă o climă mult mai dulce decât în zilele noastre.

Coloniștii creșteau turme de oi și boi, iar țăranii mai bogați aveau chiar și cai. Un trafic de navigație lega regulat colonia Groenlandei cu Islanda și Nor-

În nordul înghețat prin locurile unde s'au găsit urmele Vikingilor

vegia, iar în anul 1000 descoperitorul Americii, Leif Ericson aduce acolo primul preot creştin.

Timp de secole Groenlanda convertită îşi avea preoţii ei şi în anul 1261 locuitorii acestei Scandinavii au încheiat un pact cu Norvegia prin care aceasta din urmă se angaja ca în schimbul unei compensaţii să întreţite un trafic regulat între Bergen şi Hvarf şi să furnizeze Groenlandezilor tot felul de instrumente utile, confecţionate în Europa după ultimele descoperiri.

De fapt această legătură era foarte neregulată. Ultimele semne ale existenţei ei datează din 1410.

Intre această dată şi secolul al 18-lea nu se cunosc însemnări sau amintiri asupra acestei colonii de Vikingi din Groenlanda. Danezii care au descoperit acest ţinut acum vreo 200 ani nu au găsit nici o urmă a vechilor locuitori. Totuşi în urma săpăturilor şi cercetărilor făcute în 1921 de către o expediţie ştiinţifică Daneză, s'a putut reconstrui civilizaţia dispărută. Cele mai mari aşezări erau situate la Herjolfsnas. Acolo era o mare biserică dreptunghiulară, construită din piatră. Staule foarte spaţioase adăposteau numeroase vite.

Vestmintele descoperit în morminte erau exclusiv din lână. Bărbatul şi femeia purtau deobiceiu acelaş costum dintr'o singură bucată, care acoperea tot trupul până la gleznă.

La oamenii bogaţi acest costum prezenta diferite varietăţi dela un secol la altul

Colonistul Groenlandez nu poseda nici un fel de cărămidă, toate materialele de construcţie erau tăiate din piatră moale indigenă; carnea şi laptele, untul şi brânza constituiau hrana principală până în momentul când a survenit catastrofa. Această catastrofă nu a fost bruscă şi ea se aseamănă mai mult unei agonii lente care transforma această colonie înfloritoare într'un vast cimitir.

Dela începutul veacului al XIV-lea Groenlanda suferea ca şi Islanda şi o parte a Norvegiei o înăsprire a climei, o răcire progresivă care înainta spre sud. Această înaintare a frigului spre sud a fost nenorocirea coloniei. Comunicaţiile cu Islanda şi Europa încetară complect şi izolată din toate părţile, ajungând să fie la discreţia duşmănoasă a Eschimoşilor care înaintară şi ei cu frigul spre partea de sud-est, Groenlandezii au pierdut repede resursele principale, turmele de oi şi boi.

Ultimele zile ale acestei tragedii au fost reconstituite nu pe dovezi istorice ori etnografice ci graţie antropologiei. Scheletele găsite în cimitirul din Herjolfsnas au permis celebrului antropologist danez Sveren Hansen descoperiri deosebit de interesante.

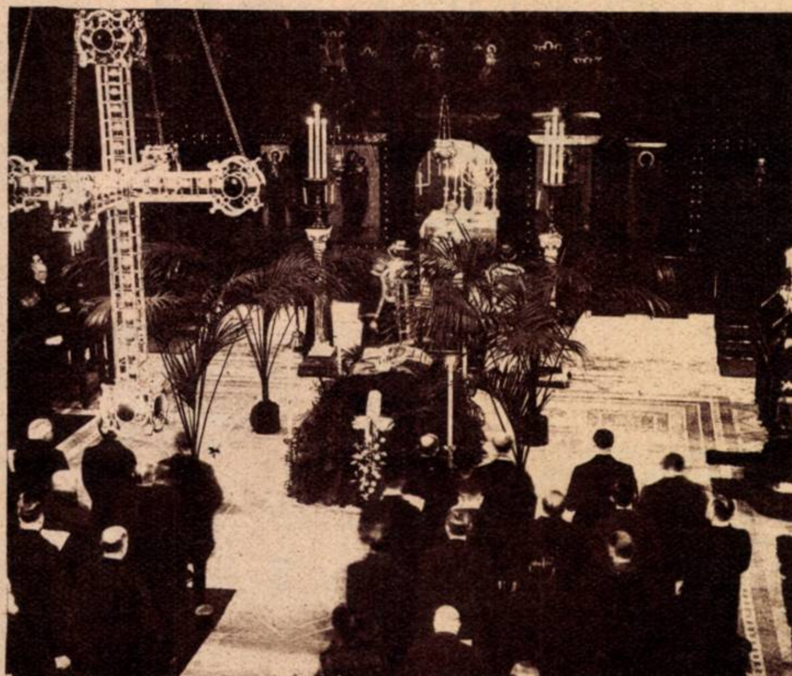
Lipsiţi de vitele lor oamenii necunoscând sau neputând vâna foci, au trebuit să se mulţumească cu o hrană vegetală compusă din bucinişuri, anghieluşe şi două sau trei speţe de plante care cresteau în pământul Groenlandei.

Rezultatele s'au arătat în curând; această rasă odinioară robustă, de o talie înaltă, s'a chircit literalmente. Ultimele schelete nu măsurau decât 1.60 mtr. la bărbaţi şi 1.40 ori 1.50 mtr. la femei, craniul prezentând dantura sănătoasă. Mai mult, din toţi dinţii nici unul nu era cariat, chiar la copii mici de 10-12 ani dantura era sănătoasă pe când scheletul lor prezenta formaţiuni ce tindeau spre tuberculoză sau rachitism.

Decimaţi de subalimentaţie, în imposibilitate de a naşte descendenţi capabili de a rezista condiţiunilor aspre ale climei, aceşti europeni care au populat Groenlanda au dispărut unul după altul.

Spre 1540, un corăbier german navigând prin aceste ţinuturi, povesteşte într'o scriere care se păstrează în manuscris original că: într'o zi corabia lor a ancorat în faţa unei insule care părea să fie locuită; debarcând, marinarii nu găsiră decât case goale şi dărăpănate; în faţa uneia era un cadavru de alb culcat pe burtă. Alături de el, era un cuţit mare a cărui lamă era uzată, dovedind că de mult timp nici o barcă europeană n'a adus pe acele ţărmuri, produsele salvatoare ale ţărilor privilegiate.

Trad. de R. RELG.

In memoria lui I. G. Duca

La catedrala Santa Sophia din Bayswater s'a oficiat un serviciu divin în memoria lui I. G. Duca marele român asasinat mişeleşte în gara Sinaia. In fotografia noastră vedem aspectul catedralei în timpul serviciului divin.

Episcopul armenilor din New-York omorât

In timpul slujbei religioase la biserica armenească din New-York, conducătorul spiritual a 200.00 de oameni din America, episcopul Leon Tourian a fost înjunghiat de bandiţi şi omorît. Cei doi bandiţi Matos Leyletin (stânga) şi Nishan Sarkistan au fost arestaţi imediat de detectiv.

După cum anunţă ziarele din New-York William Ford fratele lui Henry Ford regele automobilelor (sus stânga) a fost declarat în stare de faliment din cauză că n'a putut acoperi o datorie de 413.000 dolari.

Preşedintele Manciuriei, prinţul Puji, este pe punctul de a deveni împărat al Manciuriei. El va fi ridicat şi la rangul de domnitor al mongolilor.

Misionarii Pavmei care administrează prefectura Loyany din China educă pe micii chinezi în credinţa creştinească. In fotografia noastră un copil cufundat în rugăciune.

Regele tribului Ankok din răsăritul Africei are 2 metri înălţime şi cântăreşte 420 funzi (210 kilograme).

La Appleton în Statele Unite s'a construit o biserică din blocuri de ghiaţă. S'au adus patru vagoane de ghiaţă. In timpul nopţii biserica este luminată şi capătă un aspect feeric.

Actualităţi

Publicăm mai sus fotografia Ecaterinei Ingaşvili, mama dictatorului Sovietelor Iosef Stalin. Mama lui Stalin este îmbrăcată cu portul patriei ei Georgia din Caucaz.

POPOARE care DISPAR

de MARIO APPELIUS

Viaţa indienilor din Anzi

Indienii care locuesc în regiunea numită Puno a Munţilor Anzi, la frontiera dintre Bolivia şi Peru sunt oameni foarte interesanţi. Ei formează o populaţie pur indiană 80 la sută iar restul sunt metişi.

Aceşti „Indios aymara" sunt ultimii urmaşi ai acelui popor semi civilizat care au construit sanctuare măreţe şi au dat mulţi împăraţi Aztecilor. Un lung vagabondaj prin Anzi, mi-a permis să studiez de aproape pe aceşti „Indios" din marele podiş; am trăit în mijlocul lor şi al oilor lor, am observat cu deamănuntul traiul în căsuţele lor cu acoperişul de paie, cu intrări minuscule, în faţa cărora, dormitează câinele flămând dar credincios.

Soarele răsare! Aurora îmbujorează cerul, gheţarii şi stâncile de granit care se ridică pe culmile acestor munţi falnici.

Pe câmpie animalele se trezesc: „oile alpaca", măgarii, câinii şi catârii. In văzduh condori, păsările de pradă ca şoimii şi vulturii încep să se înalţe.

Indianul e foarte matinal, ese îmbrăcat din căsuţa sa de lemn, unde a dormit ca totdeauna fără să se desbrace: părinţii şi copiii, bărbaţii şi femeile trăesc într'o promiscuitate primitivă şi candidă. El se spală

O indiană şi copilul ei

Pe munţi, în locul unde trăesc ultimii indieni. De remarcat originalitatea costumelor pe care le poartă ultimele vlăstare ale acestui popor

Indienii îşi pregătesc hrana în aer liber în ceaune pe care şi le fac singuri

repede cu puţină apă, păduchii şi puricii findu-i tovarăşi nedespărţiţi; vântul care nu încetează nici odată să sufle, îi ciufuleşte şi îi piaptănă părul şi-l face să-şi dea seama că o zi nouă a început.

Simfonia dimineţii se compune din behăituri, lătrături, mugete, strigătele câtorva păsări de pradă şi din eternul zumzet al vântului. Toaleta şi-o face repede, nu are decât să-şi puie „poncho"-ul său, să-şi lege un fular după gât şi să-şi înfunde căciula de lână în cap.

Intreaga industrie textilă mondială, nu are nici o însemnătate în ochii acestor oameni, care îşi ţes singuri toată îmbrăcămintea de care au nevoie, din lâna oiţelor „criollas". Imbrăcămintea lor e simplă şi trainică; în zilele de lucru o poartă pe dos, păstrând faţa pentru zilele de sărbătoare.

Femeile ţes, bărbaţii croesc şi cos la un loc îmbrăcămintea. Nici o femeie nu ştie să coasă, cusutul este treaba bărbatului.

In ţesătura ei primitivă, minuscula Indiană reproduce culorile şi desemnele strămoşeşti, dela mamă la fiică, sub privirea severă a bunicii care controlează şi critică.

Indienei îi place ţesutul şi ca dovadă, numai când ţese o auzi cântând.

REGIMUL VEGETARIAN

Indienii din Anzi obişnuesc ca şi Englezii o masă copioasă dimineaţa.

Hrana lor este absolut insuficientă pentru un om care lucrează, dar aerul curat din cauza marei altitudini şi puterea razelor solare, suplinesc insuficienţa alimentaţiei.

De multe ori adaogă unei zeme de cartofi cu ceapă, o mână de pământ gras pe care o numesc „fasa" şi care nu e altceva decât un silicat de aluminium.

Copiii o mănâncă cu lăcomie ca şi cum ar fi vre'o delicatesă şi se duc să se ascundă prin mijlocul stâncilor muntoase, pentru a mânca nestingheriţi.

COCAINA, BAGHETA MAGICA A INDIANULUI

Cocaina este unul din cele mai bune tonice pentru Indian. Şeful satului „l'Iliacate" împarte în părţi egale aceste foi preţioase pe care Indianul le mestecă toată ziua de multe ori adăogând şi puţin praf de potasiu. Coca este hrana, distracţia, bucuria, viciul şi forţa artificială care îl susţine materialmente şi moralmente pe indian.

Cocaina ţine indianul în picioare, ea îl ajută să suporte munca şi oboseala, ea îl apără în timpul iernei de frigul aspru al Anzilor şi de căldura arzătoare din timpul verii.

Coca îi domoleşte foamea şi setea, ea îl trezeşte şi ea îl adoarme, ea îi dă un impuls de viaţă şi tot ea îl face nepăsător faţă de dureri şi supărări.

Toată viaţa indianului e concentrată într'o mică frunză de coca încet şi mult mestecată.

ALCOOLUL CONTRA COCAINEI

Cocaina distruge aproape cu totul deosebirea dintre sexe. In căsuţele lor mici femeile umblă desbrăcate, fără ca cineva să dea vreo atenţie acestui fapt.

Indrăgostiţii nu ştiu ce e o îmbrăţişare, sau o sărutare. Dragostea în sine nu este decât un sentiment foarte superficial la ei, tot aşa de superficial ca şi agricultura care constă din a semăna cartofi şi „cebedas".

Cocaina pe care o conţin acele foi de coca, diminuează diferenţa dintre sexe; bărbatul şi femeia pot trăi frăţeşte până în ziua când intervine alcoolul.

Alcoolul anulează acţiunea cocainei. Dar a doua zi coca va neutraliza alcoolul şi viaţa din colibă îşi va urma ritmul ei monoton, sobru şi cast.

Coca este otrava şi leacul indienilor. Datorită ei, indianul are înfăţişarea aceea de sfânt, mândră, care surprinde aşa de mult pe european. El are aerul unui om retras, abstract de cele ce-l înconjoară şi ai zice că trebue să depue un efort mare pentru a răspunde unei întrebări. Ai impresia că pentru a veni în rândul oamenilor, el trebue să coboare de sus de tot.

De fapt ei sunt mereu buimăciţi de acest alcalin care îi ţine într'o stare de insensibilitate nervoasă.

In timpul Incaşilor, Indienii nu aveau încă vicii. Obişnuinţa acestei foi preţioase era rezervată numai câtorva nobili care o întrebuinţau foarte moderat.

Albii sunt acei care au corupt pe „Indios". In timpul exploatărilor miniere, concurenţa spaniolă favoriza întrebuinţarea cocainei, deoarece graţie acestui drog, echipele care scoborau în mină resimţeau mai puţin oboseala şi foamea. Incetul cu încetul această obişnuinţă se răspândi astfel că astăzi cocaina a devenit pentru Indian, o necesitate vitală. Indianul nu ştie ce e durerea, el suportă o amputaţie strângând bine dinţii.

Femeile nasc cu genunchii la pământ, cu mâinile la pământ fără ajutor şi aproape fără dureri.

Medicii care au vrut să se aşeze printre Indienii din Anzi au murit literalmente de foame. Indianul se îngrijeşte singur cu fierturi de ierburi şi pentru cazuri mai grave se adresează lui „calladmaya", un indigen care are o therapeutică specială şi tradiţională cu o bază ierboasă de rădăcini şi cu glande uscate. Pentru dureri de dinţi de exemplu, ei întrebuinţează o rădăcină străină care în contact cu saliva, produce un acid, care provoacă în gură mici vibraţiuni electrice. Am încercat şi eu această rădăcină şi în cinci minute am trebuit să o scuip pentrucă îmi era imposibil să rezist excitaţiunilor electrice din cerul gurii, de pe buze, de pe limbă şi depe gingii.

„CARE E SOARTA ACESTOR „INDIOS"?

Mi-am pus această întrebare şi tot eu voi răspunde.

Atât pentru Bolivia cât şi pentru Peru, civilizarea Indienilor din Anzi este o problemă naţională şi părerile diferă asupra şansei de reuşită. In adevăr pare foarte greu ca civilizaţia occidentală să poată absorbi pe aceşti din urmă urmaşi ai unei rase dispărute şi care vor rămâne până la dispariţia lor complectă.

Adeseori se întâmplă ca unele fiinţe omeneşti să putrezească înainte de-a ajunge la maturitate.

In peisagiul măreţ al Anzilor zilele şi nopţile se prelungesc mult. Zilele încep prin aurore interminabile şi se termină prin lungi crepuscule. „Indios aymara" nu sunt decât crepusculul lent al unei rase care dispare închisă în ea însăşi. Cocaina îi face insensibili faţă de orice civilizaţie. Când Indianul din Anzi cântă din „charango"-ul său milenar, mestecând frunza de coca pare aproape fericit. Coca îl scuteşte de veselie şi de neplăcerile visurilor.

STRIGATUL MUNŢILOR

Trei oiţe, un bordei de lemn, o femeie mică şi murdară care ştie să ţese şi să aprindă focul, un câine, două foi de coca, — iată de ce este înconjurat indianul în pustietatea stâncoasă a munţilor.

Viaţa nu e decât un vis pentru el. Ea e mai mult o somnolenţă, o hibernare, în timp ce totul îi pare vag şi insensibil ca şi cum ar pluti în ceaţă.

Indianul nu vede adevărat, precis şi concret decât stâncile cenuşii ale Anzilor totdeauna prezente şi domnitoare. In timp ce sufletul e întristat, când spiritul e nehotărît, când carnea se revoltă, când subconştientul reapare, Indianul scoate strigătul său, strigătul Anzilor, strigătul incaşilor, strigătul munţilor.

Un strigăt înspăimântător răsună deodată de pe vârful culmilor, scos de un cioban, de un copil, de o femeie, ca o eliberare şi ca un strigăt de ajutor.

E S O. S.-ul unei rase care simte că pierde terenul de sub picioare. Ecoul poartă acest strigăt străin şi barbar peste văi, ca şi cum muntele ar striga drama aridă ce se desfăşoară pe podişurile sale.

Traducere de R. RELGIS

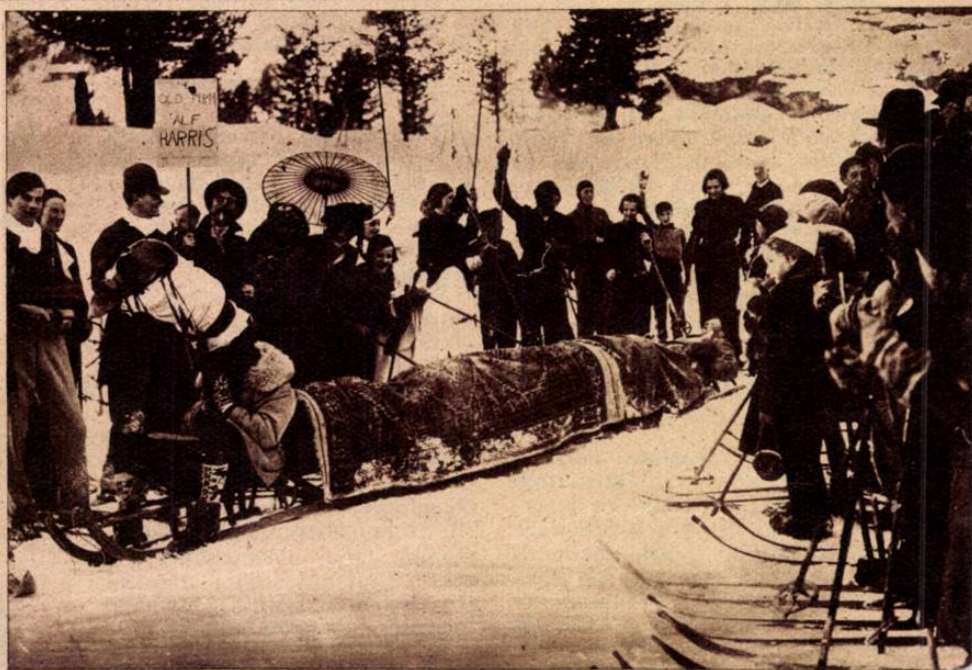
Contesa Beck Rzikowsky care face profeţii fiind cunoscută sub numele de M-me Sylvia, a făcut recent într'un cerc de gazetari preziceri pentru 1934

La grădina zoologică din Philadelphia focile sunt hrănite ca şi copiii.

La Londra un copil de 13 ani a dat dovada unei deosebite precocităţi fiind proprietarul unui cinematograf clandestin unde aveau loc spectacole exclusiv pentru copii. Fiind descoperit el a fost amendat, în schimb a primit imediat oferte avantajoase dela numeroşi directori de cinematografe care intenţionează să-l întrebuinţeze pentru organizarea unor matineuri speciale pentru şcolari.

Ultimele EVENIMENTE

La St. Moritz sportivii au montat o sanie şi s'au costumat ca monstrul din Loch Ness care a intrigat o regiune întreagă.

La Palm Springs în California se skiază în nisip. In fotografia noastră vedem un grup de tinere skioare care ating viteze fantastice skiând pe nisip.

Simulând nebunia reportera „Realității Ilustrate", se lasă internată la Spitalul Central o săptămână, zi și noapte, pentru a prinde „sur le vif" câteva aspecte din halucinanta împărăție a unor minți destrămate.

DOCTORUL se așezase la pian, trecându-și ușor degetele peste clape.

— Scrii prost, doamnă. De câte ori dau peste unul din articolele dv. nu reușesc să-l citesc până la urmă.

I-am răspuns printr'un hohot de râs scurt, ascuțit. Mă privi fix cu o umbră de întuneric în ochii mari.

— Sunteți nebună?

— De unde a izvorât bănuiala?

— Notele pe care le-ați scos acum câteva clipe mi-au părut ciudate... Le-am mai auzit nu demult undeva...

— Unde?...

— Pe sălile Spitalului Central... dincolo de Mandravela... V'ați edificat?...

Am strâns buzele într'un surâs de desfidare.

— Te-ai supărat!... haide să te îmbunez — reluă el blând. Am să-ți cânt ultima mea creație — un boston.

Potop de sunete dulci, luminoase au prins a năvăli deodată, fremătând adierea plină de speranțe a primăverii. Când ultimele note s'au stins ușor ca un suspin de fericire, o tăcere încăpățânată s'a întins voit, un șir de clipe. Era un joc glumeț și crud în detestarea aceasta reciprocă, în care dăinuia o senzație plăcută de desfătare... Tânărul doctor L... era în fond un prieten admirabil. Deaceea propunerea i-am făcut-o simplu, deschis.

— Doctore, mai adineaori am avut un râs curios. Era o mică încercare pentru ceeace vreau să întreprind. Trebue să mă internez pentru o săptămână într'o casă de sănătate. Interesele meseriei mele o cer. Te-aș ruga mult să-mi vii în ajutor. O lume aparte are să mi se deschidă privirilor și din avalanșele de gânduri încâlcite, condeiul are să sculpteze imagini tragi-comice, oglinzi asemănătoare, în parte, vieții multora din afară.

— Și-ai să ai curajul să rămâi acolo în mijlocul făpturilor cu privirile fixe și fraze incoherente, să dormi laolaltă cu ele, fără teamă că în fiece clipă mâini cu degete crispate au să se întindă amenințătoare spre gât?

— De ce încerci să mă sperii? La fiecare pas trebue să fie presărate gărzi. Apoi cred că bolnavii sunt împărțiți pe categorii. N'am să mă încumet să intru în camera celui cu accese furioase. Ai să fii bun să mă întovărășești până la spital. Mă recomanzi și eu încep să joc un rol oarecare. Cu ochii în vag închեg o poveste imbecilă, pe care o repet apoi cu noui adaosuri de câte ori văd pe cineva dornic să mă asculte.

Tovarășul meu luă deodată o înfățișare serioasă. Ii ceream un serviciu nu tocmai ușor. Trebuia să-și înșele colegii simulând un joc, din care putea să iasă cine știe ce neplăceri. Dar lumina glumei îi luci din nou în priviri.

— In definitiv ce se poate întâmpla? Te introduc acolo și te las în grija unui prieten, cu rugămintea să te pună sub observație... Ii vei spune că ești obsedată de moartea unui iubit...

Că de dimineață până noaptea târziu n'ai altă ocupație decât să mâzgălești pagini întregi de hârtie, scrisori dureroase de dragoste către ființa pe care o socotești dispărută. S'a făcut... Când vrei să pornim?

— Cât de curând, chiar mâine dimineață.

Băteam nervos parchetul cu tocul pantofului.

— Ce-i cu dv. doamnă, sunteți cal?

— Da, cal, câine, leu, rinocer... în toate are să trebuiască să mă întrupez. Are să fie un haz pe capul meu...

Vorbiam prostii, datorite totuș situației, în timp ce dinții spaimei apăreau cu colți ascuțiți, apăsându-mi parcă umerii. I-am strâns mâinile.

— Vasăzică ne-am înțeles...

— Da, mâine dimineață.

Afară ningea, dans vaporos de fulgi, imagine care împrumutase din lumina izvorâtă depe clapele pianului cu puțin mai înainte.

*

O deșteptare de zi fumurie, ca'n zorile unei drame rusești. Totul pare vătuit voalat, strâns într'o mantie de tăcere ca într'un clește. Și'n atmosfera aceasta plutește ceva de neliniște, de profundă îngrijorare. M'am privit în oglindă. O brazdă adâncă își aciuase tăișul de linie dreaptă între sprâncene.

Asprimea aerului de afară mi-a tăiat brusc svâcnirea bolnăvicioasă a gândurilor.

— Toate sunt prostii — mi-am spus.

Trebue să am mintea limpede, pentru a putea lucra cu dibăcie la spital, unde medicii au ascuțișuri de priviri cari răscolesc fiece gest; fiece cuvânt, întruchipând personajul care face parte din galeria de tipuri, asvârlite dincolo de drumul drept al judecății.

Am urcat cele trei trepte atât de cunoscute și-am atins soneria rămânând în așteptare.

Doctorul a apărut trăgându-și o mânecă a paltonului. Ne-am urcat în prima mașină răsărită înainte. Rețeaua străzilor a pierit în curând pe negândite și ne-am trezit deodată pe drumul de țară, dincolo de închisoarea Văcărești.

— Ei acum să vedem, doamnă, procedeul pe care ai să-l întrebuințezi.

Am schițat cu mâna un gest ușor, semn că poate fi liniștit.

— Dv. n'aveți încă ideie de scenele pe care le pot eu juca... Le trăesc c'o sete din care nu lipsește sâmburele unei voluptăți, cu o doză rară de plăcere și distracție.

Rostiam răspicat cuvintele, în timp ce fiorul unei frici copilărești se cuibăria statornic în ființa mea.

Prin lumina alburie pavilioanele spitalului de boale mintale și-a făcut apariția. Păreau niște vile la ale căror ferestre n'așteptai decât să prindă viață ghirlande mari de flori și verdeață, pentru ca decorul să aibă în el ceva de recreație, de atmosferă proaspătă, veselă. Mașina a stopat la intrarea principală. Portarul s'a uitat o clipă prin fereastră și zărind o figură cunoscută a alergat deschizând larg porțile.

— Gata, s'a isprăvit, ai intrat in imperiul nebuniei... Ia seama, hotărârea pe care ai luat-o te poate pierde și-odată înregimentată în numărul celor 1400 de bolnavi, cu greu mai poți ieși din rândul lor.

— Te rog, lasă glumele.

In fața primei clădiri am coborît intrând într'o sală largă cimentată. Lângă fereastra la care ne-am oprit în așteptarea medicului cunoscut de prietenul meu, era prinsă în perete o tablă. Un bătrân în haine cafenii de dimie, scria ceva cu creta, o înșiruire de litere fără sens, dar c'o caligrafie perfectă. Luminile privirilor mărunte erau cucerite de raze jucăușe de râs. Buzele se căzniau să îngăimeze explicația, dar din ele nu ieșiau decât sunete desperechiate, ca un scâncet întrerupt de șuerăturile bolnave ale pieptului. O femee de serviciu ne pofti în cancelarie, dar în aceiaș clipă medicul își făcu apariția.

— Bonjour dragă G... N'am mai venit de mult să te văd. Ar trebui nici să nu mă servești acum. Uite, ți-am adus pe duduia, o persoană foarte distinsă. Iți atrag atenția că e normală, majoră și vaccinată. A avut nenorocirea să-și piardă logodnicul. Faptul acesta a costat-o mult, c'a rămas de atunci c'o stare de melancolie.

Imaginea celui dispărut o obsedează fără încetare şi ca să-şi astâmpere dorul e silită să-i scrie. Şi scrie, scrie kilometri întregi de hârtie şi toată această trudă, înţelegi tu, consumă... M'am adresat ţie, fiind convins c'ai să reuşeşti să-i îndepărtezi mâhnirea grozavă care o roade.

Medicul mă privi drept, rece. Am strâns dinţii într'o grimasă de suferinţă!

— Iţi atrag atenţia că duduia nu-şi dă durerea în vileag dela prima cunoştiinţă, deşi faţă de tine s'ar cuveni să se poarte deschis.

Imi scotociam creerul să pot spune ceva potrivit împrejurării, dar toată frământarea fu zadarnică, reuşind în schimb să-mi imprime pe chip starea confuză a omului care se luptă cu duşmănia gândurilor.

— Lasă că ne împrietenim noi, nu purta grije. Să mergem în birou.

Cu paşi cleioşi de robot am parcurs un culoar lung, trecând pragul unei mici încăperi. Doctorul mi-a oferit fotoliul confortabil de trestie din faţa biroului.

— Duduia a adus actele?

— In cel mult o săptămână îmi iau însărcinarea să-i pot procura extractul de naştere din oraşul în care e născută. Dealtminteri în timpul acesta tu vei fi edificat asupra simptomelor boalei. Ai vreo rezervă liberă?

Aproape că mi-am ţipat dorinţa.

— Eu nu stau singură într'o cameră. Aş muri de frică. Nopţile sunt fără de sfârşit. Vreau să dorm şi să mănânc la un loc cu toată lumea.

Mi-am proptit capul în palme ca după o trudă grea. Respiraţia mi se întetise. Medicul spitalului îmi puse uşor o mână pe umeri.

— Intr'un salon cu o sută de persoane, acolo te instalez. N'ai să suferi de plictiseală nici ziua nici noaptea. Cea mai mică neplăcere mi-o comunici mie.

Atinse soneria depe un colţ al mesei. O îngrijitoare grasă, puternică, îmbrăcată într'un halat alb îşi făcu apariţia.

— Condu-o pe duduia în salonul no. 5, la patul de lângă România Mare.

— Dar pe preoteasă unde o aşezăm? Are să facă scandal.

— După ce-o linişteşti, trece-o în patul gol din rezerva d-nei Mappemonde.

Acum totul se sfârşise. Jocul trebuia dus până la urmă.

Am eşit afară în curte, intrând în pavilionul vecin. Un surâs inconştient mi se întipărise într'un colţ al gurii.

— România Mare!... Ce-o fi cu ea?...

Am urcat o scară monumentală, pătrunzând într'un fel de anticameră. Norodul tot era acolo în păr. Femei de toate vârstele stăteau în picioare, lipite de perete sau culcate pe jos, turceşte. Dela primul pas m'au şi observat, ţintind spre mine perechile ochilor sticloşi, în cari ardeau frânturi din umbra nemistuită a focului de extaz.

— Ah!... făcu una admirativ, în clipa în care îşi dădu seama de prezenţa mea. Când ai sosit?

— Chiar în clipa aceasta... — i-am şoptit.

Era o fată tânără, blondă, cu obrajii bucălaţi. Se apropie de mine şi începu să-mi pipăe hainele.

— Ce şoşoni frumoşi!...

Ingrijitoarea o dădu în lături. Dar gustul de-a mă atinge se întinse ca o boală molipsitoare. Fiecare avea câte un cuvânt de spus şi se născu un vacarm, care degeneră într'un soiu de jelanii şi miorlăituri. Iadul se mutase pe pământ. Cuprinsă de spaimă am început să plâng, ferindu-mă în lături. Una mai ales, cu două bonete în culori aprinse, aşezată fiecare pe câte o jumătate de cap, îşi plimba ochii mici şi negri ca mărgelele, urmărindu-mă pas cu pas. Dar un ordin pornit din mai multe guri răsună deodată răguşit, aspru:

— Hei, toată lumea în salon, la paturi.

Se făcuse curăţenie şi pentru ca servitoarele să nu fie împiedicate dela lucru, strânsese cum era obiceiul pe timp de iarnă, tot furnicarul gloatei în sala dela intrare, vecină rezervelor. Acum ca o turmă încolţită de câini, năvăliră buluc, cu toate, în marea încăpere, presărându-se printre paturi.

— Aici — îmi indică locul îngrijitoarea... dar în acelaş timp o făptură mititică, cu talia subţire ca o coadă de mătură, luă loc în vârful patului. Ochii de un cenuşiu şters, metalic şi-i fixase asupra noastră, într'un zâmbet pătruns de mirare.

— Cucoană preoteasă. D. Doctor care-ţi poartă atât de mult de grije, te-a mutat într'o rezervă cu „Mappamonda". Tot te plângi dumneata de frig. Acolo caloriferul îţi ţine de cald mai dihai ca o zeghe.

— Care zeghe... flutură ea printre dinţi. — Unde-i? N'o văd... Ah, uite-o colo între ferestre...

Bolnava dădu drumul unui râs mărunţel, care-i dezveli dinţii albi ca de copil.

— Ei, hai, te rog, fii înţelegătoare. Strângeţi lucrurile şi să mergem la „Mapamonda" în odae.

Dar înfăţişarea blândă a preotesei se schimbă brusc. Incepu să scrâşnească din dinţi, caşicum ar fi tăiat cu ei cioburi de sticlă. Se căsni să adune aşternutul în jurul trupului scheletic. Braţele vânjoase ale îngrijitoarei intrară şi ele în joc. Bolnava cu faţa întoarsă în jos, isbuti să se agaţe de barele de fier ale patului.

— Nu merg... nu merg... Eu aici sunt pusă de Maica Domnului. O văd în toate nopţile cum se ridică din ciment şi mă binecuvântează. Nu pot părăsi eu locul sfânt, măcar dacă m'aţi ucide...

Trupul i se svârcolia acum stăpânit de convulsii. Buzele-i ţipau rugi trunchiate, în care pomenia de judecata de apoi şi chinurile iadului. Femeea de serviciu o zgudui brutal de umeri.

— Vine d. profesor... îi strigă ea în ureche.

La aceste cuvinte trupul bolnavei ţâşni în sus caşicum ar fi fost electrizat.

— Hai?... Ce spui?... a sosit câinele?... Unde e?... ca să-i spun ce mă arde... că el mă ţine închisă aici între zidurile astea de atâta amar de vreme.

O sudalmă grea căzu ca un bolovan, care aruncat se sparge şi împroaşcă cu aşchii pe toţi din jur. La auzul ei, femeile chicotiră tâmp, cu faţa luminată de un gând înveselitor. Una din ele repetă expresia indecentă care trecu din gură în gură şi începu deodată o vijelie de insulte şi măscări, caşicum ar fi luat parte cu toate la un grandios concurs de întrecere. Simţurile de atâta vreme înăbuşite îşi croiau un haotic drum de ieşire, care făcea să ţi se zbârlească carnea pe trup.

Femeile de serviciu săriră din toate părţile, vreo jumătate de duzină, răcnind disperate în dreapta şi stânga.

— Ho... ho... ho... tacă-vă gurile spurcate.

Preoteasa fu smulsă ca o cârpă şi dusă pe umeri spre eşire. Picioarele îi atârnau în jos ca două reteveie. M'am apropiat de pat. Răscoala de pe el scosese la iveală din lucrurile cari aparţineau bătrânei. Visul Maicii Domnului, cu coperţile roase şi un ghem încâlcit de lână roşie.

— Trebue schimbat aşternutul — îmi atrase atenţia femeia de serviciu.

Când totul fu gata m'am aşezat pe un colţ al patului, pipăindu-mi insistent ţeasta, deasupra frunţii. Parcă primisem o lovitură cruntă de ciocan.

— Aş vrea puţin aer... i-am spus îngrijitoarei... în timp ce nu-mi puteam opri schimonoseala buzelor lărgite ca după urma unui gest de cocleală.

— O fereastră dacă s'ar putea deschide, să-mi plec o clipă capul...

— Stai acolo liniştită... îmi strigă ea deastădată răstit. Şi apropiindu-se cu paşi bărbăteşti şi gesturi ţepene, îmi ridică picioarele în pat, potrivindu-mi perna proaspăt înfăţată sub cap.

Una... două... trei... patru... clipele se scurg ca fluturările unor aripi neputincioase, care se isbesc dureros de zăbrelele coliviei. In partea stângă la un metru depărtare ochii îmi rămân aţintiţi pe o femeie îmbrăcată în odăjdii. Stă lungită şi ea în pat, iar pe pernă alături e o Coroană de carton, împodobită cu horbote şi mărgele. M'am ridicat s'o privesc mai bine şi curios, atunci m'a zărit pentru întâia oară. Vagabondase poate cu gândurile prin regatul pe care-l stăpânia şi acum revenise la realitate.

— Ce-i cu asta?... întrebă ea c'o voce ascuţită. De unde a răsărit în locul preotesei?

— Dar d-ta unde ai fost până acum?... a întrebat-o îngrijitoarea.

— Eh, nu ştii, că doar eşti de atâta vreme aici. Eu călăresc de cum se luminează de ziuă. Am pe capul meu treburi cu duiumul. Nu-i puţin lucru să fii România Mare...

Işi şterse buzele cu două degete, gest obicinuit mult de femeile dela ţară.

— Mi-i o sete măiculiţă... uite aici mă arde în capul pieptului. O cinzeacă de rachiu să am acum, toată ţara aş colinda-o dela un capăt la altul.

Femeia trecu la cişmea, umplu o cană şi i-o aduse în grabă. România Mare întinse cu lăcomie mâna, privi înăuntru mirosind lichidul şi strâmbând din nas cu îngreţoşare i-o dădu înapoi.

— Ah... apă chioară... bea-o d-ta şi să-ţi meargă la inimă.

S'a făcut linişte. Toată lumea parcă a amuţit. Nu... a fost zărită silueta înaltă a doctorului în halat alb şi boneta neagră pe cap. A intrat într'una din rezerve. Scot din geanta voluminoasă aşezată sub pernă un caet şi un capăt de creion. Cu ochii în tavan gândesc la ce-aş putea scri. Nici un gând de seamă nu-mi frământă creerul şi mâna nervoasă aşterne pe faţa albă şiraguri de mici acolade săpate adânc în hârtie. Totuş aş vrea să scriu ceva serios, o frază care să-mi încălzească inima şi să-mi limpezească judecata. Hăul din jur luptă să-şi caute ascunziş şi'n făptura mea.

Alături, România Mare are halucinaţii. Se ceartă cu un duşman care o sâcâe.

— Nu mă chiamă I. E. M., cum spui... Sunt „Intregirea Neamului"... „Dumnezeirea"...

Mi-a fost dat mie să port semnul sfânt... Coroana.

Spui blestematule c'am fost nevastă de geambaş, care-a stat la gros? Ce general mândru am eu de bărbat! Şi când era zi de paradă uite aşa mergea. Vru să se dea jos din pat dar picioarele slăbite nu-i dădură voe. Scoase câteva scâncete îngăimând.

— Uf... cum mă arde setea... Mi-e tot pieptul o „jărăgae".

Doctorul mă găsi sorbind divagaţiile femeii cu tâmplele albe, care se socotia geniul, întruparea ţării.

— Ei, cum o mai duci cu picioarele mătuşică?... o întrebă el.

— Cum să-mi meargă dacă mi le-aţi rupt, ca să mă ţineţi aici toată viaţa? Când încep junghiurile vă blestem şi eu din adâncul inimii.

Şi caşicum potop de ace i-ar fi împuns încheeturile, România Mare se porni pe o serie bogată de blesteme. Ridicată în capul oaselor clătina din cap şi vorbia într'una fără să respire, cu vocea din ce în ce mai slăbită, iar după puţină vreme gândurile întunecate i se încâlciră atât de rău, că nu mai pronunţa decât fraze trunchiate, şoptite domol printre buzele albe.

Doctorul îşi făcea vizita de inspecţie, înainte de sosirea profesorului.

Peste o jumătate de ceas acesta apăru cu paşi mărunţi, gesturi nervoase şi priviri care parcă străpungeau pe fiecare bolnav până'n adâncul fiinţei lui. In faţa patului meu s'au oprit. M'am prefăcut că dorm. Foaia de hârtie acoperită cu grupuri de acolade căzu jos. Doctorul a ridicat-o aruncându-şi ochii pe ea.

— E o bolnavă adusă astăzi de un coleg... dădu el explicaţie. Suferă de melancolie... are o obsesie...

Dar profesorul voia să se lămurească.

— Sculaţi-o...

M'am ridicat privind rătăcit în jur.

— Ce-i cu d-ta?

— Nu ştiu... N'am nimic... Nu sunt bolnavă... Mă chinueşte doar din când în când o tristeţe înnăbuşitoare. Am avut o nenorocire în viaţă şi de atunci am rămas aşa...

— Cum?

— ?...

— Răspunde?

— Dar ce nenorocire ţi s'a întâmplat?

Am coborât pleoapele şi ca într'o carte am povestit un episod frumos de iubire.

Vorbiam încă, când cei doi trecuseră demult dela patul meu, îndreptându-se spre eşire.

Am îmbrăcat o rochie cenuşie strânsă la mijloc cu un şiret. Zâmbind am chemat pe îngrijitoare şi i-am pus în mână o piesă de argint, şoptindu-i la ureche.

— Vreau să mă împrietenesc cu lume mai bună... Să am cu cine schimba o vorbă...

— Cum nu, cu madame R... O persoană foarte nobilă. Face mereu spiritism, şi-atunci se adună în camera ei multe cuconeturi. Şi madame S..., şi madame C... tot ce-i mai de viţă aici în spital. Haideţi cu mine la ea.

Mergeam domol în urma femeii. Fata cu părul blond şi obrajii bucălaţi, care-mi admirase şoşonii la sosire îmi eşi în întâmpinare cu un surâs de copil. Am luat-o înainte, dar ea mă ajunse şi trăgându-mă de mânecă îmi arătă o pungulită pe care o purta la gât.

— Ştii ce-i înăuntru?

— Ce?

— Ceva frumos...

Desfăcu şi-mi arătă o mărgea de sticlă azurie, culoare care aducea atât de bine cu lumina ochilor ei.

AMANTA LUI TAKE IONESCU

Cu tulpan alb în cap şi umerii acoperiţi cu un şal de lână, o femeie cu ochii mari şi privirile languroase îmi eşi în întâmpinare, deschizându-mi larg uşa camerei ei.

— Intră drăguţă cu toată voia... ca la d-ta acasă... Că aici e doar Balamuc... Asta cred c'o ştii...

— Eh, să lăsăm nobleţea la o parte, că toţi suntem din topor în anume împrejurări. In cameră îşi desfăcu şalul. Prin cămaşa deschisă se zărea un piept extirpat. Larga tăetură era marcată din loc în loc de urme de copci.

— Aţi fost bolnavă?

— Da, o infirmieră m'a lovit în piept.

D-na R... nu mai păstra amintirea operaţiei de cancer, făcută cu câţiva ani mai înainte.

O priviam fix admirându-i regularitatea trăsăturilor şi pieliţa feţii albă şi întinsă.

— Dv. trebue să fi fost foarte frumoasă.

— Am fost — strigă ea mândru, bătând din picior — de vreme ce toţi boerii ţării au luptat să mă învingă. Dar cu mine nu le-a mers. Mi-am păstrat „iubitul" în ciuda tuturora.

— Cine a fost cel fericit?

— Mult mai eşti iscoditoare.

Cel care doarme în mausoleul dela Sinaia: Take Ionescu, — îmi mărturisi ea oarecum ruşinată. L-am zărit la o fereastră, aşa l-am cunoscut şi ne-am iubit platonic trei ani încheiaţi. Apoi mi-a spus: — „Tu ai să-mi faci o a doua existenţă!" Am făcut nunta şi ne-a cununat Dumnezeu.

— Nu-ţi este dor să-l vezi?

— De unde să-l scot? De acolo de sub piatra din criptă? Cu făptura lui fizică s'a sfârşit. Spiritul lui îl urmăresc acum. Eu sunt mediu bun şi el vine cum îl chem. Imi spune tot ce are să se petreacă... îmi dă ca un fel de raport... Toată anarhia din ţară, cât şi grozavul asasinat eu le ştiam demult... Le-aşi fi ţipat la drumul mare, să se pătrundă toţi de adevăr, dar spune dacă poţi ieşi de aici!... Trăim mai rău ca la cea mai grozavă închisoare.

O ascultam cu atenţia încordată, în timp ce ea mă străpungea cu un ochiu de iscoadă, muncită de bănuiala că n'aş da crezare celor spuse.

— N'aţi încercat să-i vorbiţi despre aceasta d-lui profesor?

— Ţi-ai găsit cu cine să stai de vorbă! Mie îmi trebue un om cu mintea întreagă... Uite, de pildă, astă noapte, „iubitul" meu mi-a făcut o vizită. A intrat de afară prin perete şi s'a aşezat pe scaunul unde stai acum. Era transparent, puteai privi prin el ca printr'o ţiplă. Am întins mâna să-l mângâi, dar a trebuit s'o trag înapoi, caşicum m'ar fi curentat.

(Va urma)

MARGARETA NICOLAU

A apărut la Cluj „In umbra lui Crist", poeme în proză şi maxime de Octavian Şireagu.

Cleopatra

REGINA DE ŞAPTESPREZECE ANI

Nu a fost o femee ambiţioasă şi egoistă cum au caracterizat-o istoricii, ci o admirabilă diplomată care a ştiut să apere interesele ţării sale

„Regina Cleopatra care ne apare ca o femee a desfrâului a fost în fond una din cele mai mari patrioate ale lumei şi cu siguranţă, cea mai înţeleaptă regină" spune Prof. Kemble în recenta-i carte intitulată „Idoli şi Invalizi".

Cine ar fi putut lucra mai inteligent decât această regină de şaptesprezece ani care s'a urcat pe tron tocmai în momentul când formidabila putere care era Roma, condusă de cel mai mare general al său, Julius Caesar, se îndrepta cotropitoare asupra Egiptului? Un geniu militar de talia lui Napoleon sau a lui Alexandru cel Mare, ar fi reuşit poate, dacă i s'ar fi lăsat timpul necesar, să organizeze armata şi flota egipteană în aşa fel încât să poată opune o oarecare rezistenţă.

Egiptul era în acel moment o ţară condamnată pieirei. Şi totuşi această tânără regină, a încercat imposibilul şi şi-a salvat ţara. Dar când a realizat acest imposibil şi situaţia redevenise sigură, asasinarea lui Julius Caesar i-a impus s'o ia iar dela capăt şi cu o altă tactică, pe lângă Antoniu. Deşi sorţii erau împotriva ei, această extraordinară femee a reuşit să domine lumea civilizată până la treizeci şi nouă de ani.

Ar fi putut muri în situaţia de stăpână a lumei lăsând un tron solid fiului său dacă n'ar fi făcut o singură greşală: la bătălia dela Actium, eterna tendinţă feminină de a „da înapoi" s'a realizat, şi totul a fost pierdut.

Fiara romană amăgită timp de douăzeci şi doi de ani de această femee slabă, a isbutit acum să puie ghiara pe Egipt, sărind peste trupul ei mort, iar istoricii romani — dupăcum le era obiceiul — s'au răsbunat pe dânsa, bârfind-o.

Dar mai uimitor decât ceeace a făcut, este ceeace a fost Cleopatra, — o negare vie a uneia dintre cele mai comune păreri ale timpurilor moderne. Este împotriva legilor în toate ţările civilizate ca rudele apropiate să se căsătorească, deoarece se crede că toate aceste încrucişări duc la o degenerare fizică şi morală. Dacă ar fi cât de puţin adevăr în această credinţă, Cleopatra ar fi trebuit să fie nu numai precum o arată toţi istoricii romani, dar mult mai rău. De fapt ar fi trebuit să fie o creatură infirmă şi cu totul cretină.

Mai bine de 300 ani, toţi strămoşii în linie bărbătească ai Cleopatrei au fost căsătoriţi cu propriile lor surori. Dar ei, chiar romanii i-au recunoscut, perfecta sănătate, rezistenţa şi vitalitatea, n'a fost niciodată bolnavă şi-şi aducea copiii pe lume fără nici o complicaţie, ducând o viaţă de activitate intensă, plină de griji, nesigură şi pândită mereu de primejdii; o viaţă din care, oricare alta în locul ei ar fi ieşit cu nervii sdruncinaţi. Frumuseţea ei în toată această epocă a fost proverbială. Trebue să amintim că nici un strop de sânge din vinele Cleopatrei nu era egiptean, dar aceasta n'o împiedica să-şi iubească ţara din tot sufletul, dat fiind că familia ei guvernase Egiptul vreme de trei secole.

Doctorul Kemble arată că dinastia ptolomeilor nu are echivalent în istorie în ceeace priveşte numărul de membri şi vitalitatea acestora şi că desăvârşirea Cleopatrei, ultimul vlăstar, sub toate raporturile nu-şi găseşte pereche. Iată o recapitulare pe scurt a acestei dinastii:

„Primul ptolomeu a fost fiul lui Lagos, un general macedonean din armta lui Alexandru cel Mare şi al unei femei din familia regelui macedonean. Cu puţine excepţii, dealungul celor trei secole în care a domnit această familie în linie continuă pe tronul Egiptului, toţi ptolomeii s'au căsătorit cu propriile lor surori sau cu rude apropiate.

„Dintre puţinele căsătorii cu femei străine, — după câte se ştie în mod sigur — una singură a fost cu o femee de alt neam decât cel elen. Această femee a fost Cleopatra I. Dar în afară de această singură intrusă în întreg arborele genealogic, Cleopatra noastră, a şasea care purta acest nume şi care în mod obicinuit era supranumită „cea mare", a fost o elenă-macedoneană pură".

Că într'adevăr Cleopatra s'a dovedit o fiinţă superioară, un fel de supra-femee, nu va uimi probabil pe nici unul din eugeniştii moderni. Aceştia ştiu din experienţă că prin încrucişări de rasă pură, calităţile sporesc, şi că numai speţele cu defecte duc la degenerare. Ptolomeii au făcut experienţa eugenică asupra lor înşile, pe de o parte fiindcă auziseră că mulţi dintre vechii faraoni s'au căsătorit cu surorile lor, cu rezultate bune, iar pe de altă parte pentrucă bunul simţ îi avertiza că amestecul de sânge egiptean va produce corcituri inferioare.

Aceasta a fost genealogia tinerei descendente, care avea să salveze ţara ei din ghiarele Romei nesăţioase, şi ale cinicului Caesar. Oricum, situaţia era destul de grea pentru acest copil crud, chiar dacă n'ar fi întâmpinat opoziţie în propria ei ţară. Dar, conform legilor şi tradiţiei, ea trebuia să împartă tronul cu fratele ei tânăr Ptolomeu Dionisius, care totodată avea s'o ia de soţie. Dar acest „fraţior" mai uşor maleabil în mâinile politicianilor, a fost convins să intre într'o conspiraţie menită să gonească pe sora domnitoare depe tron, şi s'o despoaie de toate drepturile ei regale.

Tocmai în acest moment critic, Caesar venia asupra capitalei egiptene, Alexandria. Cleopatra, căreia i se luase jumătatea de tron ce i se cuvenia, nu avea nici un soldat, nici o galeră pe care s'o poată trimite împotriva celui mai puternic bărbat al epocei. Nu avea decât frumuseţea ei. Soldatul îşi dă viaţa pentru ţara sa. Această fetişcană de şaptesprezece ani s'a dăruit pe sine.

Istoricii romani susţin că ea ar fi avut un suflet de curtezană şi că puţin îi păsa de soarta ţării sale, dar nu există nici o dovadă că aceste afirmaţiuni sunt adevărate. Şi e foarte puţin probabil că acest rafinat vlăstar cu o ascendenţă de trei secole, s'ar fi dat bucuroasă unui bărbat care era obosit de femei, care nu mai era deloc tânăr, ba chiar începuse să chelească.

S'a speculat mult asupra dramaticei şi ingenioasei ei veniri la Caesar, care refuzase să-şi piardă timpul stând de vorbă cu o regină detronată. Se spune că ar fi fost adusă în faţa marelui Caesar, de către un sclav gigantic, înfăşurată într'un covor. Caesar, nici nu şi-a ridicat capul de pe manuscriptul său, crezând că i se adusese un nou dar. Când însă copila regină, uimitor de frumoasă, goală sau aproape astfel, s'a ridicat şi i-a vorbit, Caesar deveni atent. Dar aceasta n'a fost decât un truc şi de prea puţină însemnătate faţă de ceeace-a urmat.

Marele general roman nu era greu de sedus. El se ocupase de nenumărate femei, cărora le făcuse adesea mici favoruri. Inconstanta-i afecţiune era uşor de dobândit, dar a-l ţine şi a-l domina pe acest stăpân al lumii, era cu totul altceva, era ceva ce nu mai realizase încă nici o femee. O astfel de minune necesită, pe lângă atracţia fizică, o atracţie intelectuală. Femeea care ar fi reuşit să-i inspire un interes spiritual, trebuia să fie o făptură extraordinară. Cleopatra poseda o inteligenţă pe care Caesar n'o mai întâlnise la nici o femee. Calităţile sale spirituale fascinară şi cucerirä pe cuceritor.

Prima ei mişcare fu să-l determine pe Caesar să-i redea tronul egiptean. Aceasta însemna un răsboi inutil pentru el, dar nimic nu i se părea prea mult pentru această mică seducătoare. Ultimul Ptolomeu fu învins în luptă şi ucis.

Cleopatra îşi reluă tronul, de data aceasta sprijinită pe puterea romană.

Caesar venise asupra Egiptului cu obicinuitul scop roman de a jefui sistematic acest ultim rival bogat al „Oraşului etern", în beneficiul populaţiei romane şi mai cu seamă în beneficiul partizanilor săi politici. Cum acest jaf nu se produse, poporul începu să murmure şi când Caesar se întoarse în Italia cu regina egipteană alături de el, în mod oficial, iar când aceasta îi născu un fiu numit Caesarion, se ştiu cine era de vină. Din momentul acela numele Cleopatrei fu blestemat dela un cap la altul al Tibrului.

Pumnalele lui Brutus şi ai celorlalţi conspiratori distruseră într'o clipă ceeace Cleopatra construise cu infinite eforturi, punând în joc tot geniul ei. Trecu dintr'odată dela situaţia celei mai puternice femei, la situaţia celei mai detestate şi mai primejduite

MODA ZILEI

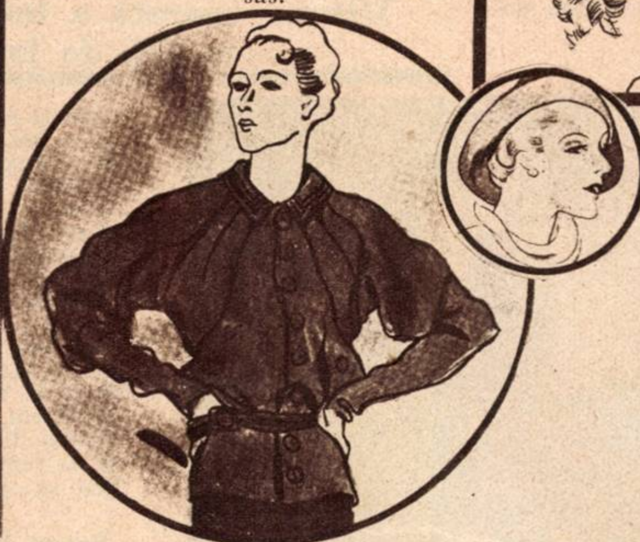
Rochie de faille gri-bleu.

NOVAŢIILE modei apar de data aceasta în jurul capului: pălăriile nu mai înclină pe un ochiu ci lasă fruntea şi o parte din cap până spre creştet, libere. E o revenire la atitudinea de acum doi ani, când coborâseră aproape cu totul pe ceafă; formele acestea încadrează figura ca o aureolă dar mi-e teamă că nu vor conveni decât femeilor cu ochii mari şi bine umbriţi de gene. Mişcarea aceasta „spre creştet" a fost adoptată şi de coafuri. Părul nu mai cade dealungul obrajilor ci e pieptănat în sus, aşa cam cum obicinuiau mamele noastre.

Pălăriile lasă fruntea liberă, coborînd spre ceafă.

Bluză de crep de lână brique. Mânecile raglan, gulerașul montant copilăreşte arcuit şi nasturii ce o închee în faţă îi dau ceva nespus de tineresc.

Părul se poartă pieptănat în sus.

Dar dacă pălăriile se ridică, linia umerilor cade, printr'o reacţiune în contra umerilor pătraţi, masculini ai sezoanelor trecute. Efectul se realizează prin linii monacale, printr'un plastron sau printr'o tăietură raglan.

Mânecile sunt şi ele pline de fantezie şi de interes. Amploarea lor contrastează cu modestia decolteurilor.

Atmosfera modei e agitată de vânturi ce suflă din diferite direcţii. In majoritatea caselor creeatoare rochiile de zi au liniile proectate înainte, iar cele de seară, înapoi, aşa că o siluetă modernă trebue privită de profil dacă vrem s'o prindem sub cel mai interesant aspect al său.

Bluzele, ca şi sezonul trecut, şi-au păstrat locul în garderoba elegantelor şi apar acum în tafta sau în mătăsuri cu dungi late, unele căzând până la şolduri şi formând delicate combinaţii de câte două tonuri.

Şi pentrucă veni vorba de colorit, s'ar putea să vă pară ciudat când vă voiu spune că nouile nuanţe ale zilei vor fi neutre, aproape murdare — fără a avea însă nimic dezagreabil. Veţi vedea astfel verdele, rose-ul, gri-ul sau maron-ul în tonuri stinse. Maron-ul se îmbină foarte bine cu „rose-ul murdar", cu un bleu ce bate în cenuşiu, cu verde, cu gri şi cu beige. Acestea două din urmă: griul şi beige-ul vor fi mult utilizate.

In linii generale, observăm mantouri ce caută să semene rochiilor şi rochi ce par mantouri aşa că e greu să precizezi cam despre ce e vorba. De reţinut e că silueta se caracterizează prin ajustări.

DOROTHEA

Cleopatra, Regina de şaptesprezece ani

străine. Fu nevoită să plece noaptea în josul Tribului, cu o triremă uşoară şi iute, care, în zorii zilei traversa Mediterana, îndreptându-se spre Egipt, unde regina urma să-şi analizeze situaţia şi să vadă ce era de făcut.

Spionii săi o ţineau la curent cu evenimentele romane. Puterea intrase în mâna a trei bărbaţi, dintre cari unul trebuia prins în mrejele seducţiei sale. Dar care avea să fie acela? Dintre aceşti triumviri, Lepidus era o „cantitate neglijabilă". Octavian era mai mult sau mai puţin refractar faţă de femei şi nu poseda încă puterea care să-i asigure eventual supremaţia. Antoniu era în culmea puterii. O figură dominantă în Senat şi deşi cam teatral, un general abil şi iubit de armată. El era bărbatul care trebuiă câştigat, dar Cleopatra aştepta momentul propice.

Antoniu îi trimise o scurtă şi autoritară invitaţie, după care urma să se prezinte la Tarsus, unde el îşi avea lagărul; aci trebuia să explice pentru ce nu-l ajutase pe el şi pe Octavian, în războiul civil prin care răpusese pe Brutus şi Cassius. Cleopatra ştia că aceasta era un simplu pretext pentru a o detrona şi a pune mâna pe Egiptul care însfârşit, credeau triumvirii, de data aceasta trebuia să cadă.

Cleopatra apăruse înaintea lui Caesar ca o copilă simplă, aşteptând totul dela frumuseţea, dela puterea ei de seducţie. De data aceasta însă veni la Tarsus în acea fabulos de bogată galeră, cu pânzele parfumate, cu catargele de argint, sub un baldachin de aur, cu muzici, înconjurată de sclave tinere şi frumoase, scăldate în bijuterii, cu un cuvânt într'un decor ce sintetiza tot luxul şi rafinamentul acelei epoci. Caesar ar fi zâmbit ironic înaintea unei astfel de reprezentaţii, dar Antoniu, pe care spectaculosul îl pasiona, fu fascinat. El uită că se afla înaintea unei acuzate care venia să fie judecată şi o invită să ia masa cu el. Dar regina organiză la rândul ei o serie de festinuri şi de petreceri ce întreceau tot ceeace acest sensual şi lacom general, ar fi putut imagina vreodată. Această femee, care la 17 ani ştiuse să dea lui Caesar impresia unei superioare inteligenţe, acum, la 28 de ani făcuse, ca uimitoare-i intuiţie, coborîrea necesară pentru a fi la nivelul lui Antoniu. Poate că spectacolele pe care le-a organizat pentru a-l câştiga, au anemiat serios visteria Egiptului, dar timp de doisprezece ani, avu în el un amant devotat şi ţara sa fu la adăpost de orice pericol. In acest timp, ea a avut cu Antoniu doi copii, gemeni, Alexandru Helios şi Cleopatra Selene, şi apoi un băiat.

Dar în Italia se adunau grei şi întunecaţi nourii furtunei. Octavian care-şi urmăria cu asiduitate ţinta, specula ura îndreptată asupra femeii care-şi apăra ţara, şi în cele din urmă veni ziua bătăliei dela Actium. Antoniu ştia că dispunea de o armată superioară şi îndoindu-se de forţa flotelor lor combinate, se gândi să evite o luptă navală şi să se răfuiască cu Octavian pe uscat. Se întâmplase ca de data aceasta să aibe dreptate, dar Cleopatra care se dovedise în atâtea rânduri superioară lui ca inteligenţă, n'a putut rezista tentaţiei de a-şi impune şi de data aceasta părerea iar Antoniu a cedat ca întotdeauna.

Trupele lui Antoniu învinseră pe uscat, dar pe mare sorţii se dovediră potrivnici. Lupta oscilă câtava vreme fără a i se putea preciza rezultatul. Cleopatra văzu că făcuse o greşală şi la un moment dat când i se păru că partida era pierdută, părăsi lupta şi fugi, urmată de Antoniu. Văzându-se părăsiţi de căpetenii, echipajele celorlalte vase abandonară lupta. Pe uscat, armata victorioasă a lui Antoniu află că omul pentru care lupta fugise şi intră în tratative de alianţă cu Octavian.

Se spuse că ajungând în Egipt, Cleopatra a scăpat de Antoniu făcându-l să se sinucidă şi c'ar mai fi făcut o ultimă încercare, nereuşită de data aceasta de a-l seduce pe învingătorul Octavian. Acesta însă, deşi se spunea că era imun faţă de femei, n'a vrut să risce şi a refuzat orice întrevedere cu ea.

Impodobindu-se cu cele mai bogate vestminte regale, Cleopatra îşi vâră o viperă în sân, şi la vârsta de 39 ani trecu în istorie, dar într'una din cele mai urâte ipostaze.

BULGĂRI ŞI STELE

Apariţia unui volum de poesii in vremea noastră de frământări materialiste, înseamnă o rază luminoasă şi o consolare pentru cei cari mai cred în frumos.

Deaceea salutăm cu satisfacţie editarea de către „Cartea Românească" a cărţii *„Bulgări şi Stele"* de poetul N. Crevedia.

Autorul vădeşte în poesiile sale, pe lângă o sensibilitate duioasă şi o cunoaştere adâncă a cutelor şi complicaţiilor sufletului omenesc, o perfectă stăpânire a formei.

Ultima operetă a lui Franz Lehar poate fi auzită de întreaga Românie

FRANZ LEHAR este astăzi unul din cei mai populari compozitori ai lumii. Fostul şef de muzică militară, părăsind pe vremuri uniforma, pentru a-şi încerca norocul pe scena teatrului de operetă, a făcut acest pas cu destulă timiditate. Abia după primul succes, el şi-a legat soarta de genul operetei, care nu avea la Viena, pe atunci — în afară de câţiva compozitori mai cunoscuţi — aproape nici un reprezentant strălucit.

Franz Lehar a reuşit să facă repede carieră, trecând de la un succes la celălalt. Şi câmpul lui de operaţie a fost renumitul *„Theater an der Wien"*, citadela răposatului Karzak, unul din cei mai dibaci directori de teatru de odinioară. In fruntea ansamblului, care juca pe scena acestui teatru, se găsia Hubert Marischka, un tenor cu voce vibrantă şi un bărbat cu un fizic atrăgător. Fiica lui Karzak, îndrăgostindu-se de simpaticul tenor, se mărită cu el şi astfel d. Marischka deveni ginerele lui Karzak şi coproprietar şi director al sus zisei întreprinderi teatrale.

Astfel se explică dece majoritatea operetelor lui Lehar au fost reprezentate la „Theater an der Wien", iar principalele roluri masculine cântate de d. Marischka. După moartea lui Karzak, prietenia Lehar-Marischka rămâne tot atât de strânsă. Şi cum toate operetele lui Lehar au însemnat tot atâtea succese răsunătoare, amiciţia lor devine din ce în ce mai intimă.

D. Marischka avea întotdeauna săli pline, iar maestrul Lehar încasa tantieme grase.

Iată însă că o ştire de necrezut cade ca o bombă în lumea teatrală vieneză: „Franz Lehar se mută!" Dela „Theater an der Wien", Lehar se mută deadreptul pe scena „Operei de Stat" din Viena.

Opera din Viena, fosta „Operă a curţii" din timpul monarhiei austro-ungare, e o instituţie feudală şi tradiţionalistă prin excelenţă, până în măduva pilonilor ei auriţi, care împiedică uneori pe spectatorii din galeria IV-a să vadă ce se petrece pe scenă!

Numai lui Johann Strauss i-a fost acordată îngăduinţa de a i se reprezenta „Voevodul ţiganilor" şi „Liliacul" pe scena acestei Opere. Altfel, nici un nemuritor dintre compozitorii de operetă, n'a reuşit să pătrundă aci. O atitudine, care făcea parte din tradiţia instituţiei, din „statutele" ei, care nu puteau fi călcate sub nici un motiv.

Iată însă că într'o bună zi, lumea artistică din cafenelele Ringului vienez, se agită şi discută cu aprindere, un eveniment, care pare atât de senzaţional, încât aproape nimeni nu-l crede autentic. Se afirmă anume că noua operetă a lui Franz Lehar, „Giuditta", va vedea lumina rampei pe scena Operei de Stat.

O explicaţie precisă a acestei măsuri „revoluţionare" nu există deocamdată. Nimeni nu ştie motivul pentru care Lehar ţine să-şi reprezinte noua lui operetă tocmai la Operă. Intre culise se şoptesc că propunerea ar fi pornit chiar din partea d-lui Clemens Kraus, cunoscutului dirijor şi director al Operei. Se mai zvoneşte deasemenea că această instituţie ar dori să-şi vadă şi ea odată sala şi galeriile ticsite de lume până la ultimul loc. Intr'un cuvânt, ar dori să joace cu „cassa închisă". Or, asemenea rezultate nu se mai pot dobândi astăzi cu Verdi, Wagner, Puccini şi nici chiar cu Richard Strauss. Publicul din vremea noastră a devenit exigent: vrea să audă, pe lângă arii lungi de dragoste şi câte-un vals, un jazz sau un slow-fox. Şi cum nici Wagner, nici Richard Strauss nici Puccini n'au visat în viaţa lor de jazz, era firesc să se apeleze la un compozitor cu vederi mai adecuate gustului publicului modern. Astfel a fost descoperit Franz Lehar, de Opera de Stat din Viena. Afacerea, ce va rezulta din această nouă colaborare, promite să fie rentabilă pentru ambele părţi: Opera de Stat va ajunge la mult doritele spectacole în

Hubert Marischka (regisorul) Richard Tauber şi Jarmilla Novotna la una dintre primele repetiţii ale operei Giuditta.

Un decor din actul I al operei Giuditta de Franz Lehar

serie, iar maestrul operetei îşi va încasa tantiemele cu aceiaş seninătate ca şi până acum.

Intrucât un eveniment senzaţional nu se produce aproape niciodată singur, ci este întotdeauna urmat de anumite inovaţiuni impresionante, reprezentarea operetei „Giuditta" constitue un fapt senzaţional şi din alte motive. In primul rând, pentru că Franz Lehar îşi va dirija el singur noua sa lucrare muzicală. In al doilea rând, fiindcă în rolurile principale vor cânta: Jurmila Novotna — cunoscuta primadonă a Operei din Praga, admirată de publicul nostru cu prilejul filmului recent „Cântecul Bosforului" — şi tenorul Richard Tauber. Despre acesta din urmă, putem spune numai că are o voce de tenor, de care se îndrăgostesc toate fetele între 14 şi 19 ani, că surâde chiar şi atunci când nu cântă în „Ţara surâsului" şi că.. poartă monoclu.

După cum vedem, înscenarea „Giudittei" s'a făcut cu un armament ultra-modern şi de calibru impunător. Incasările Operei de Stat şi tantiemele lui Franz Lehar sunt deci bine asigurate. Un risc nu există, nici pentru public — Franz Lehar fiind o „firmă" bine cunoscută care produce „schlagerele" cele mai căutate şi la modă.

Richard Tauber şi Franz Lehar fotografiaţi în intimitate la Bad Ischl în Austria

Noua operetă a lui Lehar se intitulează „comedie muzicală" (probabil fiindcă cuvântul operetă nu poate figura pe afişul „Operei de Stat" din Viena) şi se compune din 5 tablouri.

Acţiunea se petrece într'un port meridional. „Giuditta" este nevasta unui constructor de colivii de păsări. Ea se îndrăgosteşte de un ofiţer, pleacă cu el într'o mică garnizoană, din ţinuturile Africei de Nord. Despărţindu-se de iubitul ei Octavio, dansează într'un local de noapte, dintr'un oraş african, unde devine o vedetă. Un lord englez o găseşte aici, şi amândoi petrec împreună. Intr'o bună zi, pe neaşteptate, moare lordul, iar fostul ei iubit, ofiţerul Octavio, dezertând, face şi el parte din clienţii localului de noapte, unde în cele din urmă este angajat ca acompaniator la pian. Revederea între Giuditta şi Octavio este dramatică. Fostul ofiţer îşi crede viaţa nimicită, dragostea moartă. In zadar caută Giuditta să-l recâştige. Sângele ei meridional nu-i va da răgaz. Ea va fi silită să urmeze calea destinului...

Textul şi acţiunea n'au prea mare importanţă. Ceeace predomină este muzica lui Lehar, care va atinge probabil în noua lui operetă, culmea celebrităţii sale.

Interesant este că la 20 Ianuarie, când va avea loc premiera „Giudittei", reprezentaţia va fi transmisă prin radio de un mare număr de posturi de emisiune. Printre acestea, va figura şi postul Radio-Bucureşti, aşa că publicul nostru va putea asculta de acasă, această interesantă emisiune.

Nu lipseşte decât televiziunea, pentru ca să fim, pe lângă auditori, şi spectatorii direcţi ai acestei senzaţionale premiere.

Şi dacă ne gândim că, în loc să plătim scump biletele Operei din Viena, putem asculta comod instalaţi acasă, la radio, pe un preţ atât de mic — sau dacă suntem clandestini, chiar... pe gratis — parcă simţim o deosebită bucurie...

C. M.

D. Gh. Stănculescu din Caracal un fidel cititor al revistei ne trimite din Caracal fotografia de mai sus căreia îi facem loc cu plăcere în coloanele revistei mulţumind în acelaş timp cititorului nostru pentru urarea făcută

„Realitatea Ilustrată" oferă 10.000 lei pentru femeia cu forme pline tip Mae West

O nouă epidemie importată din America, face actualmente ravagii printre femeile din Paris: „westianismul". Pe zi ce trece numărul „westienelor" creşte în Franţa şi molima începe să se întindă cu o repeziciune fulgerătoare şi în restul Europei.

„Westianismul" vine din Hollywood, citadela magică a cinematografului şi a fost creiat de Mae West, vedeta cu forme durdulii, care face actualmente furori în capitala Franţei. Mae West a răsturnat de pe soclul frumuseţii şi al modei feminine, pe Venera cu trup de scândură şi în locul acestui idol detronat, a aşezat pe Venus din Milo, zeiţa cu forme pline şi rotunde. „Westianismul" este duşmanul de moarte al femeilor cu trup de băeţandru, cu sâni traşi prin laminor. „Westianele" sunt pline, rotunde şi durdulii, şi poartă rochii excesiv de femenine, care accentuaiază pregnant formele corpului femeiesc.

„Westianele" nu ţin nici o dietă şi nu fac sporturi. In schimb mănâncă mult şi bine. Consumă enorm de multă şocolată, creme şi bonboane, căci aceste alimente dulci şi hrănitoare desvoltă curbele trupului. Nu se urcă niciodată pe cântar.

„Westianismul" schimbă acum la Paris întreaga modă femenină. Noile rochii se vor inspira de sugestiile blondei Mae West, replica vie a faimoasei Venus din Milo.

„Realitatea Ilustrată" oferă un premiu de 10.000 lei femeei ale cărei dimensiuni sunt cele mai apropiate de ale vedetei americane Mae West.

Poate participa la concurs orice persoană de sex femenin. Participantele sunt rugate să trimită complectat bonul de mai jos pe adresa revistei „Realitatea Ilustrată" Str. C. Mille 7-9-11 menţionând pe plic „pentru concursul Mae West".

Data şi locul concursului se vor anunţa într'unul din numerele viitoare ale revistei.

BON DE PARTICIPARE LA CONCURSUL MAE WEST

Numele şi pronumele . . . .

Str. . . . . No. . . . Localitatea . . . . .

Inălţimea . . . . Greutatea . . . .

Talia . . . . Bustul . . . .

Spatele . . . . Şoldurile . . . .

Pulpele sus . . . . . . Braţele . . . .

Picioarele . . . . Picior . . . .

Fotografiile de mai jos reprezintă aproape jumătatate din mărimea naturală. Fotografia mărită şi reprodusă aci esteuna din cele 48 reproduse tot aci şi aceasta este fotografia încadrată.

48 FOTOGRAFII *diferite* LEI 60

polyfoto

sau „magia în fotografie", cum pe bună dreptate a fost denumit acest sistem, datorită artei desăvârşite cu care redă personalitatea omului, vă fotografiază în 48 de ori numai pentru 60 lei. Şi fotografiază de 48 de ori numai pentru 60 lei. Şi măreşte în orice mărime doriţi la preţuri extrem de convenabile. In fotografiile mărite stă tot secretul artei sistemului Polyfoto.

Sunt multe doamne şi domnişoare cari nu sunt mulţumite de fotografiile lor şi pe bună dreptate. Multe din acestea ne-au vizitat şi şi-au exprimat neîncrederea, dar după ce au făcut o încercare şi au văzut cele 48 de fotografii, au fost pur şi simplu încântate.

Priviţi fotografiile din stânga. Această doamnă a fost la început tot atât de sceptică cum sunteţ poate şi Dv. Astăzi, ea nu mai susţine că face foto grafii „proaste", căci graţie sistemului Polyfoto

toată lumea este **fotogenică!**

Gândiţi-vă, sunt 48 de fotografii diferite şi e imposibil ca din acestea să nu găsiţi fotografia ideală.

Deşi Polyfoto s'a deschis numai de un scurt timp, tot ce Capitala are mai select s'a fotografiat în acest studio şi fiecare în parte şi-a exprimat în termeni entuziaşti mulţumirea.

Firmele sau persoanele doritoare de a prelua brevetul Polyfoto în provincie, sunt rugate să se adreseze la adresa de mai jos.

polyfoto

Portrete de Artă

CALEA VICTORIEI 86, (Vis-a-vis de Palatul Regal)

REALITATEA ilustrată

HITLER pregătește războiul!...

ANUL VIII No 365
24 IANUARIE 1934

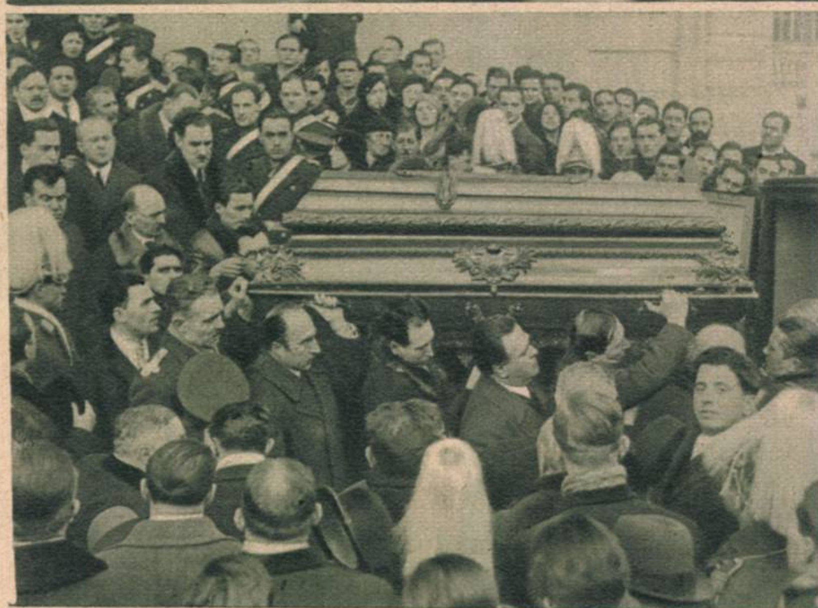
10 Lei

FUNERALIILE MARELUI SAVANT Dr. I. CANTACUZINO

Cu o simplitate impresionantă au avut loc săptămâna trecută funeraliile marelui nostru savant dr. I. Cantacuzino care a murit în vârstă de 71 de ani.

Sumele afectate de guvern pentru funeraliile naţionale s'au donat — conform ultimei dorinţi a de-

functului — institutului pentru profilaxia tuberculozei.

Cu moartea d-rului I. Cantacuzino România pierde pe unul din cei mai de seamă savanţi ai ei.

In fotografiile noastre vedem: Sus: dr. I. Cantacuzino pe catafalc. Mijloc: Scoaterea sicriului din aula facultăţii de medicină. Sicriul este purtat pe umeri de profesori doctori elevi ai marelui dispărut.

Respectându-se ultima dorinţă a defunctului, nu s'au rostit discursuri şi nu s'au depus coroane. Banii pentru coroane au fost donaţi Institutului pentru profilaxia tuberculozei.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN . . . . . 400 LEI
PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „
PE TREI LUNI . . . . . 100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adeverul" S. A.

Regele Carol II-lea

Regele Ferdinand I

Regele Carol I

Alexandru Ion Cuza

TREI SFERTURI DE VEAC DE LA UNIRE

COLONELUL Ţintilă din Mihăileni, jud. Dorohoi, pe care l-am cunoscut în tinereţea mea, era un bătrân înalt şi impozant. Cu barbişon mare şi mustăţi lungi, pe cari le răsucea în vârfuri aproape orizontale, avea o ţinută dreaptă cu toată vârsta-i înaintată şi când începea să povestească „de pe vremea lui", nu mai isprăvea.

— Ehei, finule, eu am trecut prin armată încă înainte de Cuza Vodă şi am apucat timpurile, când în amândouă ţările era câte-o „partidă naţională" ce urmărea unirea. Ce mai de-a frământări!

Intr'o zi, pe vremea lui Mihai-Vodă Sturdza — care fusese ales şi el Domn, în ambele principate, dar de frica ruşilor a refuzat — m'am hotărît să fac o călătorie la Bucureşti. Asta era, pe vremea aceea, o întreprindere mare. A durat drumul vreo şase zile, cu poştalionul, până la Galaţi; de acolo alte cinci sau şase zile, până la Bucureşti. La fiecare poştă se schimbau caii. Nu era tren pe vremea aceea şi lumea se închi-

Doamna

na când pornea de acasă. Unii îşi făceau testamentul. Cine ajungea cu bine la sfârşitul călătoriei, era mort de oboseală, de atâta sdruncin prin gropile căilor noastre de atunci... Da' eu mă ţineam bine de tot! Am făcut chiar un rămăşag, în caleaşcă, cu bătrânul meu prieten Bucşenescu, fost agă, adică prefect de judeţ şi cu care călătoream împreună.

— Eu nu mai pot de şale!" — se văicărea el de vre-o două zile, după alte opt de călătorie. „Ce ne facem?"

— De abea aştept să ajung la Bucureşti, să fac o vânătoare de raţe!" fu răspunsul meu.

Bucşenescu începu să râdă de mine.

— Mă prind că ai să ajungi într'un hal fără de hal!"

Am primit prinsoarea şi am câştigat-o. Peste o jumătate de ceas, după ce ajunsesem la Bucureşti, i-am adus raţa vânată de mine, pe care am mâncat-o apoi seara la un vinişor cu prietenul nostru Schuster, spiţerul din vodul Mogoşoaei, alt vânător de raţe pe acea vreme. Bucşenescu era în pat şi nu se mai putea mişca.

— Dar unde-ai vânat raţa, domnule Colonel, după jumătate ceas, dela descălicarea d-tale la Bucureşti ?" — întrebai având oarecare îndoială relativă la preciziunea memoriei povestitorului.

— Haha! La Cişmegiu!"

— Cum aşa?

— Adecă pe balta cea mare a lui Dura Neguţătorul, căreia i s'a zis mai târziu Lacul Cişmegiului. Lumea mergea la vânătoare în pădurea cea deasă, cu lac, şi care în deal avea un schit, Schitul Măgureanului", dar despre asta mai întreabă şi pe fiul bătrânului farmacist Schuster, care a moştenit spiţeria din Bucureşti, din Calea Victoriei, în apropiere de Ministerul de finanţe.

„Să-ţi mai povestesc o vânătoare pe vremea lui Cuza Vodă...

Victor Place consulul Franţei pe lângă principatele Unite care a contribuit la organizarea şi instruirea armatei Române

ARMATA CU ARCANUL ŞI VIVANDIERELE

— Dar despre felul cum se făcea armata pe acea vreme...— întrerupsei pe bătrânul colonel, care n'avea de gând să isprăvească cu povestrile de vânătoare.

— Apoi, nu ştii că se prindea lumea cu arcanul. Plecau oamenii stăpânirii la ţară şi luau flăcăii cu sila... Cine era prins era bun luat pe şase ani! Era şi asta tot un fel de vânătoare.

„Dar era şi frumoasă armata pe atunci! Unde mai sunt azi „vivandierele"!

— Ce făceau astea?

— Apoi erau cu aprovizionarea... Şi le şedea bine de tot uniforma! Purtau pantaloni strânşi pe glesne, până sus şi o fustă scurtă creaţă, până la genunchi. Aveau toate câteo cravătică, un fel de bărbiţă şi purtau chipiul ştrengăreşte. Uniforma lor nu era aceeaşi pentru toate armele, ci se apropia de a regimentului pe lângă care îşi făceau slujba: vânătorii, lăncierii, artileria, pompierii... Erau fel de fel de uniforme şi pentru vivandiere, caşi pentru soldaţi.

„Aducea pe recruţi legaţi, dar faţa încruntată li se însenina de îndată ce zăreau o vivandieră.

„Vivandierele au existat şi în tot timpul domniei lui Cuza Vodă... O rămăşiţă s'a mai văzut şi pe vremea războiului din 1877.

„In afară de vivandiere, mai erau prin 1859, de fiecare batalion, şi câte patru femei, cari spălau rufele soldaţilor şi îngrijau de copiii reangajaţilor. Căci multor soldaţi începea să le placă în armată, se însurau şi trăiau, pe lângă tabără cu neveste şi copii.

„Cam pe la 12 ani, copiii reangajaţilor treceau sub comanda şefului regimentului şi învăţau muzica, armurăria sau aşa ceva, în legătură cu milităria.

„Cuza Vodă a desfiinţat luarea în armată cu arcanul, şi a introdus recrutarea obligatorie pentru toate clasele. Iar sub Vodă Carol au fost desfiinţate şi vivandierele".

TOCUL LUI CUZA-VODĂ

Mai iată unele amănunte, pe cari mi le-a dat coloneul Ţintilă şi pe cari controlându-le de curând, la un loc competent, mi s'a confirmat ca fiind întărite şi de alte mărturii.

Deşi Cuza-Vodă fusese ales Domn în 1859, atât în Moldova, cât şi în Muntenia, totuş Unirea definitivă nu s'a făcut decât abea la 1862. Până la această dată erau miniştri separaţi şi adunări legislative separate. Unirea consta în asta, că ambele ţări aveau un singur suveran şi în Focşani era o singură Curte de Casaţie pentru toată România, şi care judeca atât pricinile din Moldova, cât şi pe cele din Muntenia. In colo erau doi miniştri de răsboiu, două armate, două Camere de deputaţi, două Capitale, etc.

Abia la 11 Decembrie 1861, Cuza-Vodă a semnat proclamaţia pentru Unirea definitivă, convocând corpurile legiuitoare pentru ziua de 24 Ianuarie 1862 la Bucureşti. Cu acest prilej al unificărei Camerelor şi ministerelor, s'a fixat drept Capitală definitivă Bucureştiul.

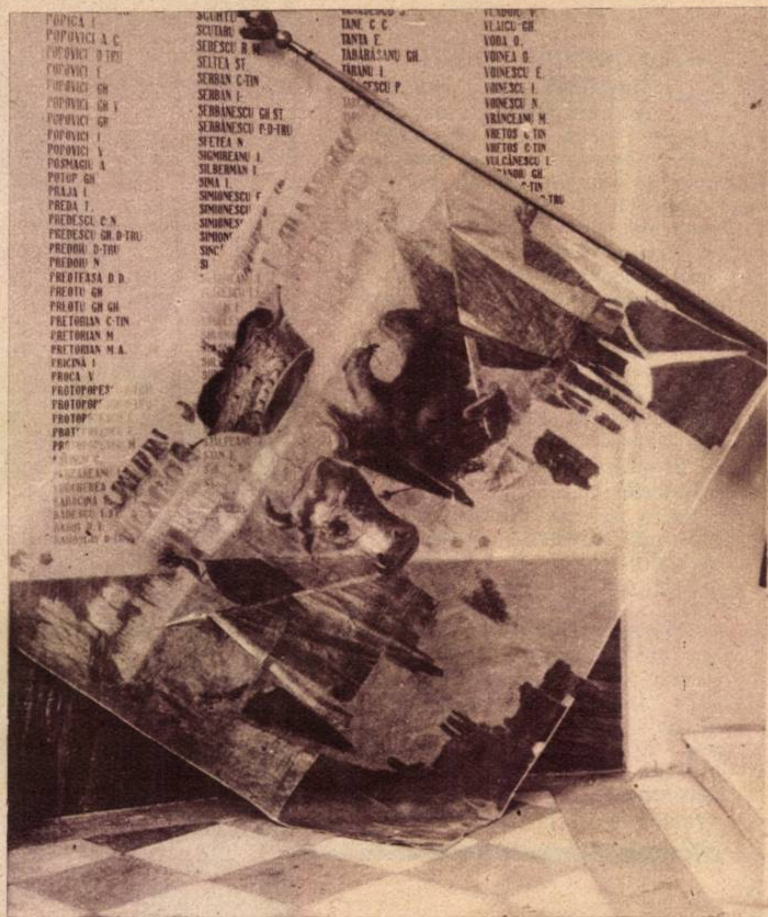
La muzeul militar din Parcul Carol se păstrează tocul, cu care Cuza-Vodă a semnat acest act istoric. E un toc mic de os, subţire şi cu armătură de argint.

Cu acel prilej au fost lupte grozave între unii moldoveni şi munteni. Se pusese la cale chiar un atentat: un croitor aşezase o maşină infernală, care urma să suprime pe Domnitor, atentat pus la cale de către cei ce nu aprobau „părăsirea Iaşului". Se spune că mâna Austriei, care nu vedea cu ochi buni *Unirea*, nu era streină de această crimă neisbutită.

In orice caz, a doua zi la T...

Alexandru Ion Cuza

Steagul Domnitorului Alexandru Ion Cuza având pe el efigia ţării şi capul de bou